

2012. aasta MAJANDUSAASTA ARUANNE

Ärinimi	AS Harju Elekter
Põhitegevusala:	elektrijaotusseadmete ja juhtaparatuuri tootmine; metalltoodete tootmine; hulgi- ja vahenduskaubandus, valgustite ja elektritarvete jaemüük; kinnisvaraalane tegevus; äri- ja juhtimiselane nõustamine; valdusfirmade tegevus
Äriregistri number:	10029524
Aadress:	Paldiski mnt.31, 76 606 Keila
Telefon:	372 67 47 400
Faks:	372 67 47 401
Elektronpost:	he@he.ee
Interneti kodulehekülg:	www.harjuelekter.ee
Tegevjuht:	Andres Allikmäe
Audiitor:	KPMG Baltics OÜ
Majandusaasta algus:	1. jaanuar
Majandusaasta lõpp:	31. detsember
Majandusaasta aruandele lisatud dokumendid:	<ul style="list-style-type: none"> • audiitori järeldusotsus • kasumijaotamise ettepanek

SISUKORD

Nõukogu esimehe pöördumine	3
Juhataja pöördumine	4
Juhatuse tegevusaruanne	5
Aksia ja aktsionärid	30
Hea Ühingujuhtimise Tava	33
Raamatupidamise aastaaruanne	37
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	37
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	38
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	39
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	40
Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad	41
1. Üldine informatsioon	41
2. Aruande koostamise alused	41
3. Olulisemad arvestuspõhimõtted	42
4. Raamatupidamishinnangud ja otsused	52
5. Finantsriskide juhtimine	53
6. Finantsinstrumendid	56
7. Raha ja pangakontod	57
8. Äritegevuse ja muud nõuded	57
9. Ettemaksed	58
10. Varud	58
11. Investeering sidusettevõttesse	59
12. Muud pikaajalised finantsinvesteeringud	60
13. Kinnisvarainvesteeringud	61
14. Materiaalne põhivara	62
15. Kasutusrent	63
16. Immateriaalne põhivara	64
17. Võlakohustused	65
18. Laenude tagatised ja panditud vara	66
19. Võlad tarnijatele ja muud võlad	66
20. Maksud	67
21. Lühiajalised eraldised	67
22. Tingimuslikud kohustused	68
23. Aktsiakapital ja reservid	68
24. Segmendi aruanne	69
25. Koondkasumiaruande kirjete selgitused	71
26. Tulumaks	73
27. Tava ja lahustatud puhaskasum aksia kohta	74
28. Sihtfinantseerimine	75
29. Rahavoogude aruande kirjete selgitused	75
30. Seotud osapooled	76
31. Täiendava osaluse soetamine tütarettevõttes UAB Rifas	77
32. Emaettevõtte põhjaruanded	78
Juhataja kinnitus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele	82
Allkirjad 2012.a.majandusaasta aruandele	82
Audiitori järeldusotsus	83
Kasumi jaotamise ettepanek	84

NÕUKOGU ESIMEHE PÖÖRDUMINE

2012. aastal jätkus Kontserni müügitulude kasv. Eesti elektriseadmete tootmine ületas kriisieelse 2008. aasta taseme. Inseneride mõttetöö ja müügiioskused on võimaldanud suurendada müüki väljaspool Eestit. Lisandunud on uued turud üle maailma: Austraalia, Põhja-Ameerika, Kaug-Ida ja uued riigid Euroopas.

Oleme hakanud mõtlema „roheliselt“. Toodame päikesest elektrit kasutades seda oma tarbeks kõigis meie Kontserni tootmisettevõtetes Eestis, Soomes ja Leedus. Oleme Soomes turuliider autode eelsoojendusseadmete tootmises parklatele, suund on võetud ka elektriautode intelligentsete laadimispostide tootmisele.

Kontserni arengule ja siinsete inseneride motivatsioonile on kindlasti positiivselt mõjunud ka igaaastane Kontsernisisene innovatsioonikonkurss uute toodete ja lahenduste välja töötamiseks. Innovatsiooniteematikaga tegelemine tagab Kontserni omatoodete järjest kõrgema tehnilise taseme, tõstab tootlikkust ja võimaldab leida uusi kliente.

2012. aasta oli ka omamoodi juubeliaasta. 20 aastat täitus Harju Elektri poolt moodustatud ühisfirmadel: ABB Harju Elekter (15. september), Draka Keila Cables (14. detsember) ja Glamox HE (15. detsember), kes kõik on kasvanud tugevateks edukateks Keila Tööstusküla ettevõteteks. Meie loodud autojuhtmete tehasest on saanud Eesti edukaim ettevõtte PKC Eesti. 19. septembril möödus 10 aastat Soome ettevõtte Satmatic Oy ostmisest. Sügisel 2013 möödub 45 aastat elektriseadmete tootmise algusest Keilas, mida saab õigustatult lugeda Kontserni alguseks. Tunneme uhkust, et oleme sihikindla töö tulemusena suutnud Keilasse luua üle 2000 töökoha, mis annavad ühtekokku toodangut mahus enam kui 300 miljonit eurot.

Harju Elekter kuulub suurettevõtete hulka, kelle jätkuv areng ja stabiilsus kindlustavad kõrge tööhõive. Suurettevõttena tunneme vastutust Kontserni jätkusuutlikul arendamisel riigi majanduse tugevuse kindlustamiseks.

Lõppenud aastal pöördusid aktsiahinnad Eesti väärtpaberiturul tõusule ning ka ASi Harju Elekter aktsia hind suurenes aastaga 15,8% 2,64 euron. Ebastabiilsemal ajal muutub aga aktsia hinnaliikumisest ehk olulisemakski veel asjaolu, et tegemist on dividendiaktsiaga. AS Harju Elekter, ühena vähestest börsiettevõtetest, on kogu oma börsil noteeritud aja jooksul maksnud igal aastal aktsionäridele dividende. Aastast aastasse pikenev aktsionäride nimekiri oskab firma usaldusväarsust ja stabiilset dividendipoliitikat hinnata.

ASi Harju Elekter edukat tegevust rahvusvahelise Kontserni ja tootmisettevõttena märgatakse ja tunnustatakse. Harju maavanem pärjas ASi Harju Elekter tiitliga Aasta ettevõtte ning andis ettevõtte juhatajale üle maakonna teenetemärgi.

Nõukogu nimel tänan meie kliente, partnereid, aktsionäre ja töötajaid.

Endel Palla
Nõukogu esimees

JUHATAJA PÖÖRDUMINE

Mitmeti väljenduv ja ebastabiilne majandusolukord maailmas on meid harjutanud mõttega nn. uuest reaalsusest. Ehkki mõni piirkond maailmas on näidanud hoogsat kasvu, pole see siiski üldine. Asjatundjad on ühte meelt, et endiselt on nii maailmamajanduses kui ka meie jaoks olulisel turul Euroopas, keeruline määratlada trende või näha võimalikke arengusuundi. Samas tuleb tunnustada, et paiguti näivad väljavaated head ning vastused küsimustele on eelkõige meie oma peas. Võib-olla ongi uus reaalsus see, millega peame pikemas plaanis harjuma, sellega toime tulema ja sellest uusi võimalusi leidma.

Harju Elekter kontserni jaoks oli aasta 2012 edukas. Kontserni müügitulud olid läbi ajaloo paremuselt teisel kohal, kasvades eelneva aastaga võrreldes 13%, 52,8 miljoni euroni. Ärikasum, mida mõjutas nii turgude ebastabiilsus kui ka klientide otsused keerulises konkurentsituatsioonis, jäi eelneva aasta tasemele. Samas suutsime kasvatada konsolideeritud puhaskasumit 22% võrra, 3,6 miljoni euroni. Puhaskasum aktsia kohta kasvas 0,17 eurolt 0,21 euroni. Kontsern jälgis ja juhtis hoolikalt ka rahavoogusid, tänu millele lõpetasime aasta praktiliselt võlavabana; kasutasime vaid lühiajalisi krediite oma tegevuse toetamiseks.

Kasvu ja uusi äri võimalusi otsides panustasime varasemast enam Skandinaavia suunale. Mitmed edukad projektid laiendasid ja süvendasid meie geograafilist ulatust. Uute turgudena lisandusid Ukraina ja Šveits, enim edu saavutasime Rootsis, Saksamaal, Valgevenes. Koduturg oli stabiilne.

2012. aasta oli harjumuspäraselt sündmusterohke. Kontserni ettevõtete kaasabil valmis Soomes maailma suurim 140 MW võimsusega biogaasi kombijaam. Märkimisväärselt kasvas kontserni ettevõtete tegevus taastuv- ja rohelise energiaseadmete tootmise ja müügi valdkonnas. Ehkki kogutarbimise seisukohalt tagasihoidliku, kuid siiski märgilise tähendusega kasvas ka oma tarbeks päikese energiast elektri tootmine. Vastavate seadmete koguvõimsus kasvas Kontsernis juba 100 kWni. Keila tootmiskompleksis koondati elektrotehniline arendustegevus uude Arenduskeskusesse, mis annab lähiaastatel oluliselt paremini fokuseeritud võimaluse meie klientide teenindamiseks ja innovaatiliseks tegevuseks. Sügisel tähistasime mitut olulist tähtpäeva – täitus 15 aastat ASi Harju Elekter noteerimisest Tallinna Börsil ja 10 aastat Soome tütarfirma Satmatic Oy liitumisest kontserniga. Kontsern suurendas oma osalust Leedu tütarfirmas 63%ni.

Harju Elekter on juba aastaid toetanud tehnilist kõrg- ja ametiharidust. Elektriala edendamiseks ja propageerimiseks, aga ka Kontserni personali erialaste teadmiste ja oskuste tugevdamiseks oleme Tallinna Tehnikaülikooli Arengufondi pikaajaline sponsor ja koostööpartner ning osaleme aktiivselt ka eriala- ja ettevõtliituste töös.

2013. aasta on Harju Elekter kontserni 45. tegevusaasta. Läbi kõigi nende aastate, oleme olnud elektrotehniliste seadmete ja materjalide tootmises suunanäitaja, pakkudes oma klientidele parimaid tehnilisi lahendusi, kompromissitut kvaliteeti ja nende ettevõtmist toetavat arendustegevust. Oleme õppinud nii oma klientidelt kui ka partneritelt. Just pidev õppimine, oskusteave ja jätkuvalt akumuleeruvad kogemused, annavad meile kindluse õnnestumisteks ka tulevikus.

Täna meie kliente ja partnereid koostöö eest, mis on toonud edu mõlemale osapoolle. Tunnustan ja täna meie töötajaid kõigis Kontserni firmades. Täna ASi Harju Elekter aktsionäre usalduse ja jätkuva toetuse eest ning loodan edukale koostööle ka järgnevatel aastatel.

Andres Allikmäe
Juhataja

JUHATUSE TEGEVUSARUANNE

ORGANISATSIION

MISSIOON

Olla juhtiv elektriseadmete- ja materjalide tootja Balti mere regioonis, lahendades kliendi vajadused asjatundlikult, tähtaegselt ja kvaliteetselt ning pakkudes koostööprojektides lisaväärtust ja kindlust.

EESMÄRK

Olla pikaajaliselt edukas, kasvatades firma kapitali ja tootes tulu koostööpartneritele ja omanikele ning pakkudes motiveerivat tööd, palka ja arenguvõimalusi oma töötajatele.

Harju Elekter toodab elektriseadmeid 1968. aastast. Kontserni põhitegevus on elektrienergia jaotusseadmete, sh alajaamad, kaablijaotus- ja liitumiskilbid ning automaatika- ja juhtimiskeskuste disain, tootmine ja turustamine energia- ja tööstussektori ning infrastruktuuri tarbeks. Kontserni toodangust 66,4% turustatakse väljaspool Eestit.

ORGANISATSIIONISKEEM

MAJANDUSKESKKONNA ÜLEVAADE

Maailmamajandus

Maailma majanduskasv aeglustus 2012. aasta teises pooles, kusjuures arengud muutusid regiooniti ebaühtlasemaks. Kui Euroopas ja Jaapanis majandusolukord halvenes, siis Ameerika ja Hiina majandused näitasid hoopis tugevnenismärke. Oma mõju avaldasid ka mitmed ebamäärasused, mis olid seotud kas eurokriisi, eelarvepoliitika probleemidega USAs, Hiina juhtkonna vahetusega või Lähis-Ida situatsiooniga. Globaalsest nõrkusest said mõjutatud ka Põhjamaade majandused. Tarbijaid pitsitas ühelt poolt suur tööpuudus, teisalt suhteliselt kõrgel, 3,5% tasemel püsiv inflatsioon. Dollari kurss ja kütusehinnad maailmaturul püsisid stabiilsetena, tõusid metallide ja põllumajandussaaduste hinnad. 2012. aasta oli edukas finantsturgudele. Positiivset tootlust näitasid pea kõik suuremad varaklassid ja turud, erandiks võib lugeda vaid toorainete varaklassi.

Euroala

Euroala lõpetas aasta optimistliku noodiga - jutud euro äkksurmast kadusid, tehti mitmeid edusamme institutsioonilises vallas ning pandi nurgakivi pangandusliidule. Kuigi majanduskasvu aeglustumine Euroopas jätkus ning Lõuna-Euroopas kerkis töötuse määr seninähtust kõrgemale, hakkas majanduse kindlustunne tänu edukatele sammudele EL võlakriisi lahendamisel aasta lõpukuudel paranema. Mitmed tegurid viitasid päästepakettide positiivsele mõjule - euro vahetuskurss tugevnes ja majandusraskustes Lõuna-Euroopa riikide võlakirjade intressid alanesisid. Euroopa Keskpanga kriisi lahendamise poliitika, mis toetus odava raha pakkumisele, viis 6 kuu Euribori aastaga 1,62lt 0,32 protsendile. Põhjamaadele ja ka ülejäänud Euroopale prognoositakse majanduse elavnemist järgmise aasta teisest poolest, aga selle eelduseks on võlakriisi järk-järguline lahendumine. Euroopa Keskpanga esialgsete andmete põhjal on euroala 2012. aasta majanduskasv 1,5-1,7%.

Läti, Leedu ja Venemaa

Pankade analüütikute hinnangul oli Baltimaade enam kui 3-protsendilise majanduskasvu suurus 2012. aastal aeglustuva kasvuga Euroopa ja Skandinaavia foonil meeldivald üllatav. Skandinaaviamaade majandust pidurdasid habras välisnõudlus ja nõrgem sisemajandus, raskusi lisas surve töajookulude suurendamisele ning ELi ja eurosooni senise majandusolukorra jätkumine halvendab Põhjamaade, meie peamiste kaubanduspartnerite majandustingimusi veelgi. Positiivse poole pealt saab esile tuua võimaluse, et augustis sai Venemaa Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) liikmeks, millega kaasneb Venemaaga kaubavahetuse muutumine avatumaks, paremini prognoositavaks ja stabiilsemaks. Samuti on kogu siinse majanduspiirkonna jaoks suure tähtsusega Läti ühinemine eurosooniga peale eurosooni täisliikmeks saamise tingimuste täitmist 2013.aastal.

Eesti

Ka Eestis aeglustus majanduskasvu kiirus 2012. aastal võrreldes eelnevaga, olles siiski esialgsete andmete põhjal 3,2%lise aastakasvuga euroala kõrgeim. Peamine kasvumootor oli kõrge investeerimisaktiivsus, tugev sisetarbimine ja eksport. Positiivselt panustas majanduskasvu ka töötlev tööstus, kuid ettevõtete tootmist piiravaks probleemiks oli ebapiisav nõudlus ning uute tellimuste vähenemine. Statistikaameti andmetel kasvas eksport võrreldes 2011. aastaga 4,5% ja ekspordimaht ulatus rekordilise 12,6 miljardi euroni. Import kasvas aastaga 8,5% 13,8 miljardi euroni.

Majanduskasvule aitas kaasa elanike sissetulekute tõus, mis toetas tarbimiskulutuste suurenemist ja tagas sisenõudluse püsimise. Kui võrd ka tööpuudus püsis Eestis enam-vähem stabiilsena ja töötajate töötasu vähehaaval kasvab, võib oodata, et lähitulevikus suudab sisenõudlus majanduse taset hoida. Edasine majanduskasv jääb aga sõltuma välisnõudluse taastumisest läänes ja selle püsimisest idas.

AASTA 2012

AS Harju Elekter Elektrotehnika avas novembris Arenduskeskuse, kuhu koondas insenerid tootearenduse ja tehnika osakondadest. Uues kontoris on 19 töökohta. Arenduskeskusest loodetakse kujundada inkubaator, mis varustab ühelt poolt müügikanalit innovaatiliste toodete ja lahendustega, andes teiselt poolt tehnilist tuge tootmisele. Arenduskeskuses on ka labor uute prototüüpide välja töötamiseks ning näidiste esitlemiseks.

AS Harju Elekter omandas lisaks olemasolevale 51%le Leedu aktsionäritl veel 11,7% suuruse osaluse Leedu tütarfirmas UAB Rifas, mille järel suurenes ASi Harju Elekter osalus ettevõttes 62,7%ni. Leping sõlmiti 30.11.2012, tehing sulgus 5.12.2012.

Septembris täitus Satmatic Oy-l 10 aastat Harju Elekter kontsernis. 19.9.2002 allkirjastasid AS Harju Elekter ja Siemens Oy ostu-müügi lepingu, mille järgi Harju Elekter omandas Siemes Oy 100%lise tütarettevõtte Satmatic Oy kõik aktsiad. 10 aasta jooksul on Satmatic Oy müügitulud kasvanud 7 miljonilt eurolt 21,4 miljoni euroni ja töötajate arv 52lt 88ni.

Septembris täitus 15 aastat ASi Harju Elekter aktsia noteerimisest Tallinna Börsil. Kontsern on 15 börsiaasta jooksul arenenud juhtivaks elektriseadmete- ja materjalide tootjaks Balti mere regioonis ning 10-kordistanud kontserni müüginõud ja ärikasumi. Firma turuväärtus ja aktsia hind on suurenenud üle kolme korra. AS Harju Elekter on ka üks neist vähestest firmadest Tallinna Börsil, kes on igal aastal maksnud oma aktsionäridele dividende.

Soome Vaskiluotosse ehitati maailma suurim 140MW võimsusega biogaasi kombijaam. Tehase ehitas Metso Oy, kellele tarnis allhankijana vajalikke lahendusi ja seadmeid Soome tütarettevõtte Satmatic Oy. Projekti oli kaasatud ka Eesti tütarettevõtte AS Harju Elekter Elektrotehnika, kes valmistab biogaasijaama tarbeks komplektsed jaotusalajaamad ja juhtseadmed. Sellist tüüpi keskkonnasõbralike elektrienergiajaamade ehitamine lähitulevikus on üha kasvav trend.

Leedu tütarettevõtte Rifas UAB tunnistati pärast edukaid auditeid maailma suurfirmade ABB ja GE Energy ametlikuks koostööpartneriks ja tarnijaks.

Tütarettevõtte Satmatic Oy kasvatab päikeseenergiaseadmete ja -lahenduste müüki. Ühelt poolt toetab seda päikesepaneelide jt taastuvenergiaseadmete ligi 25%line aastane hinnalangus, mis on selliste toodete võimalikku tarbijaskonda tunduvalt laiendanud, teisalt toodete kasuteguri kasv ja kehtima hakanud ehitiste energiatõhususe kord. Tõhusas kasvus on ka autoparklate autode soojendus- ja elektriautode laadimiskilpide tootesegment, kus Satmatic Oy on hõivanud Soome turul liidripositsiooni.

2012. aastal võeti Keila tootmiskompleksis kasutusele uus 10 kW võimsusega päikeseenergiajaam ning Soome tütarettevõtte jaamale lisati 30 päikesepaneeli. Koos aasta varem käivitatud päikeseenergiajaamadele Soomes (30 kW) ja Leedus (50 kW) on Kontserni ettevõtete taastuvenergiajaamade installeeritud võimsus kokku ligi 100 kW. Toodetud elektrit kasutatakse peamiselt oma tarbeks, ülejääv energia suunatakse riikide energiavõrkudesse.

AS Harju Elekter Elektrotehnika korraldas koolitusseminaride sarja, mille käigus külastas firmat suur osa meie klientide käidu-, arendus- ja operatiivkäidu sektori töötajast. Koolituspäevadel tutvustati vastastikuseid arengusuundi, käsitleti olulisi teemasid ja vastati esilekerkinud küsimustele. Kokku korraldati 10 koolituspäeva, kus osales ligikaudu 200 inimest.

Kontserni ettevõtte osalesid erialamessidel Eestis ja Soomes ning Eesti stendi koosseisus Euroopa juhtival elektrotehnikamessil Saksamaal.

Harju maavanem pärjas ASi Harju Elekter tiitliga Aasta ettevõtte ning andis juhatajale Andres Allikmäele üle maakonna teenetemärgi. Lisaks pälvis Eesti Aasta Ettevõtja galal Ettevõtja Elutööpreemia firma nõukogu esimees ja arendusdirektor Endel Palla.

TEGEVUSTULEMUSED

Finantskokkuvõte viimase 5 aasta kohta

Kontsern	2012	2011	2010	2009	2008
Koondkasumiaruanne (miljon eurot)					
Müügitulud	52,8	46,7	40,9	40,4	55,7
Ärikasum	2,0	2,0	1,5	1,8	3,2
Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv)	3,5	2,8	2,2	1,2	2,5
Finantsseisundi aruanne aasta lõpu seisuga (miljon eurot)					
Käibevara kokku	16,5	15,4	14,4	12,0	15,9
Põhivara kokku	43,1	37,5	40,7	27,5	22,5
Varad kokku	59,6	52,9	55,1	39,5	38,5
Omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv)	48,8	40,3	44,0	30,7	25,4
Omakapitali kordaja (%)	81,8	76,2	79,8	77,7	66,0
Juurdekasvutempod (%)					
Müügitulud	13,1	14,2	1,1	-27,4	19,1
Ärikasum	-2,7	33,3	-16,1	-43,4	-2,8
Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv)	26,8	27,6	76,9	-50,1	-54,3
Varad	12,7	-4,0	39,5	2,7	-16,4
Omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv)	21,1	-8,3	43,1	20,9	-25,5
Tulususe suhtarvud (%)					
Käibe ärirentaabilus	3,7	4,3	3,7	4,5	5,7
Käibe puhasrentaabilus	6,8	6,3	5,6	3,4	4,4
Varade puhasrentaabilus	6,3	5,1	3,2	3,2	5,8
Omakapitali puhasrentaabilus (ROE)	7,9	6,6	4,4	4,4	8,3
Aksia (EUR)					
Keskmine aktsiate arv (1000 tk)	17 093	16 800	16 800	16 800	16 800
Omakapital aktsia kohta	2,61	2,51	2,22	1,67	1,51
Aksia sulgemishind	2,64	2,28	3,02	2,07	0,99
Puhaskasum aktsia kohta	0,21	0,17	0,13	0,07	0,15
P/E suhe (kordaja)	12,57	13,41	23,39	28,14	6,76
Dividend aktsia kohta	^[1] 0,09	0,07	0,06	0,05	0,06
Likviidsussuhtarvud					
Maksevõime kordaja	1,8	1,8	1,8	1,6	1,6
Likviidsuskordaja	1,1	1,0	1,1	0,9	0,8
Personal ja palgad					
Keskmine töötajate arv	452	427	424	452	501
Töötajate arv perioodi lõpu seisuga	478	457	440	464	515
Palgakulu (miljon eurot)	9,1	7,7	7,0	7,3	8,5
Käibe ärirentaabilus	= Ärikasum/Müügitulud*100				
Käibe puhasrentaabilus	= Puhaskasum/Müügitulud*100				
Omakapital aktsia kohta	= Omakapital(keskmise)/Aktsiate arvuga (perioodi keskmine)				
Vara puhasrentaabilus	= Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv) /Keskmine vara*100				
Omakapitali puhasrentaabilus	= Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv) /Keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) *100				
Omakapitali kordaja	= Keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) /Keskmine varad*100				
Puhaskasum aktsia kohta	= Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv) / Keskmine aktsiate arv				
P/E suhe	= Aktsia hind/Kasum aktsia kohta				
Maksevõime kordaja	= Käibevara (keskmise) / Lühiajalised kohustused (keskmise)				
Likviidsuskordaja	= Keskmine likviidsed varad (käibevara-varud) / Lühiajalised kohustused (keskmise)				

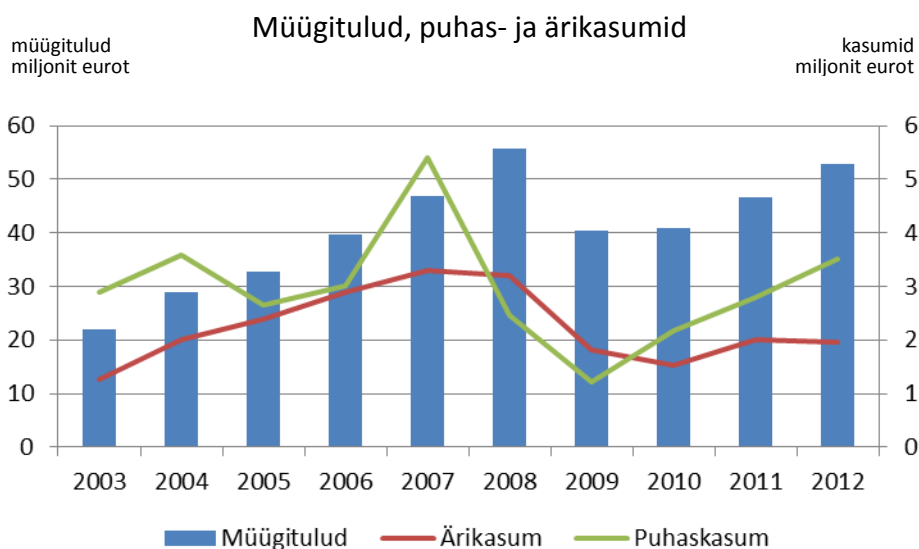
^[1] Juhataste ettepanek

2012. aasta majandusaruandes on rida-realt konsolideeritud ASi Harju Elekter (konsolideeriva üksuse) ja tema tütarettevõtete ASi Harju Elekter Elektrotehnika, ASi Harju Elekter Teletehnika, Satmatic Oy, Harju Elekter AB ja Rifas UAB ning tema tütarettevõtte Automatikos Iranga UAB (koos kasutatuna Kontserni) finantsnäitajad ning laiendatud kapitaliosaluse meetodil sidusettevõtte AS Draka Keila Cables tulemused.

AS Harju Elekter omab 6,4%list osalust Soome ettevõttes PKC Group Oyj. Ettevõtte aktsiad on noteeritud Helsingi Börsil ja on finantsseisundi aruandes kajastatud turuhinnas. Aktsia turuhinna muutusel võib olla oluline mõju Kontserni varade väärtusele ja omakapitalile.

Tulud, kulud ja kasumid

Kontserni 2012.aasta konsolideeritud müügitulu kasvas võrreldava perioodi suhtes 13,1% ning jõudis 52,8 miljoni euroni. Konsolideeritud müügitulust andsid 45% (2011: 47%) Eesti, 40% (2011: 40%) Soome ja 14% (2010: 13%) Leedu ettevõtted ning 1% Rootsi ettevõtte.

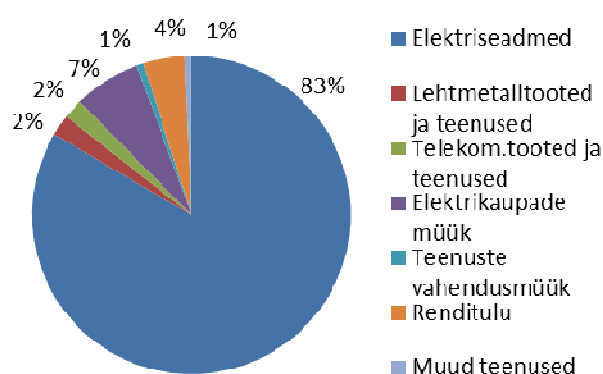
Kontserni põhitegevuseks on elektrienergia jaotus- ja juhtimisseadmete tootmine ja müük, samuti nendega seotud tegevused. Põhitegevus andis traditsiooniliselt suurima osa - 90% (2011: 90%) konsolideeritud müügitulust. Võrdselt 5% Kontserni müügitulust tuli nii aastatel 2012 kui ka 2011 kinnisvara segmendilt ja muudest segmenteerimata tegevustest.

Turgudest domineerisid Kontserni ettevõtete koduturud (Eesti, Leedu, Rootsi ja Soome), moodustades 90% (2011: 94%) konsolideeritud müügitulust. Müügitulust Kasvas Kontserni koduturgudele 8,3% 47,5 miljoni euroni. Enim kasvasid müügitulud Soome (20%) ja Rootsi (enam kui 4,5 korda) turgudel. Müügitulu Eesti turult jäi praktiliselt 2011. aasta tasemele. Müük Leedu turule kahanes aruandeaastal 29%. Samas on Leedu segmendi müügitulu aruandeaastal kasvanud 19% 7 miljoni euroni, millest müük koduturule moodustas 41% (2011: 67%).

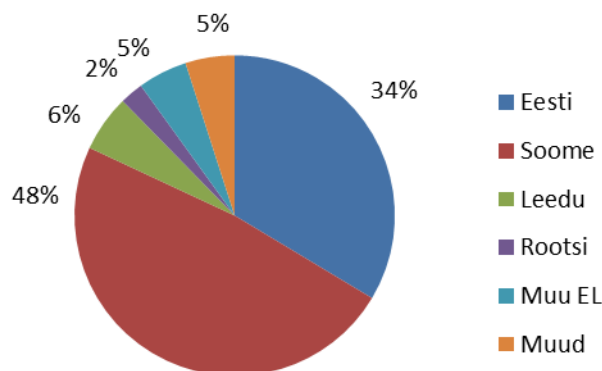
Aruandeaastal on muude turgude osakaal konsolideeritud müügituludes kasvanud 4 protsendipunkti võrra 10%ni. Ligi kaks ja pool korda suurenes müük muudesse Euroopa Liidu riikidesse ja poolteist korda väljapoole Euroopa Liitu. Arenev ja pidevalt kasvav turg on Kontsernile Saksamaa, kust on leitud aktiivne ja suure potentsiaaliga partner. Saksamaale müüdi 12 kuuga 1,8 miljoni euro võrra tooteid ja teenuseid enam kui võrreldaval perioodil. Käesoleval aastal tulid uute turgudena juurde Ukraina ja Šveits, kuhu müüdi aruandeperioodil ühe miljoni euro väärtuses Kontserni tooteid. Venemaa ja Valgevene suunalised tarned kasvasid 0,4 miljoni euro võrra 0,8 miljoni euroni.

Majanduse elavnemisega oli Kontserni peamistel sihtturgudel märgata mõningast nõudluse kasvu. Samal ajal konkurents turgudel tugevnes. See omakorda põhjustas tugevnevat survet hindadele ja ka tarnetähtaegadele ning tegevuse kasumlikkusele.

Müügitulud tootegruppide kaupa

Müügitulud turgude kaupa

Kontserni äritegevuse kulud kasvasid aastaga kokku 14% 50,8 miljoni euron, edestades müügitulude kasvutempot 0,9 protsendipunkti võrra. Enim (18%) kasvasid turustuskulud. Üldhalduskulude kasvutempo ületas müügitulude oma 2,5 protsendipunkti võrra. Kokku kasvasid tegevuskulud aruandeperioodil 0,9 miljonit eurot 6,7 miljoni euron, moodustades 12,6% (2011: 12,3%) konsolideeritud müügitulust.

Tootmis- ja müügiimahtude kasv mitmel järjestikusel aastal (2011: 14,2%; 2012: 13,1%) on toonud kaasa töötajate arvu kasvu Kontsernis. Aruandeperioodi lõpu seisuga töötas Kontsernis 478 inimest, mis oli 21 töötajat rohkem kui aasta tagasi. Aasta keskmine töötajate arv kasvas võrreldava perioodi suhtes 25 töötaja võrra 452ni. Aastaga kasvasid kulutused tööjõule 9% 11,9 miljoni euron, moodustades 22,5% (2011: 23,3%) konsolideeritud müügitulust.

Aastaga hinnati alla ja kanti äritegevuse nõudeid kuludesse 86 (2011: 2) tuhande euro ulatuses ning kulu varude allahindlusest oli 38 (2011: 30) tuhat eurot. Perioodi põhivarade kulum moodustas 1,47 (2011: 1,35) miljonit eurot.

Aruandeaasta konsolideeritud ärikasum enne kulumit oli 3,44 (2011: 3,38) miljonit eurot; ärikasum oli 1,97 miljonit eurot, mis oli 0,055 miljonit eurot vähem kui võrreldaval perioodil. Ärirentaablus enne kulumit oli 2012. aastal 6,5% (2011: 7,2%) ja ärirentaablus 3,7%, mis oli 0,6 protsendipunkti võrra väiksem võrreldava perioodi näitajast.

Aruandeperioodil laekus dividenditulu 854 (2011: 795) tuhat eurot. Finantstulu 15,4 tuhande aktsia müügitult oli 175 tuhat eurot. Võrreldaval perioodil muudelt finantsinvesteeringutelt tulusid ei teenitud. Aruandeaastal saadi finantstulusid 1,04 miljonit eurot, mis oli 0,24 miljonit eurot enam kui võrreldaval perioodil.

Kontsern konsolideeris sidusettevõttest kasumit 1,1 (2011: 0,5) miljonit eurot.

2012. aastal oli tulumaksukulu 482 (2011: 318) tuhat eurot.

Kokkuvõttes oli konsolideeritud puhaskasum 3,6 miljonit eurot, mis oli 22,2% enam võrreldava perioodi näitajast. Emaettevõtte omanike osa perioodi puhaskasumist moodustas 3,5 miljonit eurot, kasvades võrreldava perioodi suhtes 26,8%. Puhaskasum aktsia kohta 0,21 (2011: 0,17) eurot.

Muu koondkasum

PKC Group Oyj aktsia turuhind Helsingi börsil kasvas 12 kuuga 4,00 euro võrra 15,43 euron. Aruandeaastal saadi finantsvara ümberhindlusest kasumit 5,54 (2011: kahjum 5,52) miljonit eurot, finantsvara müügiga realiseerus ümberhindluse kasumit 0,16 miljonit eurot ja kokkuvõttes 5,38 miljoni euro võrra kasvas ümberhindluse reserv omakapitalis. Valuutakursi vahed välisettevõtte ümberarvestusel (Rootsi tütarettevõtte Harju Elekter AB) moodustasid muust koondkasumist/-kahjumist ebaolulise osa.

Finantsseisund ja rahavood

Kontserni varade maht oli 31.12.2012 seisuga 59,6 miljonit eurot, kasvades aastaga 6,7 miljoni euro võrra.

Aasta lõpuks ulatusid äritegevuse nõuded ja ettemaksed 6,7 miljoni euron, kahanedes aastaga 1,2 miljonit eurot ja varud 6,4 miljoni euron, kahanedes 0,3 miljoni euro võrra. Samas jäid võlad tarnijatele ja muud võlad võrreldava perioodiga samale tasemele. Likviidsuskordaja kasvas 2012. aastal 0,1 punkti võrra 1,1 tasemele ja maksevõime kordaja (1,8) püsis perioodi näitaja suhtes samal tasemel.

Varade mahu kasv oli aruandeaastal peamiselt mõjutatud PKC Group Oyj aktsia turuhinna muutusest Helsingi börsil. Aruandeaastal investeeris Kontsern põhivarasse 0,7 miljonit eurot, võrreldaval perioodil 3,1 miljonit eurot. Kokkuvõttes kasvas põhivarade maksumus 12 kuuga 5,7 miljoni euro võrra 43,1 miljoni euron.

Aasta lõpus ulatusid intressikandvad võlakohustused 2,4 miljoni euron, vähenedes 12 kuuga 1,4 miljonit eurot, sealhulgas vähenesid lühiajalised laenukohustused aasta jooksul 1,2 miljonit eurot (2011: 771 tuhat eurot). Kaheteistkümne kuuga tasuti kapitalirendi põhimakseid Kontsernis kokku 282 (2011: 272) tuhat eurot.

Kontserni netovõlg (Intressikandvad võlakohustused – Raha ja pangakontod) vähenes 12 kuuga 4,0 miljonit euro võrra ja ulatus aasta lõpus -1,0 miljonit euron. Netovõla suhe omakapitali moodustas -2,0%, võrreldaval perioodil 6,7%.

Kontserni omakapital suurenes aastaga 8,1 miljoni euro võrra ja ulatus aasta lõpu seisuga 50,1 miljoni euron.

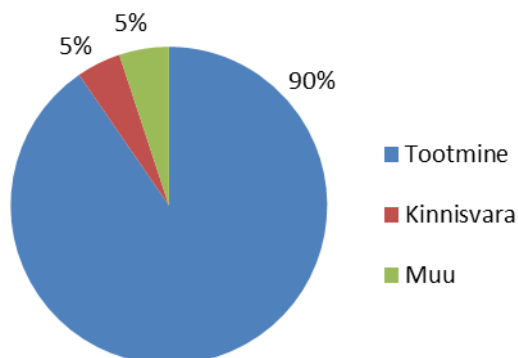
Aruandeperioodi lõpu seisuga moodustasid käibevarad 28% (2011: 29%) ja põhivarad 72% (2011: 71%) ning teiselt poolt võõrkapital 16% (2011: 21%) ja omakapital 84% (2011: 79%) varadest.

Aruandeaastal tuli äritegevusest raha sisse 4,6 (2011: 1,2) miljonit eurot, investeerimistegevusest läks raha välja 58 tuhat eurot, 2011. aastal 2,2 miljonit eurot. Aktsiaemissioonist laekus 0,66 miljonit eurot ja Kontsern maksis dividende 1,2 (2011: 1,1) miljonit eurot ja tasus kapitalirendi põhiosa makseid 0,28 (2011: 0,27) miljonit eurot. Kokkuvõttes läks finantseerimistegevusest raha välja 2,0 (2011: 0,6) miljonit eurot. Raha ja rahaekvivalendid kasvasid aruandeaastaga 2,5 miljoni euro võrra 3,4 miljoni euron, võrreldaval perioodil aga vähenesid 1,6 miljoni euro võrra 0,8 miljoni euron.

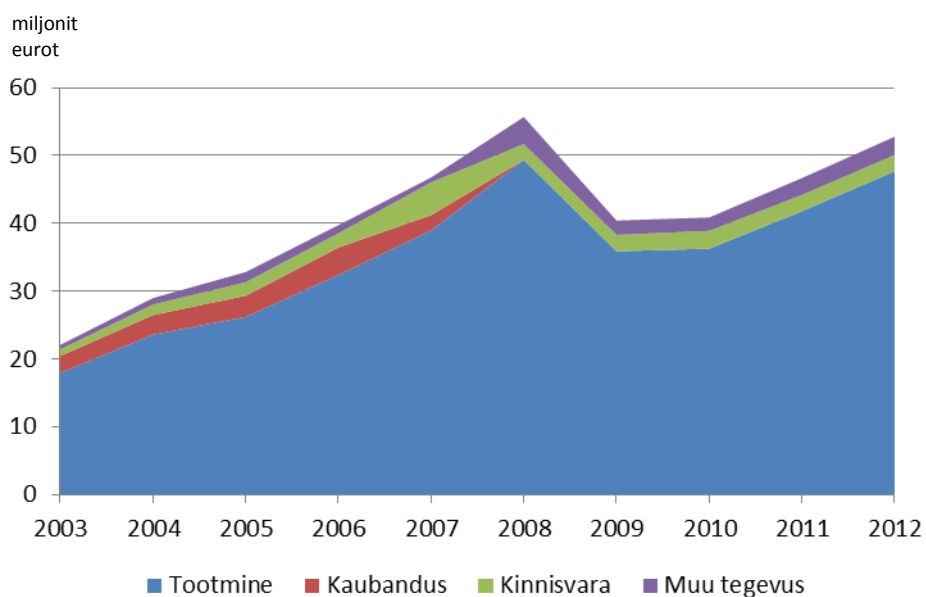
TEGEVUSSEGMENTID

31. detsembri 2012 seisuga toimus kontserni tegevus kahes valdkonnas – tootmine ja kinnisvara, kus iga tegevusala oli piisavalt suure osakaaluga, et moodustada eraldi kajastatavat segmenti ning millega kaasnenud riskid ja hüved olid oluliselt erinevad. Emaettevõttes tegutseva kaubandusgrupi osakaal on jäänud viimasel viiel aastal, sh. 2012. aastal koos Harju Elekter ABga olulisest, 10% määrast allapoole, mistõttu kajastatakse kaubandus muude tegevuste koosseisus.

Müügitulud segmentide viisi

Tegevussegmentide müügitulud

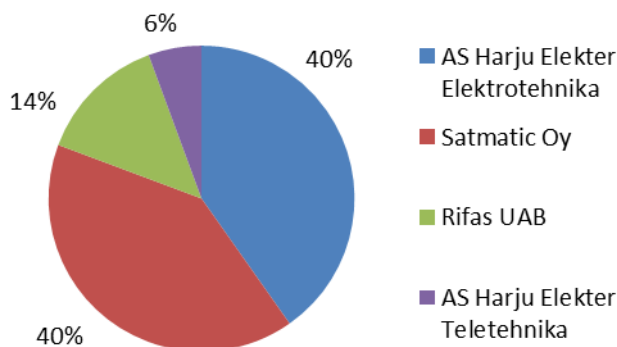

TOOTMINE

Tootmise segment hõlmab elektriseadmete tehaseid Eestis (AS Harju Elekter Elektrotehnika), Soomes (Satmatic Oy) ja Leedus (Rifas UAB), kus tehaste põhitoodangu moodustavad seadmed kesk- ja madalpinge elektrienergia jaotuseks (alajaamad, kaablijaotus- ja liitumiskilbid) ning automaatika- ja juhtimiskeskused energia- ja tööstussektori ning infrastruktuuri tarbeks. Samuti kuulub segmenti AS Harju Elekter Teletehnika (Eesti), mis valmistab tooteid nii energeetika ja elektrotehnika kui ka telekommunikatsiooni-sektorile.

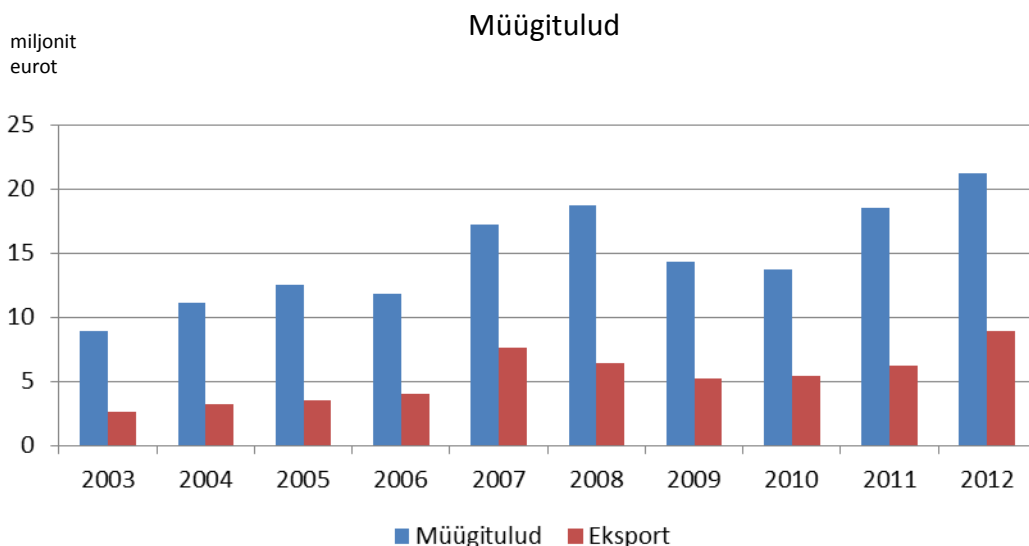
2012. aastal andis Tootmine 90,4% (2011: 89,6%) konsolideeritud müügitulust. Segmendi müügi-maht kasvas aastaga 14,1% 47,7 miljoni euroni.

Müügitulud ettevõtete kaupa

AS Harju Elekter Elektrotehnika

ASi Harju Elekter 100%line tütarettevõtte AS Harju Elekter Elektrotehnika on juhtiv kesk- ja madalpinge jaotusseadmete tootja ja turustaja Baltimaades. ASi Harju Elekter Elektrotehnika peakontor ja tehas paiknevad Keilas, kus ettevõtte kasutuses on 10 775 m² tootmis-, lao- ja kontoripindu. Ettevõttes töötab 190 inimest, neist 33 müügi- ja tootearendusvaldkonnas.

2012. aasta saab ASile Harju Elekter Elektrotehnika igati kordaläinuks lugeda. Oktoobris jäeti selja taha 2011. aasta müüginumbrid, vaid nädalapäevad hiljem saavutati firma kõigi aegade käiberekord ning detsembri alguseks sai juba ületatud ka 2012. aasta eelarves prognoositud 20 miljoni euro piir. Kokkuvõttes kasvas ASi Harju Elekter Elektrotehnika 2012. aasta müügitulu aastaga 15% ulatudes 21,2 (2011: 18,4) miljoni euroni, millest müük välisurgudel moodustas 42% (2011: 33,5%). Kasv saavutati peamiselt müügi-mahtude lisandumisega välisurgudel, aga ka Kontserni ettevõtete vahelise müügitulu suurenemisest. Ettevõtte toodangut tarniti nii Soome ja Rootsi kui ka koostööpartnerite vahendusel Saksamaale, Hollandisse, Hispaaniasse, USA ja Araabia Ühendemiraatide turgudele ning Venemaale ja Valgevenesse. Müük koduturul oli stabiilne.

Valdav osa müügituludest - 93,1% - teeniti elektriseadmete müügist (2011: 92,5%). Ettevõtte sai aruandeaastal tellimusi mitmetele uutele kesk- ja madalpinge toodetele, mis realiseeriti eksporditurgudel. Tõhusas kasvus olid energijaotuse ja automaatika tooterühmad ning komplekt- ja jaotusalajaamad moodustasid jätkuvalt suurima tooterühma firma tooteportfellis. Tõhusa müügitöö tulemusena on suudetud suurendada kõrgema lisandväärtusega toodete osakaalu tooteportfellis ning tellimusi firmas välja töötatud erilahendusega toodetele: tuuleparkide jaotusalajaamad ja -fiidripunktid, sadamate konteinerikraanade alajaamad. Märkimisväärseks tuleb tunnistada komplektsete suure võimsusega jaotusalajaamade tarnimist Soome, maailma suurimale biogaasi kombijaamale. Õnnestumiseks tuleb pidada kindlasti ka arenguid Rootsi, Norra ja Venemaa turgudel.

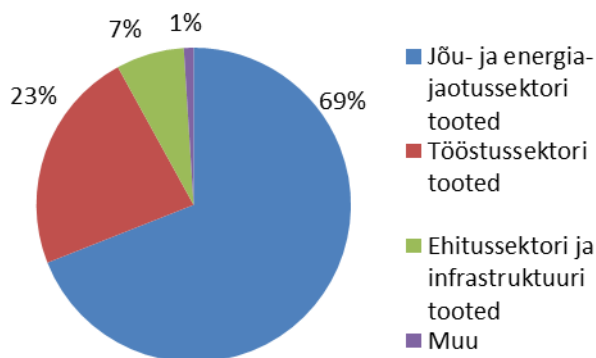
Aasta lõpus avas AS Harju Elekter Elektrotehnika Keila Tööstuskülas uue inseneri- ja arenduskorpuse – Arenduskeskuse - kuhu koondas insenerid tootearenduse ja tehnika osakondadest. Uues kontoris on 19 töökohta, kuhu 2013. aastal lisanduvad ka müügiinsenerid. Arenduskeskusest loodetakse kujundada inkubaator, mis varustab ühelt poolt müügikanalit innovaatiliste toodete ja lahendustega, andes teiselt poolt tehnilist lisatuge tootmisele. Arenduskeskuses on ka labor uute prototüüpide välja töötamiseks ning näidiste katsetamiseks ja esitlemiseks.

Vastavalt ISO 9001 ja ISO 14001 nõuetele toimus aasta lõpus juhtimissüsteemide resertifitseerimine ning jaanuaris 2013 väljastati sertifikaadid järgneva kolmeks aastaks. Lisaks läbiti aruandeaastal edukalt mitme tellija poolseid tarnija auditid.

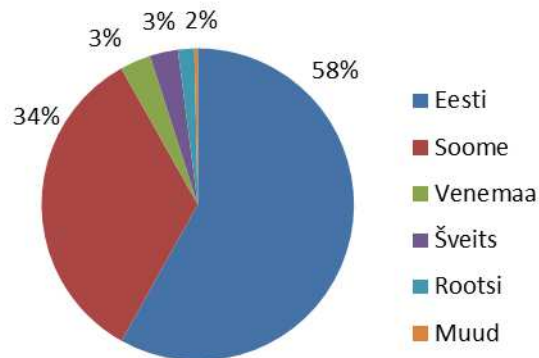
Kvaliteedijuhtimise ja keskkonnapoliitika põhimõtetest lähtuvalt keskendusid tegevused ettevõttes oluliste protsesside optimeerimisele ning materjalide ja kaupade efektiivsele kasutamisele, minimeerimaks raiskamised ja kaod. Jätкус ka juhtimissüsteemi 5S juurutamine. Inseneriõppe ja teaduskoostöö raames jätkus doktoriõppe raames koostöö Tallinna Tehnikaülikooliga *smart grid* lahenduste arendamisel, sh „Energiasüsteemi talitluse optimeerimine muutuvkoormuste tasakaalustamiseks“.

Ettevõtte arengu ja kasvu tagamiseks jätkatakse 2013. aastal aktiivset ekspordisuunalist turundustegevust uute turgude ja klientide leidmiseks. Konkurentsivõime tugevdamiseks hoitakse tähelepanu all firma põhiprotsesside efektiivsuse-, töökorralduse- ning töökeskkonna parandamisega seotud tegevusi. Lisavõimalusi loob ka Kontserni ettevõtete vahelise koostöö tugevdamine.

Müügitulud tootegruppide kaupa

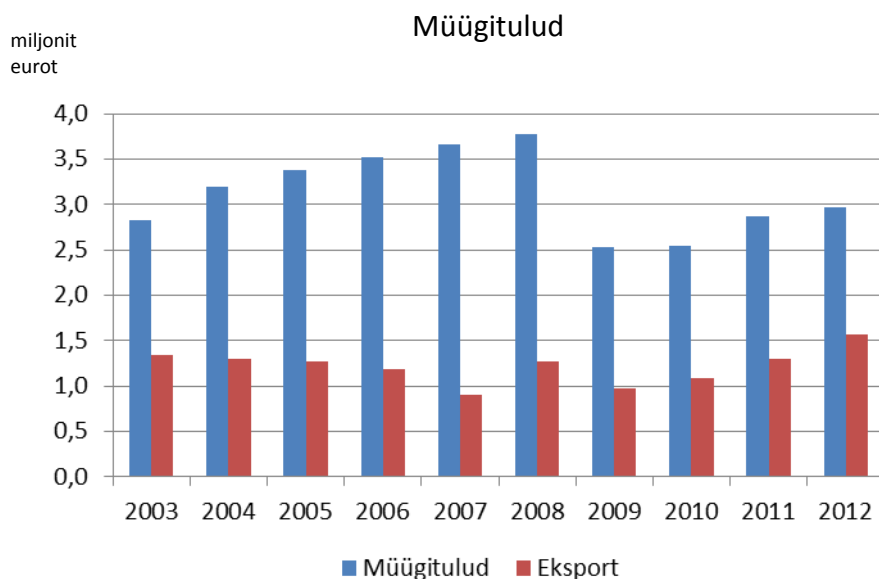

Müügitulud turgude viisi

AS Harju Elekter Teletehnika

ASi Harju Elekter 100%lise tütarettevõtte ASi Harju Elekter Teletehnika põhitegevus on telekommunikatsioonisektorile andmesidevõrgu sidekappide ja erinevate lisatarvikute ning fiiberoptiliste ühenduskaablite valmistamine ja müük. Lisaks valmistab firma kliendikohaseid lehtmatallooteid ja -lahendusi energeetika ja elektrotehnikasektorile ning teeb allhanketöid lehtmatali töötlemise ja viimistluse alal. Ettevõtte koosseisu kuulub ka mehaanikajaoskond, mis tegeleb peamiselt eritellimuste täitmisega Keila Tööstusküla ettevõtetele. Firma omab ka tegevusluba tulekahju- ja valvesignalisatsioonisüsteemide projekteerimis-, paigaldus- ja hooldustööde teostamiseks. Firma peakontor ja tehas paiknevad Keilas. Ettevõttes töötab 64 inimest.

AS Harju Elekter Teletehnika 2012. aasta müügitulud olid 2,96 miljonit eurot, kasvades eelneva aastaga võrreldes 3,3%. Aasta esimeses pooles ettevõtte peamised sihtturud Põhjamaades kasvasid, kuid samal ajal oli tunda ka konkurentsi tugevnemist, seda eriti Soomes, kus suurenes lehtmatali tootmisressursside ülejääk, põhjustades tugevnevat survet hindadele ja tarnetähtaegadele. Müük koduturule vähenes 2012. aastal 12% ja müük väljapoole Eestit kasvas 22,5%. Müük väljapoole koduturgu moodustas ettevõtte müügituludes 52,7% (2011: 44,5%). Peamine ekspordi sihtriik oli Soome 87,6% (kogu ekspordikäibest), järgnesid Saksamaa 5,6%, Rootsi 2,2%, Leedu 2,1%, Norra 1,3% ja Läti 1,2%. Suurimaks eksporditüüpiks olid andmesidevõrkude sidekapid ja nende lisatarvikud.

Aasta algusest hakkas tellimuste voog liikuma tõusvas tempos ja veel poolaasta lõpuski säilis lootus, et tellimuste kasv jätkub aasta lõpuni. Müügi kasv tuli peamiselt tänu telekommunikatsioonisektoriga seotud klientidele, kes ebasoodsale majanduskeskkonnale vaatamata jätkasid planeeritud investeeringuid. Teistes kliendirühmades põhjustas Euroopas valitsev ebastabiilsus müügitulu vähenemise ja müügikasumi planeeritust madalama taseme. Mitmed kliendid peatasid seetõttu oma suuremahulised projektid ja teostasid vaid kiireloomulisi investeeringuid. Kasvas väikesemahuliste ja lühiajaliste tellimuste hulk, mis komplitseeris tootmiskorraldust ja planeerimist. Aasta teises pooles toimus Põhjamaades turgude kokkutõmbumine lehtmatali ja telekommunikatsioonisektoris, mis sundis firmasid rakendama kulude kokkuhoiu programmi. Tulemuseks oli ettevõtte tellimusmahtude vähenemine.

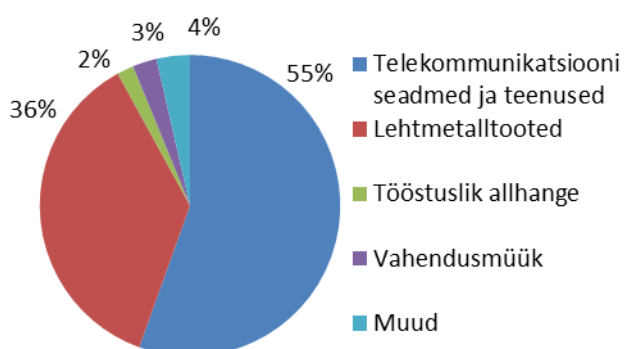
Aastat iseloomustavad veel uutele turgudele jõudmine ja uute klientide sissetootamine. 2012. aastal tegi Harju Elekter Teletehnika esimesed sammud Saksamaa turule sisenemisel, kus kohaliku partneri kaudu jõudsid meie raketitooted Saksamaa juhtivate sideoperaatorite võrkudesse. Loodi ka esimesed kontaktid raketitoodete tarnimiseks Norrasse. Positiivsed arengud olid ka Rootsi suunas, kus partnerfirma tellimused näitasid kasvutrendi. Peamine ekspordisuund oli jätkuvalt Soome, kus fookus oli võtmeklientide paremal teenindamisel ja tarnekindluse kasvatamisel.

Juba mitmendat aastat käib ettevõttes pidev töö tootlikkuse tõstmisel, mis jätkus ka 2012. aastal, kui tegeleti aktiivselt tootmisprotsesside ja tarneahela arendamisel. Erinevate mõõdikute kaudu jälgiti ja hinnati tööprotsesside toimivust ning efektiivsust, tänu millele paranesid tarnekindlus ja läbiminekuajad tootmisprotsessis. Märkatavaid edusamme tehti ka Lean tootmise põhimõtete juurutamisel ja raiskamise vähendamisel ning 5S auditid ja Lean mõtteviis on muutunud ettevõtte tootmisprotsessi lahutamatuks osaks.

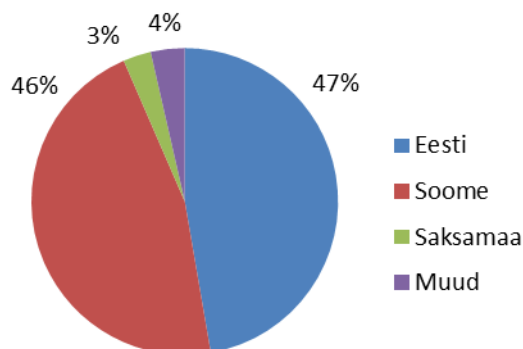
Harju Elekter Teletehnika strateegia uuendamise käigus koostati firma arenguplaan aastateks 2012-2017. Korduvalt leidis kinnitust fakt, et tootmisprotsesside ladusa toimivuse aluseks on meeskonnatöö. Meeskonnatöö valguses tuleb rõhutada ka Kontsernisese koostöö arendamist - koostööd ASiga Harju Elekter Elektrotehnika elektri keskuste ja alajaamade korpuste ja Satmatic Oyga kõrge IP astmega korpuste valmistamisel.

ASi Harju Elekter Teletehnika märksõnaks lähiaastatel saab olema müügitulude ja kasumi kasvatamine läbi efektiivsuse tõstmise ja töökorralduse parandamise. Ettevõtte sihiks on suurema integratsiooniastme ja kõrgema lisandväärtusega toodete osakaalu kasvatamine ning 1-2 operatsiooniga lihttoodete osakaalu vähendamine tooteportfellis. Seda toetab töötajate kompetentsi ja oskuste kasv.

Müügitulud tootegruppide kaupa

Müügitulud turgude viisi

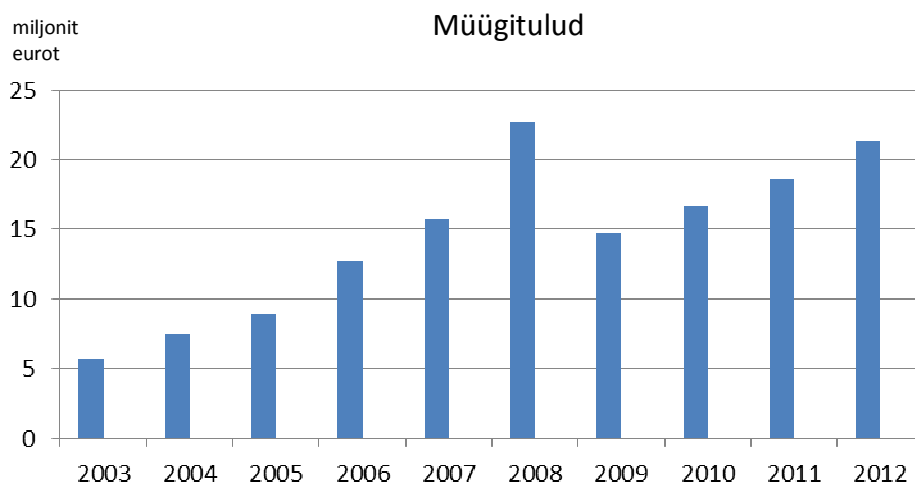

Satmatic OY

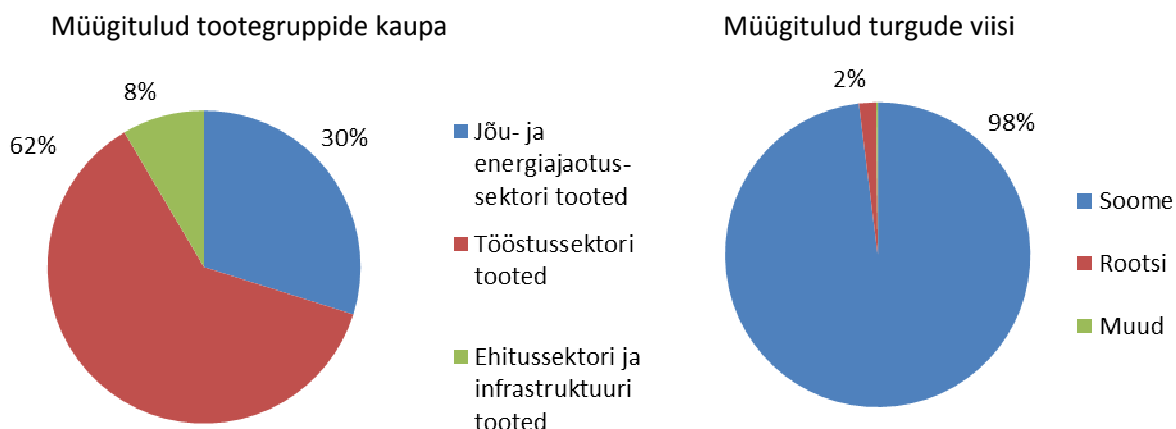
ASi Harju Elekter 100%line tütar ettevõtte Satmatic Oy on juhtiv tööstusautomaatika- ning elektrienergia jaotus- ja ülekandeseadmete tootja Soomes. Ettevõtte tootevalik on suunatud tööstus-, energiatootmis- ja -jaotussektoritele ning infrastruktuuri, kattes klientide vajadused toodete, programmide, projektide välja töötamisest hooldusteenusteni. Tootevalik on lai ja firma eesmärk on pakkuda klientidele kuni 20kV tooteid ja lahendusi. Oluline osa Satmatic Oy tooteid ja lahendusi müüakse väljaspool Soomet ning need jõuavad klientideni kas otse või siis vahendajate kaudu. Samas on Satmatic Oy ka Kontserni ettevõtete toodete maaletooja ja müüja Soomes. Firma peakontor ja tehas paiknevad Pori lähedal Ulvilas, Helsingi ettevõtluspiirkonna klientide teenindamiseks omatakse müügiesindust ja koostetehast ka Keraval. Ettevõttes töötab 88 inimest.

Vaatamata euroala ebastabiilsusele kasvasid Satmatic Oy 2012. aasta müügitulud 14,5% 21,3 miljoni euron. Müük väljapoole Soomet kas otse või siis läbi vahendajate moodustas müügituludes 60%.

Satmatic Oy tegutseb peamiselt kolmes sektoris: tööstussektor, energia tootmis- ja jaotussektor ning infrastruktuur. Tarnetüübilt eristuvad kaks peamist tootmismudelit: lepinguline tootmine ja projektipõhine toode/lahendus. Märkimisväärne risk ja ebakindlus on seotud ekspordile orienteeritud kliendigruppide ja nendega seonduva võimalusega, et praegu Soomes valmistatavad tooted ja lahendused siirdatakse madalama tööjõukuluga või lõpptarbijale lähemal paiknevatesse riikidesse. Jõudsas kasvus on energiatootmis- ja jaotussektor koos erinevate taastuvenergialahendustega ning investeeringud tuumaelektrijaamadesse, kus tellimused lähevad peamiselt koduturule või lähiriikidesse.

Ettevõtte ärikorralduse aluseks on kliendisuhete väärtustamine, kus kvaliteetse ja professionaalse toote/lahenduse väljatöötamise kõrval pööratakse suurt tähelepanu ka vastastikusele lisaväärtuse pakkumisele. 2012. aastal valmisid esimesed tooted ja lahendused Sivacon S8 tööpõhimõtteid rakendades. Projektitoodete osas jätkus 2012. aastal mõõdukas tõus ning klientidele anti üle mitmeid juht- ja jõuautomaatika seadmeid ja keskusi. Aasta üheks oluliseks projektiks oli elektrilahenduste välja töötamine ja tarnimine maailma suurimale biogaasijaamale Vaskiluotos. Hea kasv saavutati ka autode soojenduskilpide ja laadimiskappide sektoris, kus tooted jõudsid tarbijateni peamiselt jaemüüjate vahendusel. Aruandeaastasse jäid ka esimesed mobiilse laadimisseadmega varustatud laadimiskappide tarned kliendile.

Satmatic Oy on läbi aastate jätkanud investeeringuid kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimisstandardite nõuete täitmiseks. Aruandeaastal keskenduti kvaliteedile, keskkonnaküsimustega tegeleti peamiselt seoses igapäevaste töörutiinide ja tehase tootmistehhede haldamisega. Sügisel toimus vastavalt standardite ISO 9001 ja ISO 14001 nõuetele juhtimissüsteemide resertifitseerimine, mis läbiti edukalt ning SGS Fimko väljastas ettevõttele järgnevas 3-aastaseks perioodiks vastavad sertifikaadid. Lisaks auditeeris ettevõtte

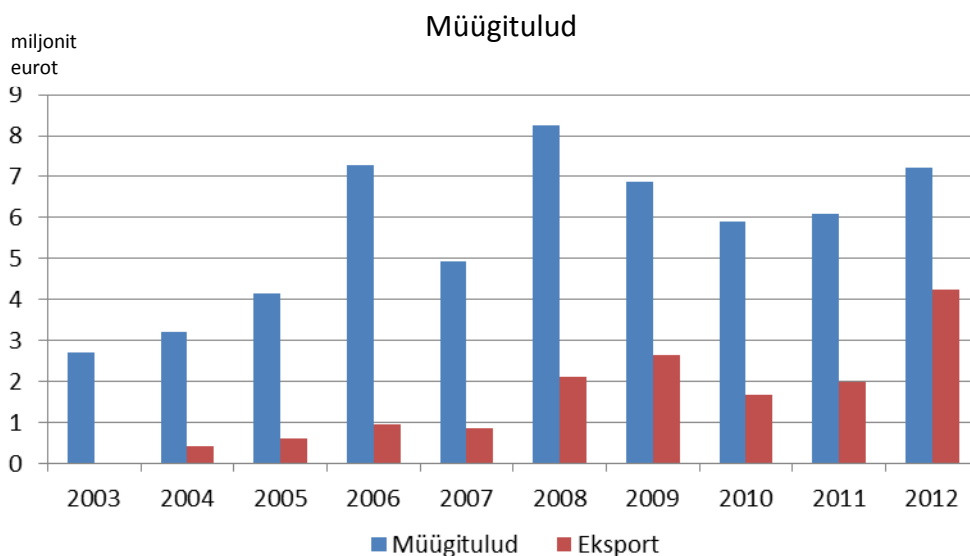
tootmisprotsesse UL Inspection Center, kes tunnistas ettevõtte jaotuskilpide valmistamisprotseduurid vastavaks ja toote sobivaks USA ja Ameerika piirkonda tarnimiseks.

2012. aastal alustati ettevõtte tootmiskorralduse efektiivsemaks muutmiseks Lean 5S põhimõtete juurutamisega ning käivitati arendusprojekt TOSI 2013, mille eesmärk on vähendada tühja ooteaega. Aastatepikkuse töö tulemusena toimub müügitellimuste käsitlemine nüüd vaid elektrooniliselt ning ostutellimuste käsitlemise osas järgitakse tarnijate vajadusi.

Satmatic Oy fookus 2013. aastal on suunatud uute klientide leidmisele ning hulgi- ja edasimüüjate veelgi tõhusamale kaasamisele alajaamade, jaotus- ja liitumiskappide müügis, samuti on-line müügi suurendamisele. Tootmise korraldamisel keskendutakse tarneperioodi lühendamisele realiseerides arendusprojekti TOSI 2013 ning tootlikkuse suurendamisele 5S tootmispõhimõtteid rakendades. Taastuenergiatoodete, autoparklate soojenduskiilpide ja laadimissüsteemide tooterühma müügi suurendamiseks jätkatakse nende toodete muutmist veelgi kliendisõbralikumaks.

Rifas Grupp

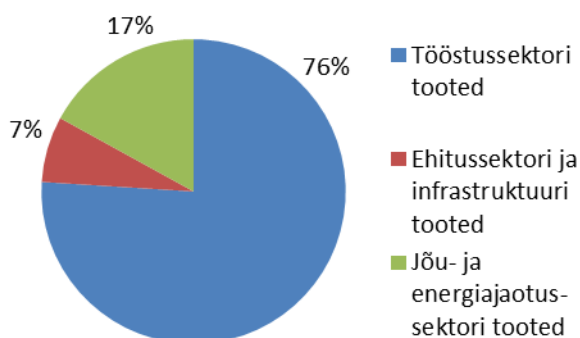
Rifas UAB on ASi Harju Elekter 62,7%line tütarettevõtte Leedus Panevežyses. Firma põhitegevus on tööstusautomaatikaseadmete ning elektrienergia jaotus- ja ülekandeseadmete tootmine ja turustamine. Rifas Gruppi (edaspidi: Rifas) kuuluvad tootmisettevõtte Rifas UAB ning tema projekteerimisega tegelev tütarettevõtte Automatikos Iranga UAB. Ettevõttes töötab 89 inimest.

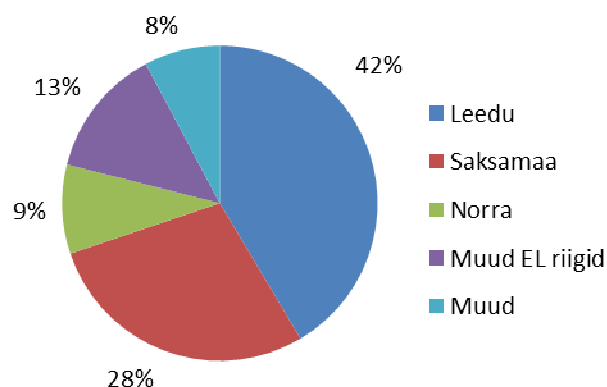
2012. aastal kasvasid Rifase müügitulud 18,8% 7,2 miljoni euroni. Müük väljapoole Leedut moodustas 58% (2011: 32%). Kuigi müük koduturule vähenes aruandeaastal neljandiku võrra, õnnestus ettevõttel kahekordistada müügimahtusid välisurgudel. Uute turgudena lisandusid Rootsi ja Saksamaa, kusjuures viimane tõusis ühtlasi ka suurimaks välisurruks. Jätkusid tärned Norrasse ja Valgevenes, uute turgudena lisandusid siin Šveits ja Ukraina. Müük väljapoole Euroopa Liitu kasvas aastaga 30% ning oli 1,2 miljonit eurot.

Ligi kaks kolmandikku müügituludest teeniti projektipõhiste toodete ja teenuste tootmisest ja müügist, veerand lepinguliste projektide juhtimisest ning väike osa elektrikomponentide vahendusmüügist. Tootesortimendis olid suurima osakaaluga kontrollkiilbid, millele järgnesid erinevad juhtsüsteemid ja –paneelid ning energiajaotustooted.

Müügitulud tootegruppide kaupa

Müügitulud turgude viisi

Aastat iseloomustas aktiivne müügitöö uute tellimuste ja projektide võitmiseks ning hulgaliselt kohtumisi ja arutelusid uute äri võimaluste loomiseks nii olemasolevatel kui uutel turgudel, nii tänaste kui uute potentsiaalsete klientide juures. Ettevõtte jaoks soodsad arengud toimusid Norra turul, kus suudeti laiendada koostööd kohaliku partneriga jaotuspaneelide ja sagedusmuunduriga juhtkeskuste müügi kasvatamiseks. Pärast aastatepikkust tööd ja edukaid auditeid nimetati Rifas UAB maailma suurfirmade ABB ja GE Energy ametlikuks koostööpartneriks ja tarnijaks.

Uute klientide ja turgude kõrval oli ettevõtte fookus 2012. aastal suunatud organisatsiooni korrastamisele. Muutused toimusid ka ettevõtte juhtkonnas: 1. jaanuarist 2013 töötab Rifas UAB juhatuse esimehena Aidas Šetikas, ka mitmed osakonnad said uued juhid. Muudatuste tulemusena lisandus ettevõtte juhtkonda kogenud spetsialiste ning suurenes pädevus ettevõttesiseste protsesside juhtimisel ja efektiivsuse tõstmisel.

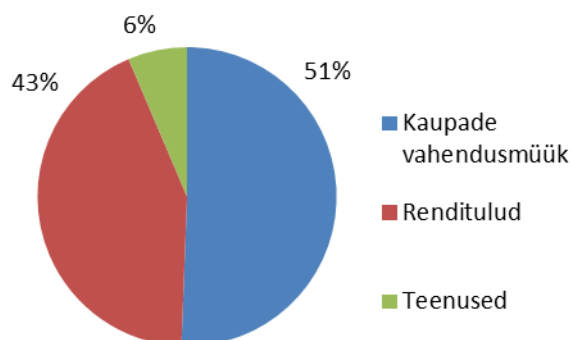
2012. aastal integreeriti ettevõttes keskkonnajuhtimissüsteemi ISO 14001, töötervishoiu ja -ohutuse juhtimissüsteemi OHSAS 18001 ja kvaliteedijuhtimissüsteemi ISO 9001 haldamine. Aruandeaastasse jäi ka ettevõtte kvaliteedijuhtimissüsteemi ISO 9001 plaanipärane resertifitseerimine, mille eduka sooritamise järel väljastas BVQI detsembris vastava sertifikaadi järgnevas 3-aastaseks perioodiks. Muud investeeringud ja arendused ettevõttes olid seotud peamiselt tarkvaralitsentside ning kaasaegse dokumendihaldussüsteemi loomise ja arendamisega, aga ka näiteks tarnijate tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi (KPI) kasutuselevõtu ettevalmistusega.

Ettevõtte edasiseks arenguks keskendutakse strateegiliste suhete tugevdamisele olemasolevate koostööpartneritega, tehes samas aktiivset marketingitööd ka uute perspektiivsete klientide ja projektide leidmiseks. Firmasiseselt võetakse fookusesse äriprotsesside juhtimise parandamine, personali kvalifikatsiooni ja eriti insenerivõimekuse tõstmine ning kvaliteetse dokumendihaldussüsteemi juurutamine.

KINNISVARA JA MUUD TEGEVUSED

Kinnisvara segmendi (Emaettevõtte) ja muude segmenteerimata tegevuste (Emaettevõtte ja Harju Elekter AB) müügitulud andsid kokku 9,6% (2011: 10,4%) konsolideeritud müügitulust, millest 50,6% moodustas kaupade vahendusmüük, 43,0% renditulud ja 6,4% tulu teenuste vahendusest ja osutamisest.

Müügitulud tegevusalade viisi

Kinnisvara

Aruandeaastal oli segmendi müügitulu 2,4 miljonit eurot, jäädes võrreldava perioodi tasemele. Renditulu kasvas aruandeaastal 5,6% 2,2 miljoni euroni, moodustades 91,0% (2011: 86,2%) segmendi tulust. Seoses elektrituru avanemisega hakkas osa kliente elektrienergiat ostma vabaturult, mis oli peamine põhjus, et müügitulu teenuste müügist vähenes enam kui 100 tuhande euro võrra. Kommunaalteenuste vahendamine ja muude teenuste osutamine andis 9% (2011: 13,8%) segmendi müügitulust.

Muud tegevused

Muude segmenteerimata tegevuste müügiimaht kasvas 12 kuuga 9,7% 2,7 miljoni euroni, moodustades 5,1% (2011: 5,2%) Kontserni müügitulust. Põhiline tulu saadi kaupade vahendusest. Tulu muude teenuste müügist oli 31 (2011: 18) tuhat eurot.

AS Harju Elekter

AS Harju Elekter on Kontserni emaettevõtte. Ettevõtte tegevus jaotub kahte ossa – *Kinnisvara* ja *Muud tegevused*. Peale kinnisvaraga seotud tegevuste tegeleb ettevõtte Kontserni ettevõtete vahelise koostöö koordineerimisega, nõukogu ja juhatuste kaudu tütar- ja sidusettevõtete juhtimise, Kontserni rahavoogude juhtimise, investeringute planeerimise ja juhtimise ning arendustegevusega, aga ka personali-, infotehnoloogia- ja kommunikatsioonialaste teenuste osutamisega. Siia kuulub ka kaubandusgrupi kaupluste majandustegevuse tagamine. Tallinnas, Tartus ja Keilas paiknevate kaupluste vahendusel toimub Kontserni ja temaga seotud ettevõtete toodete ja muude elektriinstallatsioonitöödeks vajalike kaupade müük jaeklientidele ning väiksema ja keskmise suurusega elektripaigaldusfirmadele.

Emaettevõtte äritegevus andis konsolideeritud müügitulust 8,6% (2011: 10,0%).

Harju Elekter AB

Harju Elekter AB on 2010. aastal asutatud Kontserni esindus- ja müügiorganisatsioon Rootsis. AS Harju Elekter omab tütaretevõttes 90% list osalust, 10% aktsiakapitalist kuulub ASile Vallin Baltic. Ettevõtte põhitegevusalaks on kaupade vahendusmüük. Tütaretevõtte Harju Elekter AB asutamisega suurendas Kontsern oma kohalolekut Rootsi turul ja lõi uusi võimalusi ka müügi suurendamiseks, pakkudes klientidele laia valikut Kontserni firmade toodangust, eelkõige elektrotehnilistest toodetest.

Harju Elekter AB meeskond keskendus oma esimestel tegevusaastatel peamiselt turu kaardistamisele, klientide vajaduste ja nõudmiste välja selgitamisele, Kontserni toodete ja lahenduste kohalike nõuetega vastavusse viimisele, aga ka vajalike toote- jms reklaammaterjalide välja töötamisele ja info jagamisele. See töö on kandnud vilja ning 2012. aastaga kasvas Rootsi turu osakaal Kontserni müügituludes 2,4%ni (2011: 0,6%).

SIDUSETTEVÕTE

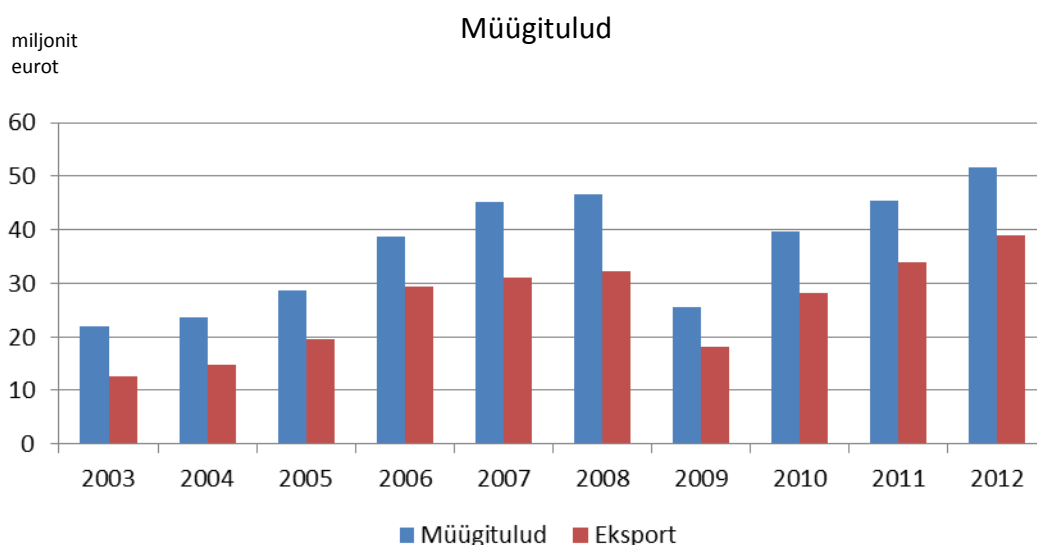
AS Draka Keila Cables

AS Draka Keila Cables on Baltimaade suurim kaablitootja, kelle aktsiakapital jaotub kaablikontserni Prysmian Group (66%) ja ASi Harju Elekter (34%) vahel. Keilas paiknev tehas on spetsialiseerunud peamiselt alumiiniumist jõukaablite tootmisele. Lisaks ettevõtte omatoodangule turustatakse laias sortimendis Prysmian Groupi tooteid, olles kontserni esindaja Baltikumis. Ettevõttes töötab 93 inimest.

Ettevõtte klientideks on elektrivõrgud ja elektri- ning televõrkude ehitajad, kellele müüakse oma toodangut peamiselt elektrikaupade hulgimüügiettevõtete, aga ka ASi Harju Elekter kaubandusgrupi kaupluste kaudu. Märkimisväärse osa ettevõtte müügitulust moodustab müük kontserni teistele ettevõtetele, kes realiseerivad Keila tehase toodangut oma koduturgudel. AS Draka Keila Cables toodangut turustatakse põhiliselt Eestis, Lätis, Leedus ja Skandinaavias ning väiksemates kogustes teistes Euroopa riikides, aga ka väljaspool Euroopat.

2012. aasta oli AS Draka Keila Cables jaoks väga edukas. Ettevõtte tarnekindlus klientidele ületas 95%. Oluliselt vähenes materjali ülekulu tootmises ja suurenes käive nii Balti riikides kui ka kontsernisiseses müügi kaudu muudel turgudel. Müügitulud suurenesid 14% 51,8 miljoni euroni.

2012. aastal konsolideeris AS Harju Elekter sidusettevõttest kasumit 1,1 (2011: 0,5) miljonit eurot.

Tootmises tegi ettevõtte sammu edasi kõigi efektiivsusnäitajate parendamise osas: jätkuvalt vähenes materjali ülekulu, paranes toodete tarnekindlus ja tootlikkus töötaja kohta. Ettevõtte 2012. aasta investeeringuid summas 151 000 eurot olid suunatud tehase efektiivsuse parandamisele: masinate töökindluse tõstmisele ja materjalide ülekulu vähendamisele. Kvaliteedisüsteemi arendamise poolal oli oluliseks edasiminekuks mittevastavuste ja praagi vähenemine tootmises ja reklamatsioonide vähenemine teeninduses.

2013. aastal on põhitähelepanu tootmises jätkuvalt suunatud materjali ülekulu vähendamisele, tootmise efektiivsuse tõstmisele ja tootmisvõimsuse kasvatamisele läbi olemasoleva masinapargi parendamise.

MUUD FINANTSINVESTEERINGUD

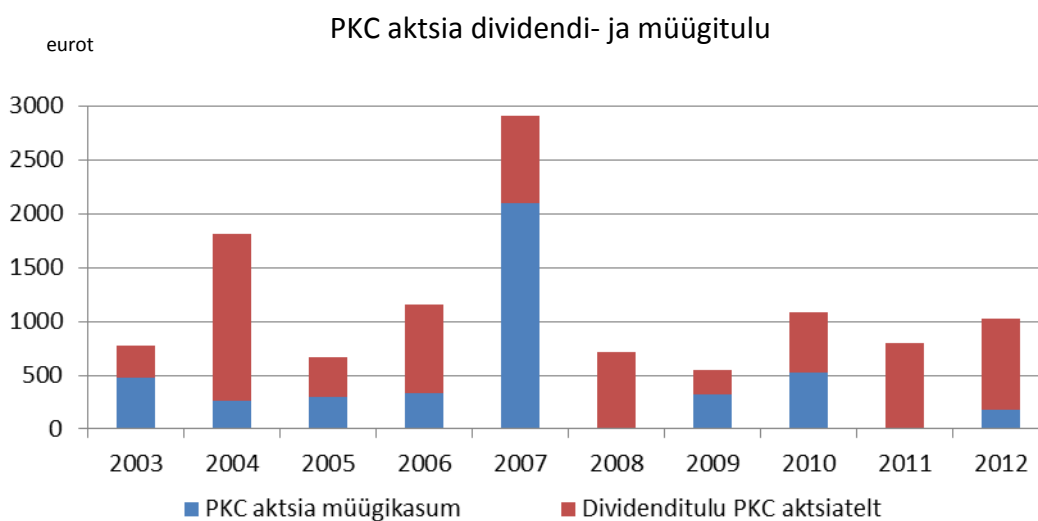
SIA Energokompleks

SIA Energokompleks on 2006. aastal asutatud müügiorganisatsioon Lätis. ASi Harju Elekter osalus firmas oli algselt 10%, mida suurendati 2009. aastal 14%ni. Osalus SIA Energokompleksis annab võimaluse ühiselt koostööpartneritega osa võtta suuremahulistest kesk- ja madalpingeseadmete hankekonkurssidest Lätis. Ettevõtte maksis 2012. aastal dividende ja ASile Harju Elekter laekus dividenditulu 23,4 (2011: 24,6) tuhat eurot.

PKC Group Oyj

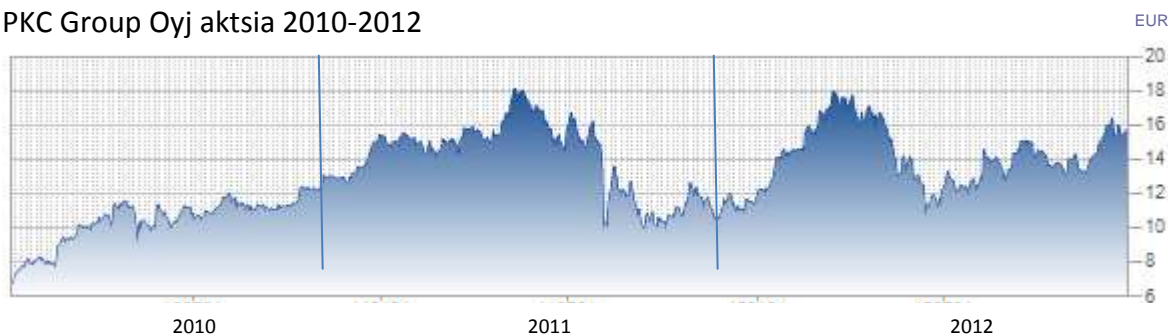
PKC Group Oyj (edaspidi PKC) põhitegevus on juhtmekoidiste ja ühenduskaablite välja töötamine ja valmistamine auto-, telekommunikatsiooni- ja elektroonikatööstustele. Kontserni 2012. aasta müügitulu oli 928,2 miljonit eurot ja aruandeperioodi lõpus töötas ettevõttes 19 tuhat töötajat.

PKC aktsiad on noteeritud Helsingi Börsil. Seisuga 31.12.2012 oli AS Harju Elekter ettevõtte üks suuremaid aktsionäre, kellele kuulus 6,4%line osalus. Aktsia turuhind tõusis aruandeaastal 4,00 euro võrra ning viimasel kauplemispäeval maksis aktsia Helsingi Börsil 15,43 eurot (2011: 11,43 eurot). PKC aktsiad on kajastatud finantsseisundi aruandes õiglases väärtuses (turuhind). Aktsia turuhinna muutusel on otsene mõju Kontserni varade väärtusele. 12 kuuga suurenes finantsinvesteeringu väärtus kokku 5,3 miljoni euro võrra 21,4 miljoni euroni.

PKC Group Oyj maksis ASile Harju Elekter 2011. aasta eest dividende 0,60 eurot aktsialt kokku 0,83 miljonit eurot, aasta tagasi 0,55 eurot aktsialt kokku 0,77 miljonit eurot. Kontsern müüs 2012.aastal 15,4 tuhat PKC Group Oyj aktsiat ja ühekordne kasum aktsiate müügist oli 175 tuhat eurot.

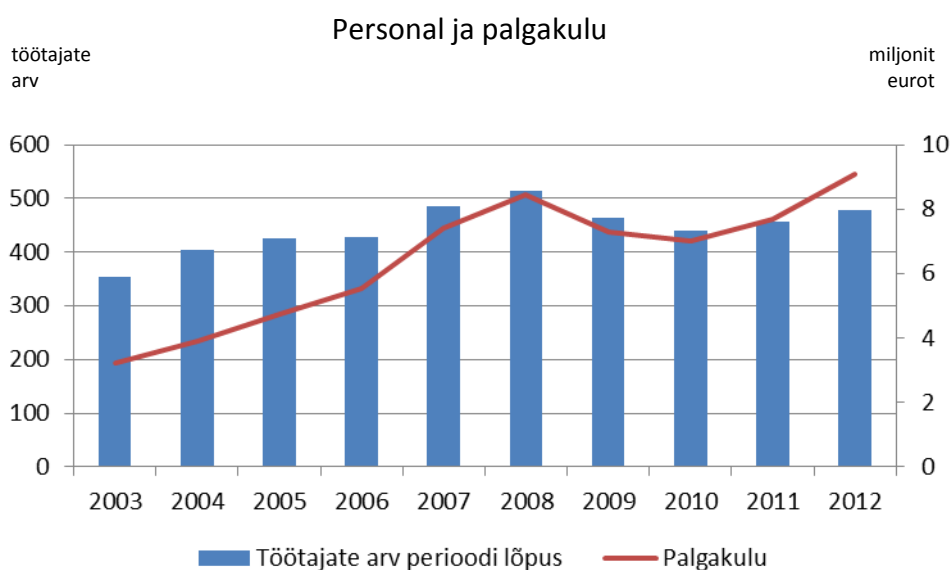
PKC Group Oyj aktsia 2010-2012

PERSONAL

Töjõuturu areng 2012. aastal on Kontserni tegevuspiirkonnas olnud soodne, hõive on püsivalt suurenenud ning tööpuuduse määr jätkuvalt alanenud. Samas on uute inimeste töjõuturule lisandumine varasemast aeglasem. Suurenenud on ka töjõupuuduse olulisus tootmist piirava tegurina ning suhteliselt kõrge struktuurse tööpuuduse püsimine. Kvaliteetse töjõu leidmist raskendab ka tegevusharus pakutava palgataseme vähene atraktiivsus ja teisalt kvalifitseeritud spetsialistide väljavool riigist (seda eelkõige Eestis ja Leedus). Kvaliteetse töjõu nappus on taas esile toonud töötasude tõstmise teema.

Bilansipäeval 31.12.2012 oli Kontserni töötajate arv 478 (2011: 457) ja aasta keskmine töötajate arv oli 452 (2011: 427). Töötajatele maksti 12 kuuga töötasu, preemiate ja hüvitistena kokku 9,1 (2011: 7,7) miljonit eurot. Keskmine töötasu kuus töötaja kohta kasvas aruandeaastal 12% 1 684 euroni. Palgatõus oli suurem Soomes. Oluline on ära märkida, et Rootsi ja Soome keskmine palk ületab Eesti ja Leedu keskmist töötasu ligi kolmekordselt.

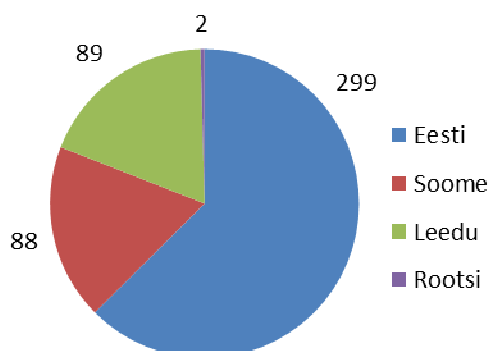

Kontserni töötajatest suurem osa – 299 inimest – töötab Eestis, sealhulgas emaaettevõttes 45 inimest. Soomes töötavate inimeste arv oli aasta lõpus 88, Leedus 89 ja Rootsis 2. Kontserni 478st töötajast 376 töötajat olid mees- ja 102 naissoost. Kõrghariduse oli omandanud 100, keskeri- või keskhariduse 328 ning põhihariduse 50 Kontserni töötajat. Töötajate kutseoskuste ja kvalifikatsiooni parandamiseks ja tõstmiseks on koostöös kõrg- ja ametikoolidega käivitatud mitmeid ühiseid tasemekoolitusi ning täiendõppeprogramme.

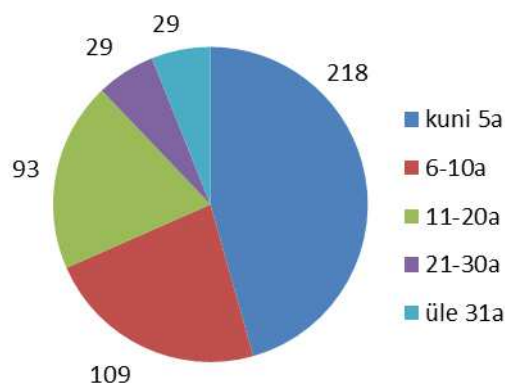
Kontserni Harju Elekter iseloomustab väljakujunenud tugev organisatsioonikultuur. Pikaajalises töösuhtes olevate töötajate suur osakaal soodustab traditsioonide järgimist ja jätkamist ka uute kolleegide poolt. 54,3% töötajaist on Kontserni ettevõtetes töötanud enam kui 5 aastat.

Kontserni töötajate keskmine vanus on püsunud suhteliselt stabiilsena, olles aruandeaastal 40,3 aastat. Noorte võimekate töötajate leidmiseks teeb AS Harju Elekter tihedat koostööd ülikoolide ja kutseõppeasutustega, kes kasutavad Kontserni ettevõtteid vajadusel ka suvise praktikabaasina või täiend- ja ümberõppe programmide raames. Juba üle 10 aasta on AS Harju Elekter olnud tihedas koostöös Tallinna Tehnikaülikooliga, alates 2010. aastast kannab ettevõttele TTÜ kuld sponsori aunimetust. Selle aja jooksul on stipendiumiprogrammis osalenud 41 bakalaureuse- ja magistriõppe tudengit, kellest täna töötab Kontsernis kuus. Kontserni Eesti ettevõtetel on tihedad sidemed ka Tallinna Kutsehariduskeskuse, Tallinna Polütehnikumi, Tallinna Tehnikakõrgkooli jt (kutse-) õppeasutustega. Soome tütarettevõtte Satmatic Oy teeb jätkuvalt tihedat koostööd Satakunna Ametikõrgkooliga; Tampere Tehnikaülikooliga koostööd diplomaarühade kirjutamise ja kaitsmise osas.

Töötajad riikide kaupa

Tööstaaž kontserni ettevõtetes

Kontserni ettevõtetes oli aruandeaastal jätkuvalt tähelepanu all kulude optimeerimine ja organisatsiooni efektiivne toimimine. Personali õppused ja koolitused Kontserni Eesti ettevõtetes olid suunatud erialaste oskuste ja kvalifikatsiooni tõstmisele ning tootlikkuse suurendamise ja kadude vähendamise 5S-tootmismudeli juurutamisele. Lisaks korraldatakse üle kolme aasta esmaabikoolitusi ning töökeskkonna volinikele koolitusi oluliste seadusmuudatustega kursis olemiseks. Kõiki töötajaid instrueeritakse pidevalt ka jäätmekäitluse ja jäätmete liigiti kogumise korraldamisest ettevõtetes.

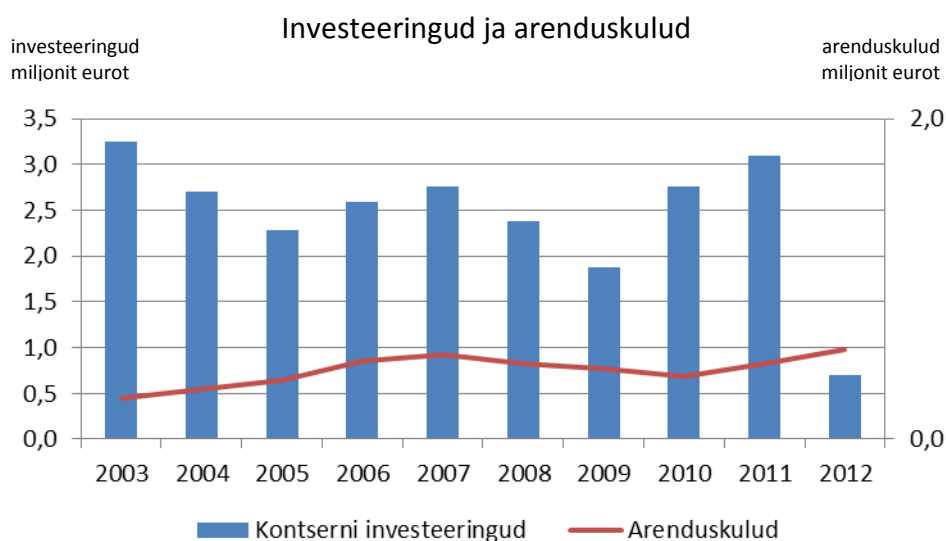
Personali motiveerimiseks kasutab Kontsern mitmeid võimalusi:

- ärikasumist sõltuv premeerimissüsteem. Mudelisse on kaasatud kõik töötajad. Kasumist sõltuvad boonused motiveerivad töötajaid lähtuma tehtava töö tulemuslikkusest ettevõttele tervikuna;
- aktsia optiooniprogrammid, mille eesmärgiks on ASiga Harju Elekter samasse Kontserni kuuluvate äriühingute juhtorganite liikmete ja töötajate ning sidusäriühingute juhatuse liikmete kaasamine ettevõtte aktsionärideks motiveerimaks neid tegutsema Kontserni paremate majandustulemuste saamise nimel;
- firmadevahelist riikideülest vahetusprogrammi, soodustades sel viisil teadmiste ja kogemuste kiiret arengut Kontsernis ning pakkudes töötajatele rotatsioonivõimalusi.

Vastutustundliku hooliva tööandjana pakub AS Harju Elekter töötajatele kaasaegseid töö- ja olmetingimusi. Kontsernil on konstruktiivne koostöö Keila Tööstusküla Ametiühinguga, kelle vahendusel on sõlmitud töötajate esindajatega kollektiivleping. ASi Harju Elekter stabiilsus, sotsiaalsed garantiid ja motivatsioonipaketid sisendavad usaldust firma ja tema töötajate vahel ning säilitavad töörahu.

INVESTEERIMINE JA ARENDUSTEGEVUS

2012. aastal investeeris Kontsern põhivarasse kokku 0,7 (2011: 3,1) miljonit eurot.

Üldises plaanis võib investeeringud jagada kaheks, millest üks pool on suunatud Kontserni edasise arengu toetamiseks ja kindlustamiseks ning teine osa on taastuvinvesteeringud tootmisruumide ja -tehnoloogia kvaliteedi ja kaasaja nõuetele vastavuse tagamiseks.

Jätkus töö juhtimis- ja majandustarkvara AX2009 arendamisel Kontserni Eesti ettevõtetes. Kuigi suurimad investeermismahud jäid aastatesse 2009-2011, jätkus töö majandustarkvara uute moodulite ja lisavõimaluste vajalikkuse välja selgitamise, kohandamise ja kasutuselevõtuga. 2012.aastal võeti kasutusele tarnekindluse- ja sisemiste vigade juhtimise ning analüüsi moodulid. Investeeringud majandustarkvara arendusse ulatusid aruandeaastal kokku 74 (2011: 57) tuhande ja infotehnoloogia seadmetesse 18 (2011: 59) tuhande euron.

2012. aastal loodi Kontserni Eesti ettevõtetele uus ja ühine vabavaralisel tarkvaral baseeruv veebilehekülg.

Jätkus töö Euroopa Liidu struktuurifondide toetusrahade kaasamiseks Kontserni ettevõtete arendusprojektidesse. Projektid on suunatud peamiselt ettevõtete võtmevaldkondade arendamise, strateegiate välja töötamise ja personali arenguprogrammidesse (koolitused, meeskonnatreeningud). Sihtotstarbeliste tehnoloogiaotetuste kaasabil parandatakse läbi tehnoloogia täiustamise ettevõtete tootmisvõimekust, mis toob kaasa edukaks ekspordiks vajaliku toodete kvaliteedi, tarnekindluse tõusu ja lühema tootmistükli. 2012. aastal saadi sihtotstarbelist toetust masinate ja seadmete soetamiseks 14 (2011: 59) tuhat eurot, personali koolitamiseks 4 (2011: 21) tuhat eurot ja arendustegevuseks 11 (2011: 19) tuhat eurot, kokku 29 (2011: 99) tuhat eurot.

Kontserni arenduspõhimõtete kohaselt on Kontserni tootearenduse eesmärk pidevalt moderniseerida ja töötada välja tellijate vajadustele vastavaid tooteid ning täiustada tehnoloogiat. Kontserni omahinna arvelt tehtud arenduskulud ulatusid 2012. aastal 0,56 (2011: 0,47) miljoni euron, moodustades 1,1% Kontserni müüginahust.

Energiasektorile suunatud toodete tootearendusressurs on Kontsernis koondunud peamiselt tütarettevõttesse AS Harju Elekter Elektrotehnika; Satmatic Oy ja Rifas UAB on spetsialiseerunud tööstusele suunatud toodete ja taastuvenerialahenduste arendamisele.

2012. aasta kujunes Eesti tootearendusmeeskonnale mitmekesiseks ja huvitavaks. Aasta lõpus avati Keila Tööstuskülas Arenduskeskus, kuhu koondus ASi Harju Elekter Elektrotehnika tehnika- ja tootearendusmeeskond, 2013. aasta alguses lisandusid ka müügiinsenerid. Uues kontoris on 19

töökohta. Arenduskeskusest loodetakse kujundada inkubaator, mis varustab ühelt poolt müügikanalit innovaatiliste toodete ja lahendustega, andes teiselt poolt tehnilist tuge tootmisele. Arenduskeskuses on ka labor uute prototüüpide välja töötamiseks, ehitamiseks ja katsetamiseks ning näidiste esitlemiseks.

Turunõudlusest tingituna töötati ASis Harju Elekter Elektrotehnika välja erilahendusi mitmele tüüptootele. Baastoodete nomenklatuur firma tooteportfellis ja Arenduskeskuse inseneride professionaalsed oskused on selliste erilahenduste jaoks piisavad ning paindlikkus ja kliendikesksus annavad kogu müügiotsusele lisaväärtust. Lisaks standardsetele HEKA-tüüpi alajaamadele töötati mitmete eritellimuste kallal, millede seast võib esile tõsta näiteks murukatusega alajaama ning betoonsammaste ja pargipinkidega varustatud alajaama Rootsi turule. Norra ekstreemsete ilmaoludega piirkondade jaoks arendati välja roostevaba korpusega fiiderpunkt. Kliendi vajadustest lähtuvalt arendati siinse arendusmeeskonna poolt välja konteinerikraanade alajaamad, mis on juba vallutanud suure osa maailma sadamaid Ameerikas, Austraalias, Hispaanias, Hollandis ja Araabia Ühendemiraatides. Toote on hästi vasti võtnud nii kliendid kui ka tootjad. 2012. aastal jätkus universaalsete toodete välja arendamine täiesti uude modulaarse ehitusega alajaama korpuse lisandumise näol. Suurte HEJA tüüpi alajaamade sektoris väärrib äramärkimist Vaskiluoto biogaasijaama projekt, mis oma keerukuselt ja mahult ületas tõenäoliselt kõik senitehtud projektid. Väiksemate seeriakilpide turul nägid ilmavalgust mitmed uued kilbid, mis vastasid spetsiaalselt ühe või teise koostööpartneri või siis konkreetse turu vajadustele ja nõuetele.

Oluline osa Keila Arenduskeskuse tootearendusressursist 2012. aastal läks Eesti võrguettevõtja Elektrilevi riigihanke ettevalmistamiseks. Hanke tulemused avalikustatakse 2013. aasta esimeses pooles.

Soome ja Leedu tüürettevõtted on võtnud oma fookusesse taastuenergiaarendused ja –projektid ning neile sobivate lahenduste pakkumise. 2011. aastal käivitati Leedu tüürettevõtte tootmiskompleksi katusel 50 kW ja Soome tüürettevõtte tootmiskompleksil 30 kW päikeseenergia elektrijaam. 2012. aastal täiendati Soome päikeseenergiajaama veel 30 paneeliga ning ka Keila tootmiskompleksi katusele ehitati päikeseenergiajaam võimsusega 10 kW. Satmatic Oy kasvatas päikeseenergia-seadmete ja –lahenduste müüki. Jätkusid arendustööd autoparklate mootorite soojendus- ja elektriautode laadimiskilpide tooteselementide, kus töötati välja lahendus autoparklate soojenduskilpide kaugjuhtimiseks. Märkimisväärne areng saavutati ka sõidukite laadimispostide arendamisel, kus kliendi nõudmisel töötati välja nii aeglane kui kesk-kiire transpordivahendite laadimissüsteem.

Harju Elekter kontserni ettevõtted osalesid erialamessidel, kus esitlesid oma elektrienergia jaotusvõrkudele suunatud tootevalikut. Veebruaris osaleti Soome suurimal energiasektori messil Tampere ning aprillis Eesti ühisstendi koosseisus elektrotehnikamessil Hannoveris ning lisaks väiksematel piirkondlikel messidel: ehitusmess Pori, allhankemessil Tampere ning SLO Elektrimesid Kuussaare ja Tallinnas.

KVALITEEDIJUHTIMINE JA KESKKONNAPOLIITIKA

Kvaliteetne äri- ja juhtimismudel on Kontserni üks väärtustest. Eesmärk on arendada äriprotsesse, toimimisviise ja süsteeme jätkuva parendamise põhimõttel, vastavuses klientide vajaduste ja ootustega. Kvaliteedi arendamine on pidev protsess, kus kõikidel töötajatel on keskne roll. Erilist tähelepanu pööratakse Kontsernis klientidelt saadava tagasiside käsitlemisele, et vajalik info jõuaks minimaalsete viivitustega vajalike töötajateni ning korrigeerivad ja vältivad tegevused saaksid mõjusalt ellu viidud.

Tootmine Kontserni ettevõtetes ei oma olulist keskkonnakahjulikku mõju. Siiski, keskkonnapoliitikast lähtuvalt jälgivad ja mõõdavad Kontserni ettevõtted pidevalt oma keskkonnamõjusid, korraldavad ohtlike jäätmete kogumist ja üleandmist jäätmekäitlusfirmadele. Keskkonnast hoolimine on igapäevaste rutiinide kindel osa, mis ulatub Kontserni kõigi ettevõtete igapäevategevustesse. Kontserni ettevõtetes on välja töötatud ja juurutatud süsteem pakendite kogumiseks ja taaskasutamiseks vastavalt pakendiseaduses esitatud nõuetele. Kontsern on MTÜ Eesti Pakendiringlus lepinguline partner. ASi Harju Elekter kaubandusgrupi kauplustes on vastavalt jäätmeseadusele tagatud elektroonikaromude (boilerid), päevavalguslampide ja patareide kogumine ja/või kõrvaldamise korraldamine.

Aasta jooksul läbisid tütarettevõtted edukalt mitme tellija poolseid tarnija auditeid. Kvaliteedijuhtimise ja keskkonnapoliitika põhimõtetest lähtuvalt keskenduti jätkuvalt oluliste protsesside optimeerimisele ja materjalide efektiivsele kasutamisele, minimeerimaks raiskamine ja kaod. Ettevõtte töötajatele korraldati tuleohutuse koolitusi koos praktilise väliõppusega. Eesti ja Soome tütarettevõtetes jätkati tööd tootlikkuse suurendamiseks 5S tootmispõhimõtete juurutamisel, lisaks realiseerus Soome tütarettevõttes tarneperioodi lühendamisele suunatud arendusprojekt TOSI 2013.

Tütarettevõttes AS Harju Elekter Elektrotehnika toimus vastavalt standardite ISO 9001 ja ISO 14001 nõuetele juhtimissüsteemide resertifitseerimine ning jaanuaris 2013 väljastati vastavad sertifikaadid järgnevas 3-aastaseks perioodiks. Standardi ISO 9001 nõuetele vastav juhtimissüsteemide resertifitseerimine teostati ka tütarettevõtetes Satmatic Oy ja Rifas UAB, kus samuti väljastati uued sertifikaadid kestvusega 3 aastat. ASis Harju Elekter Teletehnika toimusid korralised aastaauditid. Järgmised resertifitseerimised toimuvad aastal 2014. Seega on Kontserni kõigi ettevõtete tootmiskorraldused tunnustatud vastavaks kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimise rahvusvaheliste standarditele ISO 9001 ja ISO 14001.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
HE Elektrotehnika	ISO9001;ISO14001 (alates 2000)				()			kuni 1/2013		
HE Teletehnika	ISO9001;ISO14001 (alates 2002)		()			()			kuni 1/2014	
Rifas	ISO9001			()		()		ISO14001 OHSAS 18001		kuni 12/2015
Satmatic	ISO9001			()		()		ISO14001		kuni 10/2015
Draka Keila Cables	ISO9001;ISO14001 (alates 2000)			()		()				kuni 3/2015

() - resertifitseerimine

SOTSIAALNE VASTUTUS JA HEATEGEVUS

Keskkond meie ümber loob või piirab tegutsemisvõimalusi. Ligi poole sajandi vanuse ajalooa AS Harju Elekter on Keila ja selle lähipiirkonna üks suuremaid ja edukamaid ettevõtteid, mistõttu tunnetab ettevõtte moraalsel kohustust võtta vastutus nii ühiskonna üldise arengu kui ka ühiskonnaliikmete heaolu suurendamise eest. Meie jaoks tähendab sotsiaalne vastutustunne, et mõtleme igapäevaselt, kuidas meie saame omalt poolt kaasa aidata Eesti elu paremaks muutmisel.

Oleme aastate jooksul toetanud nii rahaliselt kui ka muul moel algatusi, millesse ise kõige enam usume. Meie jaoks on oluline pikaajaline koostöö ning seeläbi tulemusrikkam valdkonna toetus. Toetame väärt ideid ka tulevikus. Kontsernis on välja kujunenud neli peamist toetusvaldkonda.

Sotsiaalse vastutuse kandmine

AS Harju Elekter tunneb vastutust ettevõtte tegevuspiirkonna arengu ja siinse kogukonna heaolu suurendamise eest fookusega laste ja noorte õpingute toetamisele ning vaba aja sisustamisele. Ettevõttel on pikaajaline koostöö Keila Kooli ning Keila lasteaedade, huvi- ja spordiklubidega.

Insenerihariduse toetamine

Ettevõtte teeb tihedat koostööd haridusasutustega insenerihariduse kaasajastamiseks, edasiarendamiseks ja populariseerimiseks. AS Harju Elekter on Tallinna Tehnikaülikooli kuldsponsor, andes igal aastal välja kuni neli bakalaureuse- või magistriõppe stipendiumi elektri või mehhaanika eriala üliõpilastele. Lisaks arendatakse erinevaid koostööprogramme Tallinna Kutsehariduskeskuse, Tallinna Polütehnikumi ning Tallinna Ehituskooliga. Tütarettevõttel Satmatic Oy on tihedad sidemed piirkonnas tegutsevate tehnika- ja ametikõrgkoolidega (Satakunna Ametikõrgkool, Tampere Tehniline Ülikool).

Noorsportlaste innustamine ja toetamine

AS Harju Elekter on spordile suunatud toetustes panustanud enim noorte spordile, võttes läbi järjepideva toetuse suuna spordiala kandepinna laiendamisele. Ettevõtte on Eesti Suusaliidu ja kahevõistlejate järelkasvukoondise pikaajaline toetaja. 2008/2009. aasta hooajast alates toetatakse lisaks noorsportlasi Algo Kärpi ja Kein Einastet. Suusaliidu noorteprojektide näol on tegemist tulevikku suunatud toetustega, mille eesmärgiks on Eesti riigi edukas esindamine 2014. aasta Sotši olümpiamängudel.

Töötajate tervisespordi edendamine

Koostöös MTÜga Harju KEK Rahvaspordiklubi soodustatakse töötajate aktiivset sportlikku eluviisi. Terved energilised töötajad on ettevõtte jaoks hindamatu väärtusega ressurss.

Kokku ulatus erinevate toetusprogrammide maht 2012. aastal 19,8 (2011: 15,1) tuhande euroni.

KONTSERNI TEGEVUS AASTAL 2013

Kontserni edasise arengu võtmeteguriks on jätkuvalt uute turgude ja klientide leidmine ning müügi suurendamine Eestist väljaspool naaberriikides, mujal Euroopa Liidus ja kaugemalgi. 2013. aasta fookus on suunatud uute projektide, klientide ja koostööpartnerite leidmiseks ja kaasamiseks Skandinaaviamaades, eriti Rootsis.

Kontsernis jätkub laienemine tootekeskset müügilt tehnoloogiliste portsesside juhtimise ja energiavarustuse tarkvara programmide arendamise valdkonda. Eesmärk on pakkuda klientidele täislahendusi, elektriseadmetest nende juhtimiseks vajalike programmideni välja. Kvaliteetsed kliendisuhed on siin võtmetähtsusega.

Kontsern suunab üha enam ressursse lõpptarbijale orienteeritud omatoodangu eelisarendamisse, nähes selles pikaajalist edu ning ka kasumlikkuse kasvu. Toote- ja teenustevaliku pakkumisel seatakse tulevikueesmärgiks täisteenusolemasolu, alustades toote välja töötamisest, tootmisest ja lõpetades sellele garantiiteenusole ja hoolduse tagamisega.

Kontsernis tuleb jätkuvalt tähelepanu all hoida ja tegeleda kulude optimeerimise ja organisatsiooni efektiivse toimimisega. Tütarettevõtetes jätkatakse tootlikkuse suurendamist Lean tootmise põhimõtteid järgides ja 5S-mudelit juurutades.

Tänapäeva tarbija on üha enam orienteeritud energiatõhusale, individuaalsete mõõtmis- ja monitooringuvõimalustega taastuvenergiat pakkuvatele lahendustele, millest lähtuvalt on püstitatud ka Kontserni tootearenduse lähiaastate eesmärgid ja ülesanded. Taastuvenergia- jms innovaatiliste lahenduste pakkumised on seatud Kontserni ettevõtete arendus- ja inseneripersonali prioriteetideks.

Kontserni ettevõtetes jätkatakse uute päikeseenergiajaamade ehitamist ja seesuguselt toodetud energia tarbimist peamiselt oma tarbeks, kuid riikides, kus see võimalik, suunatakse ülejääv energia ka energiavõrkudesse. Selliselt energiat tootes ja müües või ise tarbides saavutatakse ettevõtetes tuntav kokkuvõtte.

Kontserni konkurentsivõime suurendamiseks teevad Kontserni tütarettevõtted aastast-aastasse aina tihedamat koostööd. Kontserni Eesti ettevõtted kasutavad sama kaubamärki ning koostöövõime ka turundustegevuse korraldamisel, sh ühiste infokanalite ja esitlusmaterjalide kasutamist. Kontserni ettevõtete vahelise koostöö tihendamise kõigil tasanditel annab lisavõimalusi Kontserni ressursside paindlikuks kasutamiseks.

Kontsernis on töötatud sihipäraselt oskusteabe kasvatamise nimel, sõlmides litsentsilepinguid, panustades töötajate kvalifikatsiooni ja erialaste teadmiste tõstmisse või muul viisil. Investeeringud personali on suunatud peamiselt töötajate erialase tasemekoolituse tõhustamisele ja nende kvalifikatsiooni tõstmisele.

AKTSIA JA AKTSIONÄRID

ASi Harju Elekter aktsiad noteeriti Tallinna Väärtpaberibörsil 30. septembril 1997. aastal. Tallinna Börs kuulub maailma suurimasse börsikontserni NASDAQ OMX Group, mis loodi Balti- ja Põhjamaade börsigrupi OMX liitmisel NASDAQ OMX Groupiga 2008.aasta alguses. Täna võimaldab börsikontsern kauplemist, börsitehnoloogiate ja noteeritud ettevõtete seotud teenuseid kuuel mandril ning on üle 3900 noteeritud ettevõttega maailma väärtpaberiturude hulgas esikohal.

ASi Harju Elekter aktsiakapital on 12,18 miljonit eurot, mis on jaotatud üheliigilisteks nimelisteks lihtaktsiateks. Aktsia nominaalväärtus on 0,7 eurot. ASi Harju Elekter aktsia sümbol NASDAQ OMX-l on HAE1T. ISIN: EE3100004250. Ettevõtte kõik aktsiad on börsil vabalt kaubeldavad ning iga aktsia annab võrdse hääle- ja dividendiõiguse. Ka ettevõtte kõik aktsionärid on võrdsed ning eraldi hääleõigust käsitlevad piirangud või kokkulepped puuduvad. ASile Harju Elekter teada olevalt ei ole aktsionäride omavahelistes lepingutes mingeid piiranguid seoses väärtpaberite võõrandamisega, nagu ka spetsiifilisi kontrolliõigusi.

NASDAQ OMX Tallinna börsi üldindeks OMXT kerkis aastaga 38,2% võrra 734,2 punktini, olles maailma börside seas esikümnes. Tegu oli turu ootuspärase taastumisega pärast 2011. aastal Euroopa finantsturge mõjutanud ebakindluse tõttu toimunud langust. Tallinna börsil noteeritud ettevõtted said kenasti hakkama, nende majandustulemused paranesid ja see kajastus ka aktsiate hinnatõus. Balti võrdlusindeks OMX Baltic Benchmark Cap GI kasvas aasta kokkuvõttes 21,8% võrra. Samas on käive börsil langenud 136 miljoni euroni, mis on isegi vähem kui börsi esimesel tegevusaastal 1996, mil kauplemist oli vaid 7 kuud. Börsi keskmiseks päevakäibeks 2012. aastal kujunes 0,54 (2011: 0,74) miljonit eurot ja keskmiseks tehingumahuks 2 603 (2011: 2 239) eurot. Möödunud börsiaastast jääb eredamalt meelde suurtehing Tallinki aktsiatega ning Pro Kapitali ebaõnnestunud IPO.

Aktsia hind ja kauplemine

Aktsia näitajad

EUR	2012	2011	2010	2009	2008
Keskmine aktsiate arv	17 093 443	16 800 000	16 800 000	16 800 000	16 800 000
Nominaalhind	0,70	0,70	0,64	0,64	0,64
Aktsia sulgemishind	2,64	2,28	3,02	2,07	0,99
Ettevõtte turuväärtus (miljonit)	45,94	38,30	50,74	34,78	16,63
Kasum aktsia kohta	0,21	0,17	0,13	0,07	0,15
P/E suhe	12,57	13,41	23,39	28,14	6,76
Dividendi aktsia kohta	*0,09	0,07	0,06	0,05	0,06
Dividendimäär %	3,4	3,1	2,0	2,5	6,5
Dividend/puhaskasum%	44,5	42,4	46,5	69,9	43,6

*juhatuse ettepanek

ASi Harju Elekter aktsia hind tõusis aruandeaasta jooksul 15,8% 2,64 euroni ning ettevõtte turuväärtuseks kujunes 31.detsembri seisuga 45,9 miljonit eurot. Tehingumaht oli tagasihoidlik, kuid kaubeldud aktsiate arv siiski suurenes - tehingutes osales 760 tuhat aktsiat. Ka aktsionäride nimekiri pikenes ning aasta lõpu seisuga oli ettevõttel 1 507 aktsionäri.

EUR	2012	2011	2010	2009	2008
Kõrgeim hind	2,80	3,54	3,14	2,99	3,45
Madalaim hind	2,30	2,19	2,02	0,67	0,95
Sulgemishind	2,64	2,28	3,02	2,07	0,99
Muutus (%)	15,8	-23,8	45,9	107,0	-70,9
Kaubeldud aktsiaid (tk)	759 869	663 917	2 039 910	1 559 830	4 634 592
Käive (miljonit)	1,88	1,88	5,40	2,14	11,39

ASi Harju Elekter aktsia Tallinna Börsil 2010-2012

ASi Harju Elekter aktsia indeksite võrdluses 2010-2012

lisainfo: <http://www.nasdaqomxbaltic.com/market/>

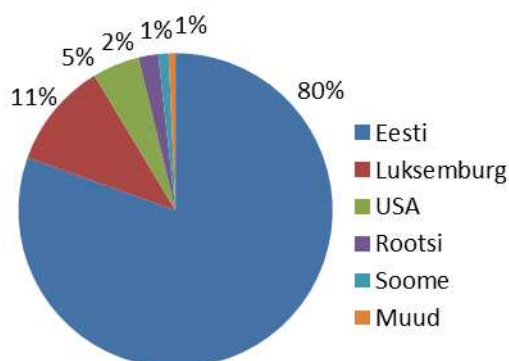
Aksionäride struktuur

Seisuga 31.12.2012 oli ASil Harju Elekter 1 507 aktsionäri. Aruandeperioodi jooksul on aktsionäride arv suurenenud 65 võrra. ASi Harju Elekter suurim aktsionär on kohalikul kapitalil baseeruv AS Harju KEK, kellele kuulub 31,70% firma aktsiakapitalist. Nõukogu ja juhatuse liikmetele ning nendega seotud isikutele või firmadele kuulub 7,97% ettevõtte aktsiatest. ASi Harju Elekter aktsionäride täielik nimekiri on Eesti väärtpaberite keskregistri kodulehel (www.e-register.ee).

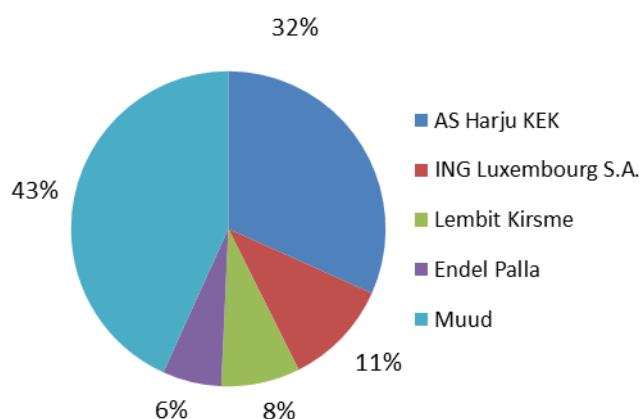
Aksionäride jagunemine osaluse suuruse järgi, 31.12.2012

Osaluse suurus	Aksionäride arv	Osa üldarvust	Hääleõiguse %
Üle 10%	2	0,13%	42,61%
1,0 - 10,0%	7	0,46%	27,11%
0,1 - 1,0 %	53	3,52%	15,75%
alla 0,1%	1 445	95,89%	14,53%
Kokku	1 507	100,0%	100,0%

Aksionäride jagunemine riikide kaupa

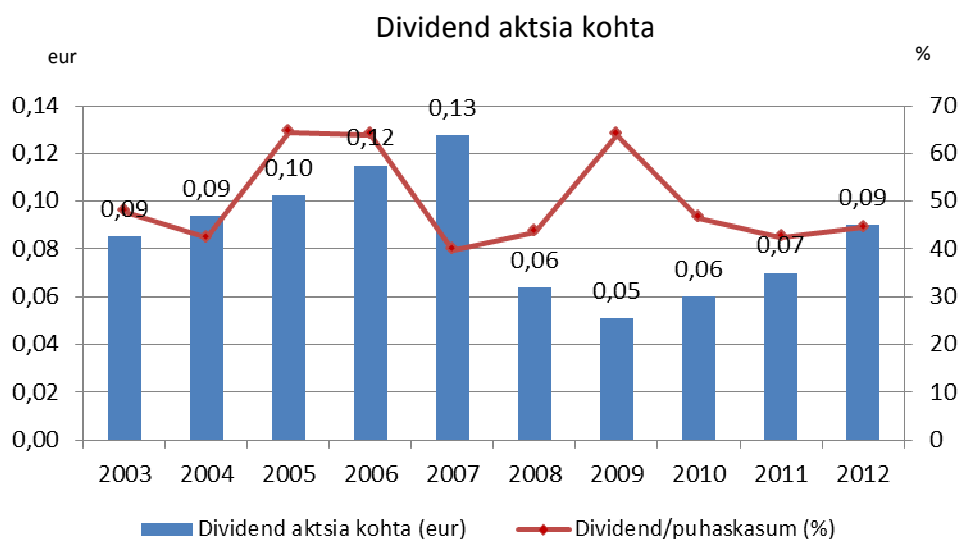
Üle 5% aktsionärid

Dividendid

Kontserni dividendipoliitika järgi makstakse dividendideks kolmandik majandusaasta puhaskasumist. Lisaks on Kontsernis kujunenud heaks tavaks maksta edasi muudelt finantsinvesteeringutelt saadud dividendid. Tegelik dividendimäär sõltub aga Kontserni rahavoogudest ning arenguperspektiividest ja nende finantseerimise vajadusest.

Tugevast kapitaliseeritusest tulenevalt teeb juhatus ettepaneku maksta 2012. aasta eest dividendideks 0,09 eurot aktsia kohta, kokku 1,57 (2011: 1,18) miljonit eurot, mis moodustab 44,5% (2011: 42%) puhaskasumist.

Dividendide ajaloo ja suhtarvude kohta on esitatud info tabelis Aktsia näitajad.

HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA

Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne 2012

AS Harju Elekter lähtub oma äritegevuse korraldamisel ettevõtte põhikirjast ja riiklikest õigusnormidest ning avaliku ettevõtte Tallinna Börsi nõuetest, Hea Ühingujuhtimise Tava (HÜT) juhistest ning aktsionäride ja investorite võrdse kohtlemise printsiibist. AS Harju Elekter järgib suures osas HÜT juhiseid, kuigi põhimõtted on vaid soovituslikud. Samas ei järgi AS Harju Elekter mõningaid HÜT nõudeid, mille põhjuseks on peamiselt ettevõtte ärivaldkonna iseärasused. Allpool on ära toodud ja selgitatud nende HÜTi nõuete, mis ei ole hetkel täidetud, mittejärgimise põhjuseid. Lisaks on antud täiendavat informatsiooni 2012. aasta üldkoosoleku, ettevõtte nõukogu ja juhatuse ning ASi Harju Elekter juhtimis põhimõtete kohta.

HÜT punkt 1.3.3.

Emitent teeb vastavate tehniliste vahendite olemasolul ning juhul, kui see ei ole talle liiga kulukas, üldkoosoleku jälgimise ja sellest osavõtu võimalikuks sidevahendite kaudu (nt Internet).

Kuna ASil Harju Elekter puuduvad vastavad tehnilised vahendid ning nende soetamine läheks ettevõttele liialt kulukaks, siis hetkel puudub üldkoosoleku jälgimise ja sellest sidevahendite kaudu osavõtu võimalus.

HÜT punkt 2.2.1

Nõukogu esimees sõlmib juhatuse liikmega tema ülesannete täitmiseks ametilepingu.

Ettevõtte juhatuse on üheliikmeline ning juhataja täidab ühtlasi ka tegevdirektori tökohustusi ja vastutab ettevõtte strateegiliste valdkondade toimivuse eest. Juhatajaga on sõlmitud juhatuse liikme leping.

HÜT punkt 2.2.7

Iga juhatuse liikme põhipalk, tulemustasu, lahkumishüvitis, talle makstavad muud hüved ning preemiasüsteemid, samuti nende olulised tunnused avaldatakse selges ja üheselt arusaadavas vormis emitendi veebilehel ning HÜT aruandes. Avaldatavad andmed on selged ja üheselt arusaadavad, kui need väljendavad otseselt kulutuse suurust emitendile või tõenäolise kulutuse suurust avalikustamise päeva seisuga.

Juhatajale makstakse tasu vastavalt ametilepingule. Juhataja tasu suurus on määratud ametilepinguga ja ei kuulu poolte kokkuleppel avalikustamisele. Juhatajal on õigus saada lahkumishüvitist kuni 10 kuu juhatuse liikme tasu ulatuses.

Tulemuspalka makstakse juhatajale ühistel alustel ematavõtte halduspersonaliga. Tulemuspalk jaotatakse vastavalt põhipalgale ja tööpanusele, kusjuures juhataja tulemuspalk kooskõlastatakse nõukogu esimehega. Tulemuspalk makstakse välja kvartali kaupa 80% ulatuses, ülejäänud 20% makstakse pärast majandusaasta tulemuste kinnitamist.

Tippjuhtkonnale, sh. juhatajale makstakse ka aastapreemiat, mis on summaarselt 0,3% ematavõtte omanikele kuuluvast osast konsolideeritud puhaskasumis. Aastapreemia kinnitab nõukogu esimees ning see makstakse välja pärast Kontserni aastaaruande auditeerimist.

Lisatasu tööstaazi eest makstakse kõigile alalistele töötajatele (sh juhatajale) tööstaazi alusel, mille hulka kuulub pideva töötamise aeg Kontsernis. Staažitasu määr on kuni 10% põhipalgast.

HÜT punkt 2.3.2

Nõukogu otsustab emitendi ja tema juhatuse liikme või tema lähedase või temaga seotud isikuga tehtavate emitendi jaoks oluliste tehingute tegemise ja määrab selliste tehingute tingimused. Nõukogu poolt heakskiidetud tehingud juhatuse liikme, tema lähedase või temaga seotud isiku ja emitendi vahel avaldatakse Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes.

Vastavaid tehinguid 2012. aastal ei toimunud.

HÜT punkt 3.1.3 Nõukogu hindab korrapäraselt juhatuse tegevust emitendi strateegia elluviimisel, samuti hindab nõukogu emitendi finantsseisundit, riskijuhtimise süsteemi, juhatuse tegevuse õiguspärasust ning seda, kas emitendi puudutav oluline teave on nõukogule ja avalikkusele nõuetekohaselt teatavaks tehtud. Nõukogu poolt komiteede asutamisel avaldab emitent oma veebilehel nende olemasolu, ülesanded, koosseisu ja koha organisatsioonis. Komiteedega seotud asjaolude muutmisel avaldab emitent samas korras ka muudatuse sisu ning teostamise aja.

2010. aasta juunis moodustas ASi Harju Elekter nõukogu seoses audiitortegevuse seadusest tuleneva kohustusega ettevõtte auditikomitee, kinnitas selle põhimääruse. 2012. aastal täitsid komitee liikme kohustusi Triinu Tombak ja Andres Toome. Auditikomitee ülesandeks on jälgida ja analüüsida rahandusinformatsiooni töötlemist, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, raamatupidamise aastaaruande ja konsolideeritud aruande audiitorkontrolli protsessi ja audiitorettevõtja ja seaduse alusel audiitorühingut esindava audiitori sõltumatust ning esitada nõukogule ettepanekuid ja soovitusi seaduses sätestatud küsimustes. Info auditikomitee kohta on kuvatud ettevõtte veebilehel.

HÜT punkt 3.2.5

Üldkoosoleku määratud nõukogu liikme tasu suurus ja maksmise kord avaldatakse emitendi HÜT aruandes, tuues eraldi välja põhi- ja lisatasu (sh lahkumishüvitis ja muud makstavad hüved).

ASi Harju Elekter aktsionäride üldkoosoleku pädevuses on valida ja kinnitada nõukogu koosseis ja volituste aeg. 3.05.2012 toimunud ettevõtte aktsionäride üldkoosolek kinnitas nõukogu koosseisu ja liikmed järgnevas 5 aastaks, määrates samas nõukogu liikme tasuks 750 eurot kuus ja nõukogu esimehe tasuks 1 600 eurot kuus. Tegevjuhtkonnas töötavale nõukogu liikmele rakendada ettevõttes kehtivat preemiasüsteemi (vt selgitust HÜT 2.2.7). Nõukogu liikmele lahkumishüvitust ette nähtud ei ole.

HÜT punkt 3.2.6

Kui nõukogu liige on majandusaasta jooksul osalenud vähem kui pooltel nõukogu koosolekutel, siis märgitakse see Hea Ühingujuhtimise Tavas eraldi ära.

2012. aastal on nõukogu liikmed osalenud kas kõikidel või enamikel nõukogu koosolekutest.

HÜT punkt 3.3.2

Ärilisest pakkumisest, mis tehakse nõukogu liikmele, tema lähedasele või temaga seotud isikule ning on seotud emitendi majandustegevusega, teatab nõukogu liige viivitamatult nõukogu esimehele ja juhatusesele. Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes näidatakse ära majandusaasta jooksul tekkinud huvide konfliktid koos igakordsete lahendustega.

Nõukogu liikmed hoiduvad huvide konfliktist ning järgivad konkurentsikeelu nõudeid. Nõukogu ja juhatus teevad tihedat koostööd tegutsedes vastavalt põhikirjale ning äriühingu ja selle aktsionäride huvides. Vastavaid huvide konflikte 2012. aastal ei esinenud.

HÜT punkt 5.3

Emitendi veebilehel on aktsionäridele kättesaadavad muuhulgas ka nõukogu poolt kinnitatud emitendi üldised strateegiasuunad.

Ettevõtte juhatus on seisukohal, et strateegia kuulub ettevõtte ärisaladuste hulka ning ei kuulu avalikustamisele. Üldised suunad ja olulised teemad on siiski ära toodud aastaaruande kohustusliku lisana avaldatavas juhatuse tegevusaruandes.

HÜT punkt 5.6

Emitent avalikustab analüütikutega kohtumiste, analüütikutele või investoritele või institutsionaalsetele investoritele tehtavate esitluste ja pressikonverentside toimumise ajad ja asukohad emitendi veebilehel. Emitent võimaldab aktsionäridel osaleda nimetatud üritustel ning teeb ettekanded kättesaadavaks oma veebilehel. Emitent ei korralda kohtumisi analüütikutega ega investoritele tehtavaid esitlusi vahetult enne finantsaruandluse avalikustamise kuupäevi.

Ettevõtte lähtub alati oma tegevuses aktsionäride võrdse kohtlemise printsiibist. Kohustuslik, oluline ja hinnatundlik info avalikustatakse esmalt Tallinna Börsi süsteemis, seejärel Finantsinspeksiooni ja firma kodulehekülgedel. Lisaks on igal aktsionäril õigus küsida ettevõttelt vajadusel lisainfot ja kokku leppida kohtumisi. Ettevõtte juhatus ei pea oluliseks erinevate aktsionäride kohtumiste aja- ja päevakorra- graafiku pidamist, sest kohtumistel piirdatakse juba avalikustatud teabega. See reegel kehtib kõigi kohtumiste korral, ka vahetult enne finantsaruandluse avalikustamist.

HÜT punkt 6.2

Audiitori valimine ja raamatupidamise aastaaruande auditeerimine. ASi Harju Elekter aktsionäride 3.05.2012 üldkoosolek valis ettevõttele aastateks 2012-2014 audiitoriks audiitorfirma KPMG Baltics OÜ. Informatsioon audiitori kohta on kättesaadav ettevõtte koduleheküljel internetis. Audiitori tasustamine toimub vastavalt lepingule ning tasu suurust poolte kokkuleppel ei avalikustata. Vastavalt

Finantsinspektsiooni 24.9.2003 juhendile „Riikliku finantsjärelevalve teatud subjektide audiitorite rotatsioonist“ korraldab ettevõtte audiitori rotatsiooni, tagades audiitori sõltumatuse, vahetades täitevaudiitorit vähemalt iga viie aasta järel.

Juhtimispõhimõtted ja täiendav informatsioon

Harju Elekter on aktsiaselts, mille juhtimisorganiteks on aktsionäride üldkoosolek, nõukogu ja juhatus.

Üldkoosolek

Aktsionäride üldkoosolek on ettevõtte kõrgeim juhtimisorgan, kelle pädevuses on põhikirja muutmise ja uue kinnitamise, aktsiakapitali suuruse muutmise, nõukogu liikme tagasikutsumise ja ettevõtte tegevuse lõpetamise, jagunemise, ühinemise ja ümberkujundamise otsustamine, eeldades vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud aktsionäride häälte heakskiitu. Üldkoosolekud on korralised ja erakorralised. Korraline üldkoosolek toimub üks kord aastas kuue kuu jooksul pärast ettevõtte majandusaasta lõppemist. Erakorralise üldkoosoleku kutsub juhatus kokku, kui ettevõttel on netovara alla seaduses lubatud piiri või kui üldkoosoleku kokkukutsumist nõuab nõukogu, audiitor või aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt 1/10 aktsiakapitalist. Üldkoosolek on pädev otsuseid vastu võtma, kui kohal on üle poole aktsiatega esindatud häältest. Üldkoosolekul osalemiseks õigustatud isikute ring määratakse seisuga 7 päeva enne üldkoosoleku toimumist.

ASi Harju Elekter 2012. aasta aktsionäride korraline üldkoosolek toimus 3. mail Keila Kultuurikeskuses (Keskväljak 12). Koosolekul osales 101 aktsionäri või nende volitatud esindajat, kes esindasid 76,11% häälte üldarvust. Üldkoosolek kinnitas 2011. majandusaasta aruande ja kasumijaotuse, valis ja nimetas järgmiseks viieks aastaks uue 5-liikmelise nõukogu ning kinnitas nõukogu tasustamiskorra. Ka nimetas üldkoosolek ettevõtte 2012.-2014.aasta audiitoriks KPMG Baltics OÜ ja kiitis heaks 23.04.2009 aktsionäride üldkoosoleku otsusega vastu võetud suunatud aktsiaemissiooni programmi (optsooniprogrammi) realiseerimise. 6. päevakorrapunktina oli üldkoosoleku kavas aastateks 2012-2015 aktsiaoptsooniprogrammi kavandamine Kontserni kuuluvate äriühingute juhtorganite liikmetele, juhtivspetsialistidele ja inseneridele ning ASi Harju Elekter sidusäriühingute juhtorganite liikmetele. Kavandatava suunatud aktsiaemissiooni käigus lastakse 2015. aastal välja kuni 600 tuhat uut nimelist aktsiat. Aktsiaemissiooni korraldamise otsuse teeb aktsionäride korraline üldkoosolek 2015. aastal tingimusel, et aktsia turuhind on kõrgem emissioonihinnast. Koosolekul esinesid ettekannetega ASi Harju Elekter juhataja, nõukogu esimees ja ettevõtte audiitor.

Nõukogu

Nõukogu planeerib ettevõtte tegevust, korraldab selle juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Nõukogu koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui üks kord kvartalis. Nõukogu koosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa üle poole nõukogu liikmetest. 2012. aastal toimus üheksa nõukogu koosolekut. Nõukogu kõik liikmeid osalesid kas kõikidel või enamikel nõukogu koosolekutest. ASi Harju Elekter nõukogul on põhikirja järgselt 3-5 liiget. Nõukogu liikmed valitakse üldkoosoleku poolt viieks aastaks.

Seoses nõukogu volituste tähtaja täitumisega valis aktsionäride korraline üldkoosolek 3. mail 2012 aktsiaseltsile järgmiseks viieks aastaks uue 5-liikmelise nõukogu koosseisus: Endel Palla (nõukogu esimees) ja liikmed Ain Kabal, Madis Talgre, Triinu Tombak ja Andres Toome. Nõukogu esimees Endel Palla on töötanud ASis Harju Elekter 1969. aastast alates, sh 1985-1999 peadirektorina/juhatuses esimehena; alates 1999. aastast täidab ta ühtlasi Kontserni arendusdirektori ülesandeid. Ain Kabal on Viru Keemia Grupp AS õigusosakonna juhataja, kogenud jurist, kes on nõustanud Kontserni ettevõtteid juriidilistes küsimustes üle 10 aasta. Madis Talgre on ASi Harju KEK juhataja, kes esindab ettevõtte suurima aktsionäri huve (seisuga 31.12.2012 omas AS Harju KEK 31,7% ettevõtte aktsiakapitalist). Alates 2007. aastast on nõukogu liige Andres Toome (OÜ Tradematic juhataja), kes täiendab nõukogu oma pikaajalise investeerimisalase kogemusega. 2012. aastal valiti nõukogu liikmeks Triinu Tombak, et kaasata nõukogusse veelgi finantsalaste teadmiste ja kogemustega inimesi. Nõukogu viiest liikmest kaks - Triinu Tombak ja Andres Toome - on sõltumatud liikmed.

Nõukogu liikmete teenistuslepingu lõppemisel või ennetähtaegsel lõpetamisel ei teki Kontsernil suuremat hüvitise maksmise kohustust, kui seadusega ette nähtud. 2012. aasta lõpu seisuga kuulus ettevõtte nõukogu liikmetele otse ja läbi kaudsete osaluste kokku 6,8% (2011:15,7%) ettevõtte aktsiatest (lisa 23).

Juhatus

Juhatus on juhtimisorgan, mis esindab ja juhib ettevõtte igapäevast tegevust kooskõlas seaduse ja põhikirja nõuetega. Juhatus on kohustatud tegutsema majanduslikult kõige otstarbekamal viisil. Põhikirja järgselt võib ASi Harju Elekter juhatuses olla 1-5 liiget, kes valitakse nõukogu poolt kolmeks aastaks. Nõukogu pädevuses on ka juhatuses esimehe valimine, tema ettepanekul juhatuses liikmete ametisse nimetamine ning tagasi kutsumine. Juhatuses liige võib ettevõtet esindada kõigis õigustoimingutes.

Alates maist 2011 on aktsiaseltsil üheliikmeline juhatus, kes on nõukogu poolt ametisse määratud 3-aastaseks perioodiks. ASi Harju Elekter juhataja on Andres Allikmäe. Juhatuses pädevus ja volitused on reguleeritud äriseadustikuga ja ära toodud ettevõtte põhikirjas, kuid erisusi või kokkuleppeid ei esine. Juhataja saab tasu vastavalt ametilepingule, lisaks on tal õigus saada ka lahkumishüvitist kuni 10 kuu juhatuses liikme tasu ulatuses. Pensioniga seotud õigusi juhatuses liikmel/juhatajal ei ole.

Juhataja vastutab äritegevuse korraldamise eest Kontserni tasemel ja täidab ühtlasi ka tegevdirektori tööülesandeid. Juhataja saab tasu vastavalt ametilepingule. Väljaspool Eestit tagab äritavade järgimise kohalik juhtkond.

2012. aasta lõpu seisuga kuulus ettevõtte juhatuses liikmele otse ja läbi kaudsete osaluste kokku 1,1% ettevõtte aktsiatest (lisa 23).

Detailsem informatsioon nõukogu ja juhatuses liikmete hariduse, karjääri, äriühingute juhtorganites osalemise nagu ka aktsiaosaluste kohta ASis Harju Elekter on ära toodud ettevõtte koduleheküljel internetis: <http://www.harjuelekter.ee>.

Täiendavad juhtimisorganid ja komiteed

Arvestades ettevõtte suhteliselt väikesearvulist tippjuhtkonda, ei ole ettevõttes olnud praktilist vajadust eriotstarbeliste komiteede ning muude taoliste täiendavate juhtimisorganite loomiseks ning vajalikud protseduurid on reguleeritud eeskirjadega. Kontserni riskide paremaks hindamiseks ja juhtimiseks on ametis siseaudiitor, kes regulaarselt raporteerib juhtkonnale. 2010.aastal moodustas aktsiaseltsi nõukogu seoses audiitoritegevuse seadusest tuleneva kohustusega ettevõttes auditikomitee, kelle ülesandeks on jälgida ja analüüsida rahandusinformatsiooni töötlemist, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, raamatupidamise aastaaruande ja konsolideeritud aruande audiitorikontrolli protsessi ja audiitoritegevõtja ja seaduse alusel audiitorühingut esindava audiitori sõltumatust ning esitada nõukogule ettepanekuid ja soovitusi seaduses sätestatud küsimustes. Komitee liikmeteks 2012. aastal kinnitati nõukogu liikmed Triinu Tombak ja Andres Toome (esimees).

Informatsiooni haldamine

Börsiettevõtteks lähtub AS Harju Elekter avatuse ja investorite võrdse kohtlemise põhimõttest. Börsireguleerimise nõutava info avaldatakse regulaarselt kooskõlas tähtaegadega, seejuures lähtub ettevõtte põhimõttest mitte avaldada ettevaatavaid prognoose – kajastatakse ja kommenteeritakse toimunud faktilist informatsiooni.

Investorite ja avalikkuse operatiivseks teavitamiseks peab ettevõtte kodulehekülge, mis sisaldab kõiki börsiteateid, majandusaruandeid, samuti ülevaadet Kontserni ajaloost, toodetest ja muust olulisest. Kõigil Kontserni tütar- ja sidusettevõtetel on oma kodulehed.

Audiitorid

Vastavalt aktsionäride üldkoosoleku otsusele 3. maist 2012 viib ASi Harju Elekter 2012.-2014. aasta auditid läbi KPMG Baltics OÜ. Leedu tütaritegevõttes teostas 2012. aasta auditi audiitorfirma Baltijos Auditas UAB ja Soome tütaritegevõttes KPMG Oy.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE

EUR'000	Lisa	31. detsembri seisuga	
		2012	2011
Käibevara			
Raha- ja pangakontod	7	3 352	815
Äritegevuse ja muud nõuded	8	6 493	7 848
Ettemaksed	9	232	104
Ettevõtte tulumaks	9, 20	0	20
Varud	10	6 395	6 658
Käibevara kokku		16 472	15 445
Põhivara			
Edasilükkunud tulumaksu vara	26	5	35
Investeeringud sidusettevõttesse	11	2 295	1 177
Muud pikaajalised finantsinvesteeringud	12	21 386	16 023
Kinnisvarainvesteeringud	13	10 454	10 833
Materiaalne põhivara	14	8 546	8 985
Immateriaalne põhivara	16	451	422
Põhivara kokku		43 137	37 475
VARAD KOKKU		59 609	52 920
Kohustused			
Võlakohustused	17	1 075	2 245
Võlad tarnijatele ja muud võlad	19	5 902	6 268
Maksuvõlad	20	1 049	758
Ettevõtte tulumaks	20	75	29
Lühiajalised eraldised	21	23	17
Lühiajalised kohustused kokku		8 124	9 317
Võlakohustused	17	1 306	1 569
Muud pikaajalised kohustused		43	0
Pikaajalised kohustused kokku		1 349	1 569
Kohustused kokku		9 473	10 886
Omakapital			
Aktiivkapital	23	12 180	11 760
Ülekurss	23	240	0
Reservid		21 354	15 881
Jaotamata kasum		15 008	12 672
Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital kokku		48 782	40 313
Mitte-kontrolliv osalus		1 354	1 721
Omakapital kokku		50 136	42 034
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU		59 609	52 920

Aastaaruande lisad lehekülgedel 40-80 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE

EUR'000	Lisa	1. jaanuar kuni 31. detsember	
		2012	2011
Müügitulud	24, 25	52 801	46 674
Müüdnud toodete kulud	25	-44 148	-38 888
Brutokasum		8 653	7 786
Turustuskulud	25	-2 801	-2 373
Üldhalduskulud	25	-3 876	-3 352
Muud äritulud	25	49	16
Muud ärikulud	25	-55	-52
Äri kasum		1 970	2 025
Finantstulud	25	1 042	806
Finantskulud	25	-45	-62
Kasum sidusettevõttest kapitaliosaluse meetodil	11	1 118	497
Kasum enne maksustamist		4 085	3 266
Tulumaks	26	-482	-318
Aruandeaasta puhaskasum		3 603	2 948
Muu koondkasum			
Finantsvara ümberhindluse kasum/kahjum	12	5 538	-5 516
Finantsvara müügiga realiseerunud kasum/kahjum		-162	0
Valuutakursi vahed välisettevõtte ümberarvestusel		-6	1
Aruandeaasta muu koondkasum kokku		5 370	-5 515
Aruandeaasta koondkasum kokku		8 973	-2 567
Puhaskasumi jaotus:			
Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist		3 517	2 773
Mitte- kontrolliva osaluse osa puhaskasumist		86	175
Aruandeaasta puhaskasum kokku		3 603	2 948
Koondkasumi jaotus:			
Emaettevõtte omanike osa koondkasumist		8 887	-2 742
Mitte-kontrolliva osaluse osa koondkasumist		86	175
Aruandeaasta koondkasum kokku		8 973	-2 567
Puhaskasum aktsia kohta			
Tavapuhaskasum aktsia kohta (EUR)	27	0,21	0,17
Lahustatud puhaskasum aktsia kohta (EUR)	27	0,21	0,16

Aastaaruande lisad lehekülgedel 40-80 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

EUR'000	Lisa	1. jaanuar kuni 31. detsember	
		2012	2011
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum		1 970	2 025
<u>Korrigeerimised</u>			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	13,14,16,25	1 469	1 353
Kasum põhivara müügist	25	-6	-1
Aktsiapõhine hüvitis	30	85	106
Äritegevusega seotud nõuete muutus		1 226	-1 351
Varude muutus		263	-1 247
Äritegevusega seotud kohustuste muutus		1	784
Makstud ettevõtte tulumaks	29	-388	-362
Makstud intressid	29	-46	-59
Kokku rahavood äritegevusest		4 574	1 248
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud kinnisvarainvesteeringute eest	29	-100	-2 460
Tasutud materiaalse põhivara eest	29	-463	-489
Tasutud immateriaalne põhivara eest	29	-168	-73
Tütaretevõtte ost		-391	0
Laekunud põhivara müügist	29	12	2
Laekunud finantsinvesteeringute müügist	12	189	0
Laekunud intressid	25	9	11
Saadud dividendid	25	854	795
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-58	-2 214
Rahavood finantseerimistegevusest			
Aktsiate emiteerimine		660	0
Muud pikaajalised kohustused		43	0
Arvelduskrediidi jääkide muutus	17	-1 179	771
Laenude tagasimaksed	17	0	-65
Kapitalirendi põhiosa maksed	17	-282	-272
Makstud dividendid		-1 225	-1 051
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-1 983	-617
Kokku rahavood		2 533	-1 583
Raha jääk perioodi algul		815	2 400
Rahajääkide muutus		2 533	-1 583
Valuutakursside muutuste mõju		4	-2
Raha jääk perioodi lõpus	7	3 352	815

Aastaaruande lisad lehekülgedel 40-80 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

EUR'000	Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital							Mitte- kont- rolliv osalus	OMA- KAPI- TAL KOKKU
	Aktσια- kapital	Üle- kurss	Reserv- kapital	Ümberhind- luse reserv	Valuuta- kursi muutuste reserv	Jaotama- ta kasum	Kokku		
Saldo 31.12.2010	10 737	384	1 073	20 316	7	11 440	43 957	1 589	45 546
Puhaskasum 2011	0	0	0	0	0	2 773	2 773	175	2 948
Muu koondkasum 2011	0	0	0	-5 516	1	0	-5 515	0	-5 515
Koondkasum kokku	0	0	0	-5 516	1	2 773	-2 742	175	-2 567
Aktsiakapitali suurendamine	1 023	-384	0	0	0	-639	0	0	0
Aktsiapõhine hüvitis	0	0	0	0	0	106	106	0	106
Dividendid	0	0	0	0	0	-1 008	-1 008	-43	-1 051
Saldo 31.12.2011	11 760	0	1 073	14 800	8	12 672	40 313	1 721	42 034
Puhaskasum 2012	0	0	0	0	0	3 517	3 517	86	3 603
Muu koondkasum 2012	0	0	0	5 376	-6	0	5 370	0	5 370
Koondkasum kokku	0	0	0	5 376	-6	3 517	8 887	86	8 973
Sissemaks aktsiakapitali	420	240	0	0	0	0	660	0	660
Aktsiapõhine hüvitis	0	0	0	0	0	85	85	0	85
Reservkapitali suurendamine	0	0	103	0	0	-103	0	0	0
Dividendid	0	0	0	0	0	-1 176	-1 176	-49	-1 225
Vähemusosa ost	0	0	0	0	0	13	13	-404	-391
Saldo 31.12.2012	12 180	240	1 176	20 176	2	15 008	48 782	1 354	50 136

Informatsioon aktsiakapitali kohta on esitatud lisas 23.

Aastaaruande lisad lehekülgedel 40-80 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev. 04.04.2013
 Signature/allkiri. [Signature]
 KPMG, Tallinn

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD**1 Üldine informatsioon**

AS Harju Elekter (aadress: Paldiski mnt 31, Keila, Eesti Vabariik) on Eestis registreeritud äriühing (äriregistri number: 10029524). Seisuga 31.12.2012 koostatud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab AS-i Harju Elekter (edaspidi Emaettevõtte või Ettevõtte) ning tema tütaretevõttes (koos kasutatuna Kontsern), Kontserni osaluse sidusettevõttes AS Draka Keila Cables (Eesti, 34%).

ASi Harju Elekter tütaretevõttes	Asukoht	Tegevusala	Osalus ja hääleõigus %	
			31.12.2012	31.12.2011
AS Harju Elekter Teletehnika	Eesti	Tootmine	100	100
AS Harju Elekter Elektrotehnika	Eesti	Tootmine	100	100
Satmatic OY	Soome	Tootmine	100	100
Harju Elekter AB	Rootsi	Kaupade vahendusmüük	90	90
Rifas UAB	Leedu	Tootmine	62,7	51
Rifas UAB tütaretevõtte				
Automatikos Iranga UAB	Leedu	Projekteerimine	51	51

AS Harju Elekter on noteeritud Tallinna Väärtpaberibörsil alates 30. septembrist 1997; 31,7% Ettevõtte aktsiatest on ASi Harju KEK (Eesti) omandis.

Juhatus allkirjastas 31. detsembril 2012 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 4. aprillil 2013. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heakskiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosolekul.

Kontserni põhitegevusalaks on elektrienergia jaotus- ja juhtimisseadmete tootmine ja müük energia-, ehitus- ja tööstussektorisse. Täpsemalt kirjeldatakse Kontserni tegevust lisas 24 „Segmendiaruanne“.

2 Aruande koostamise alused

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele esitatakse Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded (koondkasumiaruanne, finantsseisundi aruanne, rahavoogude aruanne ja omakapitali muutuste aruanne) konsolideeritud aruande lisades. ASi Harju Elekter konsolideerimata põhjaruanded on esitatud lisas 32 „Emaettevõtte põhjaruanded“. Need aruanded on koostatud konsolideeritud aruandega samu arvestuspõhimõtteid ja hindamisaluseid kasutades, välja arvatud tütar- ja sidusettevõtetesse tehtud investeringute puhul, mis on Emaettevõtte konsolideerimata aruannetes kajastatud soetusmaksumuses.

2.1. Vastavuse kinnitus

ASi Harju Elekter ja tema tütaretevõtete konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (IFRS EL).

2.2. Hindamisalused

Konsolideeritud raamatupidamisaruannete koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud müügikõlblikud finantsvarad, mida hinnatakse õiglases väärtuses.

2.3. Arvestusvaluuta ja esitusvaluuta

Kontserni arvestusvaluutaks on alates 1. jaanuarist 2011 euro. 2012. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes.

Kontserni ettevõtted kasutavad arvestuses oma majanduskeskkonna valuutat. Kontserni Eesti ettevõtted ja Soome ettevõtte kasutavad arvestuses eurot (EUR), Rootsi ettevõtte Rootsi krooni (SEK) ja Leedu ettevõtted Leedu litti (LTL). Leedu liti on fikseeritud euro suhtes kursiga 3,4528 litti 1 euro kohta.

Konsolideeritud finantsaruanded on esitatud eurodes, mis on Emaettevõtte arvestus- ja esitusvaluuta. Kõik arvnäitajad on esitatud tuhandetes, ümardatuna lähima tuhandeni, kui pole osutatud teisiti. Tuhande euro tähisena on aruandes kasutatud lühendit EUR'000.

2.4. Hinnangute ja otsuste kasutamine

IFRS EL-ga kooskõlas oleva raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnapoolset eelduste kujundamist, hinnangute langetamist ja otsuste tegemist, mis mõjutavad rakendatavaid arvestuspõhimõtteid ja kajastatud varasid ja kohustusi ning tulusid ja kulusid. Hinnangud ja nendega seotud eeldused tuginevad ajaloolisele kogemusele ning mitmetele muudele faktidele, mis on eeldatavasti asjakohased ning lähtuvad asjaoludest, mis kujundavad põhimõtted varade ja kohustuste väärtuste hindamiseks, mis ei tulene otseselt muudest allikatest. Tegelikud tulemused võivad olla hinnangutest erinevad.

Hinnangud ja nende aluseks olevad eeldused vaadatakse perioodiliselt üle. Raamatupidamislike hinnangute ülevaatamisest tulenev mõju kajastatakse hinnangute muutmise perioodil ja tulevastel perioodidel, mida muutus mõjutab. Valdkonnad, milles hinnangute osakaal või keerukuse tase on suurem, või valdkondades, kus eeldused ja hinnangud on konsolideeritud raamatupidamisaruannete suhtes olulised, on esitatud lisas 4.

Käesolevate konsolideeritud raamatupidamisaruannete koostamisel kasutatud peamised arvestuspõhimõtted on esitatud allpool. Neid põhimõtteid on rakendatud lähtudes järjepidevuse ja võrreldavuse printsiibist, hindamiste muutuste sisu ja nende mõju on selgitatud vastavates lisades. Kui finantsaruannete kirjete esitust või klassifitseerimise meetodit on muudetud, siis on vastavalt ümber klassifitseeritud ka eelmise perioodi võrreldavad näitajad.

2.5. Arvestuspõhimõtete muutused

Käesoleva aruande koostamisel on Kontsern rakendanud mõningaid rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite muudatusi nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja mille rakendamine muutus kohustuslikuks 1. jaanuaril 2012 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Need muudatused ei avaldanud Kontserni finantsaruannetele olulist mõju.

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Kontsernile kohustuslikuks alates 1. jaanuaril 2013 või hiljem algavatele aruandeperioodidele ja mida Kontsern ei ole rakendanud ennetähtaegselt. Juhtkonna hinnangul ei avalda need muudatused Kontserni finantsaruannetele olulist mõju.

3 Olulisemad arvestuspõhimõtted

Kõik Kontserni ettevõtted kohaldasid alljärgnevat arvestuspõhimõtteid ühetaoliselt kõigi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud perioodide kohta.

3.1. Konsolideerimise alused

(a) Äriühendused

Äriühenduste arvestamisel rakendatakse ostumeetodit ja äriühendusi kajastatakse omandamise kuupäeva seisuga. Omandamise kuupäev on kuupäev, mil Kontsern omandab kontrolli omandatava üle.

Kontroll on võime valitseda (majandus)üksuse finants- ja tegevuspoliitikat eesmärgiga saada selle tegevusest majanduslikku kasu. Kontrolli hindamisel võtab Kontsern arvesse hetkel kasutatavaid potentsiaalseid hääleõigusi.

Omandamiste puhul mõõdab Kontsern firmaväärtust omandamise kuupäeval järgmiselt:

- üleantud tasu õiglasest väärtusest, pluss
- mitte-kontrollivate osaluste summa omandatavas, pluss etappidena toimuva äriühenduse puhul, omandajale eelnevalt omandatavas kuulunud omakapitali osaluse õiglane väärtus; miinus
- omandatud eristatavate varade ja ülevõetud kohustuste netosumma (üldjuhul õiglasest väärtusest).

Kui vahe on negatiivne, kajastatakse soodusostutulu koheselt kasumiaruandes.

Kontsern kajastab äriühenduse omandamisega seotud kulud, välja arvatud võla- või omakapitaliväärt-paberite emiteerimise kulutused, nende tekkimisel kuludena.

Tasumisele kuuluv tinglik tasu kajastatakse omandamise kuupäeva seisuga õiglasest väärtusest. Omakapitaliks liigitatud tingimuslikku tasu ei mõõdetata ümber ja selle arveldamist arvestatakse omakapitalis. Hilisemad muutused tingimusliku tasu õiglasest väärtusest kajastatakse kasumiaruandes.

(b) Tütarettevõtted

Tütarettevõtted on kõik ettevõtted, milles Kontsern omab kontrolli finants- ja tegevuspoliitika üle eesmärgiga saada selle tegevusest majanduslikku kasu. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab ASi Harju Elekter ja tema tütarettevõtete raamatupidamisaruandeid. Tütarettevõtete finantsaruanded on koostatud sama perioodi kohta, nagu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne. Kui tütarettevõtte kasutab samades tingimustes toimunud samalaadsete tehingute puhul konsolideeritud aruandega võrreldes teistsuguseid arvestuspõhimõtteid, tehakse konsolideeritud aruande koostamisel tütarettevõtte finantsaruannetes kohased korrigeerimised. Tütarettevõtted konsolideeritakse täielikult alates kuupäevast, mil kontroll läheb üle Kontsernile. Nende konsolideerimine lõpetatakse alates kuupäevast, mil kontroll lakkab.

Mitte-kontrolliv osalus on osa selliste tütarettevõtete kasumist või kahjumist ning netovarast, mis ei kuulu täielikult Kontsernile. Konsolideeritud koondkasumiaruandes esitatakse Kontsernile otseselt või kaudselt mittekuuluvat osa tütarettevõtete puhaskasumist (kahjumist) ja muust koondkasumist (kahjumist) mitte-kontrolliva osalusena. Mitte-kontrollivad osalused kajastatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes omakapitali koosseisus eraldi Emaettevõtte aktsionäridele kuuluvast omakapitalist.

(c) Sidusettevõtted

Sidusettevõtted on ettevõtted, milles Kontsern omab olulist mõju, aga mitte kontrolli, mis üldiselt kaasneb vahemikus 20% kuni 50%-lise hääleõiguslike aktsiate omamisega. Investeeringuid sidusettevõtetesse kajastatakse kapitaliosaluse meetodil ja võetakse algselt arvele soetusmaksumuses. Kontserni investeeringud sidusettevõtetesse hõlmavad omandamisel tuvastatud firmaväärtust, millest on maha arvatud väärtuse langusest tulenevad kumuleerunud kahjumid.

Kontserni osa sidusettevõtete omandamisjärgsetes kasumites või kahjumites kajastatakse aruandeaasta kasumi või kahjumina ning Kontserni osa omandamisjärgsetes reservide liikumistes kajastatakse reservides. Kumulatiivseid omandamisjärgseid muutusi kajastatakse investeeringu bilansilise väärtuse korrigeerimistena. Kui Kontserni osa sidusettevõtte kahjumid võrdub investeeringuga sidusettevõttes või ületab selle, siis lõpetab Kontsern edasiste kahjumiosade kajastamise, välja arvatud siis, kui Kontsern on võtnud sidusettevõtte nimel kohustusi või teinud tema eest makseid.

(d) Konsolideerimisel elimineeritavad tehingud

Konsolideeritud aruandes on elimineeritud kõik Kontsernisisesed saldod, tehingud ning realiseerimata kasumid. Realiseerumata kahjumid on samuti elimineeritud, arvestades indikatsioone vara väärtuse languse kohta.

Realiseerimata kasumid Kontserni ja sidusettevõtte vahelistelt tehingutelt elimineeritakse ulatuses, mis vastab Kontserni osalusele sidusettevõttes. Ka realiseerimata kahjumid elimineeritakse, välja arvatud siis, kui tehing sisaldab tõendeid üleantava vara väärtuse languse kohta. Juhul, kui sidusettevõtte arvestuspõhimõtted erinevad Kontserni omadest, korrigeeritakse sidusettevõtte aruandeid ühtlustamaks arvestuspõhimõtteid Kontserni poolt kasutatavate põhimõtetega.

3.2. Välisvaluuta ümberarvutus

(a) Välisvaluutapõhised tehingud ja saldod

Välisvaluutas kajastatud tehingud arvestatakse ümber esitusvaluutasse, kasutades tehingute kuupäeval kehtinud vahetuskursse. Selliste tehingute arveldamisest ja välisvaluutas fikseeritud finantsvarade ja -kohustuste aasta lõpu vahetuskursiga ümberarvestamisest tulenevad valuutakursi kasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeaasta kasumi või kahjumina.

(b) Välisriikides asuvate ettevõtete aruanded

Kontserni kõikide ettevõtete finantstulemused ja -seisund, mille arvestusvaluuta erineb esitusvaluutast, arvestatakse ümber esitusvaluutasse. Välismaiste ettevõtete varad ja kohustused hinnatakse ümber eurodesse bilansipäeval kehtinud valuutakursi alusel.

Leedus asuvate ettevõtete tulud ja kulud teisendatakse eurodesse fikseeritud kursiga (1EUR=3,4528LTL). Sellest ajast, kui Leedu liti on euroga seotud, ei teki tehingute esitusvaluutasse konverteerimisel kursivahesid. Rootsi ettevõtte tulud ja kulud arvestatakse eurodesse tehingupäeval kehtinud vahetuskursside alusel. Kursivahed kajastatakse muu koondkasumi hulgas, ning esitatakse omakapitali koosseisus „Valuutakursi muutuste reservina”.

Välismaise üksuse osalisel võõrandamisel või müümisel kajastatakse omakapitalis kajastatud valuutakursi vahed kasumis või kahjumis.

Välismaise üksuse omandamisel tekkivaid firmaväärtuse ja õiglase väärtuse korrigeerimisi käsitletakse välismaise üksuse varade ja kohustustena ning need hinnatakse ümber eurodesse bilansipäeval kehtinud valuutakursi alusel.

3.3. Finantsvarad

Kontsern liigitab oma finantsvarad järgmistesse kategooriatesse: laenuid ja nõuded ning müügivalmis finantsvarad. Liigitamine sõltub finantsvarade soetamise otstarbest. Juhtkond määrab finantsvarade liigituse nende arvelevõtmisel.

(a) Laenuid ja nõuded

Laenuid ja nõuded on aktiivsel turul noteerimata finantsvarad, mille maksed on püsivad või kindlaks määratavad, ning nende hulka ei kuulu tuletisinstrumendid. Laenuid ja nõuded arvatakse käibevara hulka, v.a tähtaegade puhul, mis on pikemad kui 12 kuud pärast bilansipäeva. Need liigitatakse põhivaradeks. Kontserni laenuid ja nõuded hõlmavad finantsseisundi aruandes äritegevusega seotud nõudeid ja muid nõudeid ning raha ja raha ekvivalente.

- *Raha ja raha ekvivalendid.* Raha ja raha ekvivalendid hõlmavad sularaha kassas, nõudmiseni hoiuseid pangas, muid lühiajalisi likviidseid investeeringuid, mille esialgne tähtaeg on kuni kolm kuud ja mille väärtuse muutumise risk on ebaoluline. Rahavoogude aruandes on rahavood äritegevusest esitatud kaudsel meetodil.
- *Nõuded ostjatele* võetakse algselt arvele õiglases väärtuses ja edaspidi mõõdetakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

(b) Müügivalmis finantsvarad

Müügivalmis finantsvarad on finantsvarad, mis on määratletud sellesse kategooriasse kuuluvana ning nende hulka ei kuulu tuletisinstrumendid. Need arvatakse põhivarade hulka, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatses investeeringu võõrandada 12 kuu jooksul bilansipäevast arvates.

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingu kuupäeval – kuupäeval, mil Kontsern otsustab vara osta või müüa. Investeeringud võetakse algselt arvele soetusväärtuses, millele lisanduvad tehingukulud.

Kontserni finantsinvesteeringuid aktsiatesse klassifitseeritakse müügivalmis finantsvaradeks ning neid hinnatakse õiglases väärtuses. Finantsvarade õiglase väärtuse muutustest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse muu koondkasumina või -kahjumina, välja arvatud juhtudel, kui tegemist on varade väärtuse püsiva langusega. Müügivalmis finantsvarade õiglaseks väärtuseks loetakse nende pakkumisnoteeringuid bilansipäeva seisuga. Kui müügivalmis finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kantakse vastav omakapitali akumulatsioonid kasum või kahjum aruandeaasta kasumisse või kahjumisse.

Muid finantsinvesteeringuid, millel puudub aktiivne turg ja mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Äritegevusega seotud nõuete väärtuse languse kontrollimist on kirjeldatud lisa 3.9.

3.4. Varud

Varusid kajastatakse kas soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, olenevalt sellest, kumb on madalam. Varude arvestamisel kasutatakse Kontsernis kaalutud keskmise soetushinna meetodit. Valmis- ja lõpetamata toodangu soetusmaksumus hõlmab projekteerimiskulusid, toormaterjali, otseseid töjõukuluseid, muid otseseid kulusid ja seonduvaid tootmise üldkulusid (tavalise töövõimsuse baasil), v.a. laenukulud. Neto realiseerimisväärtus on hinnanguline müügihind tavalise äritegevuse käigus, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulud.

3.5. Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on vara, mida ettevõtte hoiab kas omanikuna või kapitalirendi tingimustel liisinguvõtjana renditulu teenimise, väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil. Kinnisvarainvesteeringud on näidatud soetusmaksumuse meetodil, see tähendab soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulatsioonid kulum ja võimalikud allahindlused väärtuse langusest.

Kinnisvarainvesteeringute amortiseerimiseks kasutatakse materiaalse põhivara analoogsete objektide amortiseerimisel kasutatavat kasulikku eluiga (vt 3.6.c).

3.6. Materiaalne põhivara

(a) Kajastamine ja mõõtmine

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, mida on vähendatud akumulatsioonid kulum ja varade väärtuse vähenemisest tuleneva kahjumi võrra. Oma tarbeks valmistatud põhivara soetusmaksumus koosneb materjalikulust, otsestest töjõukuludest ning proportsionaalsest osast tootmise üldkuludest ja põhivara soetamise, ehitamise või tootmisega seotud laenukasutuse kulutustest.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

(b) Edaspidised väljaminekud

Mõne materiaalse põhivaraobjekti osasid tuleb teatud ajavahemike järgi vahetada või renoveerida. Sellised väljaminekud kajastatakse materiaalse põhivara bilansilises maksumuses juhul, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab varaobjekti osaga seotud tulevast kasu ja varaobjekti osa soetusmaksumust saab usaldusväärselt hinnata. Asendatud osade kajastamine finantsseisundi aruandes lõpetatakse.

Vastavalt eelmises lõigus toodud arvelevõtmise põhimõtetele ei kajastata materiaalse põhivara objekti bilansilises maksumuses igapäevase hooldusega seotud kulusid. Sellised väljaminekud on tekkepõhiselt perioodikulud.

(c) Kulumi arvestus

Kulum kajastatakse kuludes ning arvestatakse materiaalselt põhivaralt ning selle eristatavate komponentidelt lineaarsel meetodil. Maad ja lõpetamata ehitisi ei amortiseerita. Kontserni ettevõtted kasutavad ühetaolisi amortisatsiooninorme. Hinnangulised majanduslikult kasulikud eluead on järgmised:

Materiaalse põhivara grupp	Kasulik eluiga
Ehitised ja rajatised	10 - 33 aastat
Tootmisseadmed	6 ² / ₃ - 10 aastat
Muud masinad ja seadmed	4 - 6 ² / ₃ aastat
Sõidukid	5 - 6 ² / ₃ aastat
Muu inventar	3 - 6 ² / ₃ aastat

Materiaalsele põhivarale määratud kasulikud eluead, jääkväärtused ja amortisatsioonimeetodid vaadatakse üle iga-aastaselt. Muudatustest tulenev mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevatel perioodidel.

3.7. Immateriaalne põhivara

Immateriaalset põhivara (välja arvatud firmaväärtus) amortiseeritakse lineaarsel meetodil hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Immateriaalse põhivara väärtuse langust hinnatakse juhul, kui eksisteerib sellele viitavaid asjaolusid, analoogiliselt materiaalse põhivara väärtuse languse hindamisele.

(a) Uurimis- arenguväljaminekud

Arenguväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Uute teaduslike või tehniliste teadmiste genereerimise eesmärgil läbiviidud uuringute ja teadustööga seotud kulutused kajastatakse nende tekkimise momendil aruandeperioodi kuluna.

Arenguväljaminekud kapitaliseeritakse ainult juhul, kui varasemate uuringute tulemusi kasutatakse nii tehniliselt kui majanduslikult otstarbeka uue toote või tootmisprotsessi väljatöötamisel ning kui Kontsernil on arendusprojekti lõpetamiseks piisavalt vahendeid. Kapitaliseeritud väljaminekud sisaldavad materjalikulu, otseseid tööjõukulusid ning tootmise üldkulude proportsionaalset osa. Muud arenguväljaminekud kajastatakse nende tekkimise perioodil koondkasumiaruandes kuluna. Kapitaliseeritud arenguväljaminekud kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulbeerunud kulum ja vara väärtuse vähenemisest tulenevad kahjumid. Arenguväljaminekud kantakse kuludesse lineaarselt eeldatava kasuliku eluea jooksul, mille maksimumpikkus ei ületa 5 aastat.

(b) Muu immateriaalne vara

Muu immateriaalne vara hõlmab litsentse ja arvutitarkvara. Omandatud litsentsid kajastatakse soetusmaksumuses. Omandatud arvutitarkvaralitsentsid kapitaliseeritakse asjaomase tarkvara omandamiseks ja kasutusse võtmiseks kantud kulude põhjal. Muu ostetud immateriaalne vara kajastatakse soetusmaksumuses, vähendatuna akumulbeerunud kulum ja vara väärtuse vähenemisest tulenevate kahjumite võrra. Muu immateriaalne põhivara kantakse kuludesse lineaarselt eeldatava kasuliku eluea jooksul, mille maksimumpikkus ei ületa 5 aastat.

3.8. Müügioteel põhivara

Müügioteel põhivaraks loetakse materiaalselt või immateriaalselt põhivara, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul ning mille puhul juhtkond on alustanud aktiivset müügitgevust ning varaobjekte pakutakse müügiks realistliku hinna eest võrreldes nende õiglase väärtusega.

Müügioteel põhivara kajastatakse bilansis käibevarana ning selle amortiseerimine lõpetatakse vara ümberklassifitseerimise hetkel. Lähtudes sellest, kumb on väiksem, kajastatakse müügioteel põhivara kas bilansilises jääkmaksumuses või õiglases väärtuses, millest on maha arvatud müügikulutused.

3.9. Varade väärtuse vähenemine

Igal bilansipäeval hindab Kontsern kriitiliselt, kas on märke, mis võiksid viidata varade väärtuse langusele. Nii toimitakse varadega, mis ei ole varud ja edasilükkunud maksuvarad. Kui ilmneb märke varade väärtuse võimalikust vähenemisest, viiakse läbi vara kaetava väärtuse test.

Äritegevuse nõuete väärtuse langus määratletakse siis, kui mõistlikul alusel on põhjust eeldada, et Kontsern ei saa tagasi kõiki nõuete esialgsete tingimuste kohaselt saadaolevaid summasid. Erinevus bilansilise maksumuse ja tulevaste efektiivse intressimäära alusel diskonteeritud rahavoogude vahel kajastatakse allahindluse kahjumina koondkasumiaruandes turustuskuludena. Kui äritegevusega seotud nõue osutub lootusetuks, kantakse see äritegevusega seotud nõuete reservkonto arvelt maha. Varem mahakantud summade laekumisel krediteeritakse koondkasumiaruandes turunduskulusid. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud nõuete kaetav väärtus arvutatakse tulevaste rahavoogude nüüdisväärtusena kasutades varaga seotud algset efektiivset intressimäära. Lühiajalisi nõudeid ei diskonteerita.

Varade väärtuse vähenemisest tulenev kahjum kajastatakse, kui vara või raha teeniva üksuse raamatupidamisväärtus ületab vastava vara või raha teeniva üksuse kaetava väärtuse. Varade väärtuse vähenemisest tulenev kahjum kajastatakse aruandeaasta kahjumina.

Raha teeniva üksuse väärtuse langusest tekkinud kahjum jaotatakse selliselt, et esiteks vähendatakse üksusele (üksuste rühmale) jaotatud firmaväärtuse bilansilist maksumust ning seejärel hinnatakse proportsionaalselt alla kõik kõnealusesse üksusesse (üksuste rühma) kuuluvad varad.

Kui müügivalmis finantsvara õiglase väärtuse langus on kajastatud otse omakapitalis ja esineb objektiivseid tõendeid varaobjekti väärtuse püsiva languse kohta, siis otse omakapitalis kajastatud kumulatiivne kahjum kajastatakse aruandeaasta kahjumis, ehkki finantsvara enese kajastamist ei ole lõpetatud. Koondkasumiaruandes kajastatava kumulatiivse kahjumi summa on soetusmaksumuse ja antud hetke õiglase väärtuse vaheline erinevus, millest on maha arvatud eelnevalt aruandeaasta kahjumis kajastatud kõnealuse finantsvara kõik vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Muude varade kaetav väärtus on kõrgem kas vara õiglasest väärtusest, mida on vähendatud müügikulude võrra või vara kasutusväärtusest. Vara kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood nende nüüdisväärtusesse, kasutades tulumaksueelset diskontomäära, mis peegeldab nii raha väärtuse muutust ajas kui ka varaga seonduvaid riske. Kui vara ei genereeri iseseisvalt rahavoogu, leitakse kaetav väärtus raha teeniva üksuse kohta, mille koosseisu nimetatud vara kuulub.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud nõuete kaetavat väärtust suurendatakse ainult juhul, kui kaetava väärtuse suurenemine on objektiivselt seostatav sündmusega, mis toimus pärast väärtuse vähenemisest tuleneva kahjumi kajastamist.

Müügivalmiks liigitatud omakapitaliinstrumenti tehtud investeeringu väärtuse langusest tulenevaid kahjumeid ei tühistata koondkasumiaruande kaudu. Kui müügivalmiks liigitatud võlainstrumenti õiglase väärtus tõuseb ja seda tõusu saab objektiivselt seostada sündmusega, mis toimus pärast vara väärtuse langusest tuleneva kahjumi kajastamist koondkasumiaruandes, siis tühistatakse vara väärtuse langusest tulenev kahjum ja tühistamise summa kajastatakse koondkasumiaruandes.

Teiste varade kaetavat väärtust suurendatakse juhul, kui on viiteid, et vara väärtus on tõusnud ja kaetava väärtuse arvutamisel kasutatud hinnangud muutuvad. Kui väärtuse testi tulemusel selgub, et vara kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ning suurendatakse bilansilist jääkmaksumust. Ülempiiriks on vara bilansiline jääkmaksumus, mis oleks kujunenud arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni.

3.10. Rendilepingud

Kapitalirenditehinguks loetakse tehingut, mille kohaselt kõik olulised vara kasutamise seotud riskid ja hüved siirduvad rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

(a) Kontsern kui rendileandja

Kapitalirendi alusel väljarenditud vara kajastatakse finantsseisundi aruandes nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas. Saadavad rendimaksud jagatakse kapitalirendinõude põhiosa makseteks ja finantstuluks. Finantstulu kajastatakse rendiperioodi jooksul efektiivse intressimäära alusel.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse finantsseisundi aruandes tavakorras, analoogselt muule ettevõtte finantsseisundi aruandes kajastatavale varale. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

(b) Kontsern kui rentnik

Kapitalirendiga seotud vara ja kohustused kajastatakse algselt finantsseisundi aruandes vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksede miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Makstavad rendimaksud jagatakse finantskuluks ja kohustuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile nii, et intressimäär oleks igal ajahetkel rendiperioodi jooksul kohustuse jääkmaksumuse suhtes sama. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

3.11. Finantskohustused

Kohustused, mille maksetähtjad on finantsseisundi aruande kuupäevast arvestatuna üle ühe aasta, on finantsseisundi aruandes esitatud pikaajaliste kohustustena. Kohustused liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansipäevast.

(a) Laenud ja võlakohustused

Laenud ja võlakohustused võetakse algselt arvele õiglases väärtuses, millest on maha arvatud kantud tehingukulud. Edaspidi kajastatakse laene korrigeeritud soetusmaksumuses; erinevused tulude (millest on maha arvatud tehingukulud) ja lunastamisväärtuse vahel kajastatakse koondkasumiaruandes laenuperioodi vältel, kasutades efektiivse intressimäära meetodit, v.a. kapitaliseerimisele kuuluvad intressid.

(b) Võlad tarnijatele

Võlad tarnijatele võetakse algselt arvele õiglases väärtuses ja edaspidi mõõdetakse neid amortiseeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

3.12. Tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

(a) Ettevõtte tulumaks

Eestis 1. jaanuarist 2000 jõustunud tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata ettevõtte kasumit, vaid dividende. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kuluna dividendide väljakuulutamise hetkel. Dividendide tulumaksu kajastatakse tulumaksukuluna koondkasumiaruandes samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, mis perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Tulevase dividendi tulumaksu suhtes ei moodustata eraldist enne dividendide väljakuulutamist, kuid info selle kohta avalikustatakse lisades.

Konsolideeritud koondkasumiaruandes kajastatakse Rootsis, Leedus ja Soomes asuvate tütarettevõtete kasumilt arvestatud ettevõtte tulumaks, edasilükkunud tulumaksukohustuse ja –vara muutuse mõju ning Eesti ettevõtete dividendide tulumaks.

(b) Edasilükkunud tulumaks

Kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei teki Kontserni Eestis asuvatel ettevõtetel erinevusi varade ja kohustuste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksukohustus või –nõue. Vastavalt asukohariigi tulumaksuseadustele maksustatakse Soomes, Root-

sis ja Leedus ettevõtte kasumit, mida on korrigeeritud nendes seadustes ettenähtud erinevustega (vt alljärgnev).

(c) Välismaiste tütarettevõtete tulumaks

Tulumaks koosneb jooksvast ja edasilükkunud tulumaksust. Reeglina kajastatakse tulumaks koondkasumiaruandes, välja arvatud juhul, kui see seondub otse omakapitalis kajastatud tehingutega. Sellisel juhul kajastatakse ka tulumaks otse omakapitalis.

Jooksev tulumaks koosneb majandusaasta maksustatavalt tulult arvestatud tulumaksust, kasutades bilansipäeval kehtivat või sisuliselt kehtivat maksumäära, ning eelmiste perioodide korrigeeritud maksumäärest.

Edasilükkunud tulumaksu kajastatakse bilansilisel meetodil, mille kohaselt näidatakse finantsseisundi aruandes ajutiste erinevuste tõttu edasilükkunud maksumäärad. Ajutised erinevused on vahed varade ja kohustuste maksubaasi ning raamatupidamisväärtuse vahel. Alljärgnevatid ajutisi erinevusi ei arvestata:

- maksustamisel mittemahaarvatav firmaväärtus;
- varade või kohustuste esmane kajastamine, mis ei mõjuta ei arvestuslikku kasumit ega ka maksustatavat tulu;
- tütarettevõtete investeeringutest tulenevad erinevused, kui on tõenäoline, et ajutine erinevus ei kao lähemas tulevikus.

Ajutiste erinevuste tõttu edasilükkunud tulumaksusumma leidmisel arvestatakse vara realiseerimise või kohustuse likvideerimise eeldatavat viisi ning maksumäära kalkuleerimisel kasutatakse maksumäära, mis kehtib või sisuliselt kehtib finantsseisundi aruande kuupäeval.

Edasilükkunud tulumaksu mõõdetakse maksumääradega, mida eeldatavalt rakendatakse ajutiste erinevuste tühistamisperioodidel, lähtudes bilansipäeval kehtinud või olulises osas kehtima hakanud seadustest. Edasilükkunud tulumaksuvara ja –kohustused tasaarvestatakse, kui selleks on seaduslik õigus ning nad on seotud ühe ja sama maksuhalduri poolt ühe ja sama maksukohustuslase või erinevate maksukohustuslaste tulumaksustamisega, kuid on mõeldud nende jooksvate maksukohustuste ja –varade tasaarvestamiseks netosummas või kui nende maksuvarad ja –kohustused realiseeritakse üheaegselt.

3.13. Töötajate hüvitised

(a) Kasumiosalus ja boonusskeemid

Kontsern kajastab kasumiosalusega ja preemiade maksmisega seotud kohustust ja kulusid valemi abil, mis võtab arvesse pärast teatud korrigeerimisi ettevõtte aktsionäridele omistatavat kasumit. Kontsern kajastab eraldist, kui see tuleneb lepingust või kui varasem praktika on loonud faktilise kohustuse.

(b) Töösuhete lõpetamise hüvitised

Töösuhete lõpetamise hüvitised kuuluvad maksmisele siis, kui Kontsern lõpetab töösuhete enne tavapärasest pensionilejäämise kuupäeva või kui töötaja aktsepteerib vabatahtlikku töölt lahkumist vastutasuna nende hüvitiste eest. Kontsern kajastab töösuhete lõpetamise hüvitisi, kui ta on selgelt kohustunud: lõpetama töösuhete olemasolevate töötajatega vastavalt üksikasjalikule ametlikule kavale, millest ettevõttel ei ole realselt võimalik taganeda; maksta töötajatele tehtud töösuhete lõpetamist soodustava pakkumise alusel hüvitist. Kui töösuhete lõpetamise hüvitiste maksetähtaeg saabub enam kui 12 kuud pärast bilansipäeva, diskonteeritakse makse.

3.14. Eraldised

Eraldised kajastatakse siis, kui: Kontsernil on varasematest sündmustest tulenev juriidiline või faktiline kohustus; kui on tõenäoline, et selle kohustuse arveldamiseks on nõutav ressursside väljavool; summa on usaldusväärset hinnatav. Eraldisi ei kajastata tulevase tegevuskahjumi katteks.

Mitme sarnase kohustuse olemasolu korral määratakse kohustuste täitmiseks vajalik ressursside vähenemise tõenäosus kindlaks, vaadeldes kõiki kohustusi kui üht tervikut. Eraldis kajastatakse ka siis, kui ressursside väljavoolu tõenäosus seoses mistahes samasse kohustuste liiki kuuluva üksikkohustusega võib olla väike.

Eraldisi mõõdetakse kohustuse täitmiseks eeldatavalt vajalike kulutuste nüüdisväärtuses, kasutades maksueelset diskontomäära, mis kajastab turu hinnanguid raha hetkeväärtusele ja kohustusele iseloomulikele riskidele. Aja möödumisest tulenev eraldise suurenemine kajastatakse intressikuluna.

Finantsgarantiileping võetakse arvele õiglasel väärtuses ning kajastatakse edaspidi kõrgemas väärtuses järgnevatest: (a) väärtuses, mis vastab parima hinnangu kohaselt väljaminekule, mis on nõutav bilansipäeval kehtinud finantskohustuse tasumiseks või (b) soetusmaksumuses, millest on maha arvatud amortisatsioon.

3.15. Tingimuslikud kohustused

Olulised lubadused ja muud kohustused, mis tulevikus võivad teatud tingimustel muutuda kohustuslikeks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena. Tingimuslike kohustuste üle peetakse arvestust finantsseisundi aruande väliselt.

3.16. Aktsiakapital

Lihtaktsiad liigitatakse omakapitaliks. Uute aktsiate või optioonide emiteerimisega otseselt kaasnevad kulud kajastatakse omakapitalis mahaarvamisenä laekumistest.

Kui Kontserni mistahes ettevõtte ostab tagasi ettevõtte omakapitaliinstrumentid (omaaktsiad), arvatakse makstav tasu, sh otseselt kaasnevad kulud (ilma tulumaksuta), maha Emaettevõtte omanike osast omakapitalis kuni aktsiate tühistamise või uuesti emiteerimiseni. Nende aktsiate uuesti emiteerimisel kantakse saadav tasu, millest on maha arvatud otseselt kaasnevad tehingukulud ja seotud tulumaksu-mõjud, Emaettevõtte omanike osasse omakapitalis.

3.17. Aktsiapõhised tehingud

Kontsernil on omakapitaliinstrumentidega arveldatavaid aktsiapõhiseid hüvitisplaanide (lisa 30). Aktsiate eest töötajate poolt ettevõttele osutatud teenuste (tööpanus) õiglane väärtus kajastatakse kuluna koondkasumiaruandes ning omakapitalis kirjel „Jaotamata kasum” üleandmisperioodi jooksul (optiooni väljaandmisest kuni aktsiate emiteerimise perioodi alguseni). Saadud teenuste õiglane väärtus määratakse lähtudes töötajatele võimaldatud omakapitaliinstrumentide õiglasest väärtusest nende võimaldamise kuupäeval. Aktsiaemissiooni käigus aktsiate eest saadavad summad miinus otsesed tehingukulud kajastatakse omakapitalis aktsiakapitali ja ülekursi kirjetel.

3.18. Segmendiaruandlus

Tegevussegmendid ehk tegevusvaldkonnad on ettevõtte osad, mis osalevad äritegevuses ja millelt ettevõtte võib teenida tulu ja kanda kulusid, millele on kättesaadavad eraldi finantsandmed ja mille ärikasum vaadatakse regulaarselt üle ettevõtte jooksvate otsuste langetajate poolt, otsustamiseks segmendile vahendite eraldamise ja hindamiseks segmendi tulemuslikkust.

Segmendiaruandlus on kooskõlas Kontserni jooksvate otsuste langetajale esitatava sisemise aruandlusega. Tegevussegmendid on määratud vastavalt sellele, kuidas kasutab sisemisi aruandeid Kontserni tegevjuhtkond hindamiseks tegevussegmendi tulemuslikkust ja langetamiseks otsuseid ressursside osas.

3.19. Tulu kajastamine

Tulu koosneb Kontserni tavapärase äritegevuse käigus kaupade ja teenuste müügi eest saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtusest. Tulu kajastamisel arvatakse maha käibemaks, tagastused, hinnavähendid ja allahindlused ning elimineeritakse Kontsernisisene müük.

(a) Kaupade müük – jae- ja hulgimüük

Kontsern toodab ja müüb elektrienergia seadmeid ja juhtaparatuuri ning mitmesuguseid metalltooteid. Kauba müüki kajastatakse siis, kui Kontserni ettevõtte on tarninud tooted ostjale, ostjal on täielik otsustusõigus toodete üle ning ei ole ühtegi täitmata kohustust, mis võiks mõjutada ostja poolt toodete vastuvõtmist. Tulu kajastamine ei toimu enne, kui olulised omandiga seonduvad riskid on läinud üle ostjale ja ostja on tooted kooskõlas müügilepinguga vastu võtnud või vastuvõtmisest keeldumiseks ettenähtud periood on möödunud või Kontsernil on objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik vastuvõtmise kriteeriumid on täidetud. Müüki kajastatakse müügilepingutes sätestatud hindade põhjal.

Kontsernil on elektritarvete müümiseks jaemüügikauplused. Kaupade müüki kajastatakse siis, kui Kontserni ettevõtte müüb toote kliendile. Jaemüügil arveldatakse tavaliselt sularahas või pangakaardiga.

(b) Teenuste osutamine

Tulu teenuste osutamisest kajastatakse teenuse osutamise momendil või juhul, kui teenuse osutamine kestab pikema perioodi, siis lähtudes teenuse valmidusastmest bilansipäeval.

(c) Renditulu

Kinnisvarainvesteeringutest saadud renditulu kajastatakse aruandeperioodi müügituluna rendiperioodi vältel lineaarselt. Antud rendisoodustusi käsitletakse renditulu koostisosana.

(d) Intressitulu

Intressitulu kajastatakse ajalise suhte alusel, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Kui nõude väärtus on langenud, vähendab Kontsern bilansilist maksumust kaetava väärtuseni, milleks on prognoositav tulevane rahavoog, mis on diskonteeritud instrumendi esialgse tegeliku intressimääraga. Intressitulu langenud väärtusega laenudelt kajastatakse, kasutades esialgset tegelikku intressimäära.

(e) Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse siis, kui tekib õigus makseid saada.

3.20. Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimiste kajastamisel on lähtutud netomeetodist. Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Projektiga seotud kulud kajastatakse tekkepõhiselt ehk siis, kui leiab aset sisuliselt majandustehingu mõju ettevõtte netovarale. Saadud summasid kajastatakse vastava kulu vähendusena.

Soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseeringu summa. Soetatud vara maksumust amortiseeritakse kulusse tema kasuliku eluea jooksul.

3.21. Puhaskasum aktsia kohta

Tavapuhaskasum aktsia kohta leitakse jagades aruandeaasta Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist perioodi kaalutud keskmise emiteeritud aktsiate arvuga. Lahustatud puhaskasum aktsia kohta leitakse jagades aruandeaasta Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist perioodi kaalutud keskmise aktsiate arvuga, arvesse võttes ka potentsiaalselt lahustuva toimega emiteeritavate aktsiate arvu.

3.22. Dividendide jaotamine

Dividendide jaotamist ettevõtte aktsionäridele kajastatakse kohustusena Kontserni finantsaruannetes perioodil, mil ettevõtte aktsionärid dividendid kinnitavad.

3.23. Seotud osapooled

AS Harju Elekter aastaaruande koostamisel on seotud osapoolteks loetud:

- AS Harju KEK, kelle omanduses on 31,7% AS Harju Elekter aktsiatest;
- Emaettevõtte juhatuse ja nõukogu liikmeid;
- eelpool loetletud isikute lähikondlasi;
- ettevõtteid, mida kontrollivad juhatuse ja nõukogu liikmed; ja
- sidusettevõtteid.

4 Raamatupidamishinnangud ja otsused

Rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite nõuetele vastavate finantsaruannete koostamisel tuleb kasutada juhtkonnapoolseid raamatupidamisklikke hinnanguid. Samuti tuleb juhtkonnal teha arvestuspõhimõtete valiku ja rakendamise seotud otsuseid.

Juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid on järjepidevalt üle vaadatud ning need põhinevad ajaloolisel kogemusel ning muudel asjaoludel, mille hulka kuuluvad ka sellised prognoosid tulevaste perioodide sündmuste suhtes, mida peetakse olemasolevate tingimuste juures mõistlikeks.

(a) Nõuete hindamine (lisa 8)

Nõuete hindamisel lähtub juhatuse parimast talle teadaolevast informatsioonist arvestades ajaloolist kogemust. Nõuded hinnatakse alla siis, kui mõistlikul alusel on põhjust eeldada, et Kontsern ei saa tagasi kõiki nõuete esialgsete tingimuste kohaselt saadaolevaid summasid. Nõude väärtuse langusele viitavateks asjaoludeks loetakse võlgniku olulisi finantsraskusi, võlgniku pankroti või finantsilise ümberkorralduse tõenäosust ja maksete maksmata jätmist või maksmisega viivitamist.

(b) Varude hindamine (lisa 10)

Varude hindamisel lähtub juhatuse parimast talle teadaolevast informatsioonist arvestades ajaloolist kogemust, üldist taustinformatsiooni ja võimalikke tulevaste perioodide sündmuste eeldusi ja tingimusi. Varude allahindluse suuruse määramisel lähtutakse valmistoodangu ja müügiks ostetud kaupade puhul nende müügi- ja potentsiaalset ning võimalikust neto realiseerimismaksumusest; tooraine ja materjali hindamisel lähtutakse selle kasutuspotentsiaalset valmistoodangu valmistamisel ja tulu teenimisel; lõpetamata toodangu hindamisel lähtutakse selle valmidusastmest, mida saab usaldusväärselt mõõta.

(c) Edasilükkunud tulumaks (lisa 26)

Edasilükkunud tulumaksuvara on tekkinud välisturgudel tegutsevate tütarettevõtete eelmistel perioodidel teenitud maksukahjumite eeldatavast realiseerumisest läbi tulevikus teenitavate kasumite. Edasilükkunud tulumaksuvara on kajastatud selles ulatuses, mis on eeldatavalt realiseeritav. Tulevikus teenitud kasumite ning tõenäoliste maksukahjumite realiseerumise hindamise aluseks on juhatuse eeldused ja prognoosid vastava turu edasise arengu ning tulemuste kohta. Kasumite tekkimise eelduseks on Kontserni strateegiliste eesmärkide saavutamine. Edasilükkunud tulumaksuvara bilansiline maksumus netomeetodil 31. detsember 2012 seisuga on 5 tuhat eurot ja 31. detsember 2011 seisuga 35 tuhat eurot.

(d) Kinnisvarainvesteeringute ja materiaalse põhivara kasulik eluiga (lisa 3.5, 3.6, 13, 14)

Juhtkond on hinnanud kinnisvara, hoonete ja seadmete kasuliku eluea arvestades tootmise mahte ja tingimusi, ajaloolisi kogemusi antud valdkonnas ning tulevikuperspektiive. Amortisatsiooninorme tõstetakse juhul, kui kasulik eluiga osutub lühemaks esialgselt prognoositust, tehniliselt vananenud varad kantakse maha või hinnatakse alla.

(e) Tingimuslike kohustuste hindamine (lisa 3.15, 22)

Tingimuslike kohustuste realiseerumise tõenäosuse hindamisel lähtub juhtkond oma parimast teadmist arvestades ajaloolist kogemust, üldist taustinformatsiooni ning võimalikke tulevaste perioodide sündmuste eeldusi ja tingimusi.

(f) Eraldised (lisa 21)

Müügilepingute kohaselt annab Kontsern müüdüd toodetele üheaastase garantii, kohustudes selle aja jooksul tasuta parandama või välja vahetama mittekvaliteetsed või defektidega tooted (sõlmed). Tuginedes ajaloolisele kogemusele moodustatakse eraldi potentsiaalsete kulude katteks. Eraldise suuruse hindamisel lähtutakse eelmiste perioodide garantiikuludest, mis on tehtud sarnastele toodetele ja teenustele.

5 Finantsriskide juhtimine**5.1. Finantsriski tegurid**

Oma igapäevases tegevuses puutub Kontsern kokku erinevate riskidega, mille juhtimine on oluline ning lahutamatu osa ettevõtte äritegevusest. Ettevõtte võime identifitseerida, mõõta ning kontrollida erinevaid riske on oluliseks sisendiks kogu Kontserni kasumlikkusele. Risk on Kontserni juhtkonna poolt defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast finantstulemusest. Peamisteks riskifaktoriteks on tururisk (sh valuutarisk, hinnarisk ja intressirisk), krediidirisk, likviidsusrisk ja tegevusrisk ning kapitalirisk.

Kontserni riskijuhtimise aluseks on Tallinna Börsi, Finantsinspeksiooni ja teiste regulatiivsete organite poolt seatud nõuded, üldiselt aktsepteeritud raamatupidamisstandardite ja hea tava jälgimine ning ettevõtte sisemised regulatsioonid ning riskipoliitika. Riskide juhtimine üldisel tasandil sisaldab riskide määratlemist, mõõtmist ning kontrollimist. Peamine roll riskide juhtimisel ja riskiprotseduuride kinnitamisel on Emaetevõtte juhatusel. Emaetevõtte nõukogu teostab järelvalvet juhatuse riskide maandamiseks võetud meetmete üle.

5.2. Tururisk*(a) Valuutarisk*

Kontserni tegevus toimub Eestis (valuuta EUR), Soomes (valuuta EUR), Rootsis (valuuta SEK) ja Leedus (valuuta LTL). Leedu liti on seotud euroga.

Valuutariskide maandamiseks sõlmitakse Kontsernis kõik olulised välislepingud eurodes. Kontsernil puuduvad olulised nõuded (lisa 8) ja kohustused välisvaluutas, mis ei ole seotud euroga. Kõik olemasolevad pikaajalised laenu- ja kapitalirendilepingud (lisa 17) on sõlmitud eurodes või kontserniettevõtte kohalikus valuutas, mistõttu käsitletakse neid valuutariskivabade kohustustena.

EUR'000	Lisa	EUR	LTL	SEK	KOKKU
Raha ja pangakontod	7	2 826	435	91	3 352
Äritegevuse nõuded	8	5 292	1 081	120	6 493
Müügivalmis finantsvara	12	21 386	0	0	21 386
KOKKU		29 504	1 516	211	31 231
Võlakohustuste lühiajaline osa	17	-1 063	-12	0	-1 075
Võlad tarnijatele	19	-2 430	-955	-83	-3 468
Muud lühiajalised kohustused	19	-1 931	-489	-14	-2 434
Võlakohustuste pikaajaline osa	17	-1 296	-10	0	-1 306
KOKKU		-6 720	-1 466	-97	-8 283
Avatud valuutaposisioon		22 784	50	114	22 948

Tulenevalt eeltoodust on juhtkond seisukohal, et Kontsern ei ole olulises osas valuutariskidele avatud ja seetõttu ei ole Kontsernis kasutatud eraldi instrumente valuutariskide maandamiseks 2012. ja 2011. aastal. Informatsioon valuutakursi kasumite ja kahjumite kohta on esitatud lisa 25.

(b) Hinnarisk

Kontsern puutub kokku omakapitaliinstrumentide hinnariskiga, mis tuleneb Kontserni hoitavatest investeringutest. Muude pikaajaliste finantsinvesteeringutena kajastatud PKC Group Oyj aktsiate turuhinna kõikumine võib oluliselt mõjutada Kontserni varade väärtust. Aktsia turuhind kasvas 2012. aastal 4,00 euro võrra ja kahanes 2011. aastal 3,94 euro võrra. Investeeringu väärtus kasvas 2012. aastal 5,5 miljoni euro võrra ja 2011. aastal kahanes 5,5 miljoni euro võrra. Ümberhindluse kasum/kahjum kajastati muus koondkasumis. Informatsioon PKC Group Oyj aktsiate kohta on esitatud lisas 12.

(c) Intressirisk

Kuna Kontsernil ei ole olulisi intressi teenivaid varasid, on Kontserni tulud ja äritegevuse rahavood turu intressimäärade muutustest sisuliselt sõltumatud.

Kontserni intressimäärade risk tuleneb lühiajalistest ja pikaajalistest võlakohustustest, mis on võetud ujuva intressimääraga. Muutuva määraga finantskohustuste kaudu puutub Kontsern kokku rahavoogude intressimäärade riskiga. Kontserni intressimäärade risk on esmalt sõltuvuses Euribori (Euro Interbank Offered Rate) võimalikust muutusest. Kontserni pikaajalised võlakohustused seisuga 31. detsember 2012 kandsid 3-kuu Euribor-il põhinevat ja lühiajalised laenu 1-kuu Euribor-il põhinevat ujuvat intressimäärade (Lisa 17).

Bilansipäeval oli Kontserni intressikandvate finantsinstrumentide intressimäärade struktuur järgmine:

EUR '000	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Muutuva määraga finantskohustused	17	2 381	3 814
Kokku		2 381	3 814

Kui bilansipäeval oleks toimunud ühe protsendipunkti suurune muutus intressimäärades, oleks kasum või kahjum ja omakapital kasvanud (või kahanenud) alljärgnevalt (eeldusel, ülejäänud muutujad on konstantsed). Samadel alustel tehti arvutus ka 2011. aastal.

EUR '000	31.12.2012	31.12.2011
Ühe protsendipunkti suurune tõus	-24	-38
Ühe protsendipunkti suurune langus	24	38

5.3. Krediidirisk

Krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest ning hoiustest pangas ja finantsasutustes ning ka klientide krediidist, sh tasumata nõuetest ja sõlmitud tehingutest. Krediidirisk väljendab potentsiaalset kahju, mis tekib juhul, kui vastaspoolel ei suuda täita oma lepingulisi kohustusi.

Krediidiriskide vähendamiseks jälgitakse igapäevaselt klientide maksedistsipliini ja nende võimet endale võetud kohustusi täita. Kontsernisestest ja -välisest reitingute põhjal kehtestatakse klientidele individuaalsed krediidilimiidid. Krediidilimiitide kasutamise üle teostatakse regulaarset seiret. Jaeklientidele müügil toimub arveldus sularahas või tuntud pankade maksekaartidega – seega ei kaasne jaeklientidega krediidiriski. On kehtestatud tingimused, mille korral alustatakse võla sissenõudmist kohtu teel.

Maksimaalne krediidiriskile avatud summa on ostjatelt laekumata arvete bilansiline maksumus, millest on maha arvatud nõuete allahindlused, ning hoiused pangas ja finantsasutustes.

EUR '000	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Raha ja pangakontod	7	3 352	815
Nõuded ostjatele	8	6 281	7 655
Kokku		9 633	8 470

Bilansipäeva seisuga oli Kontserni krediidirisk 9,6 miljonit eurot ja 31.12.2011 seisuga 8,5 miljonit eurot. Ehkki nõuete laekumist võivad mõjutada majanduslikud tegurid, on juhtkond seisukohal, et Kontsernil puudub oluline kahjumirisk, mis ületaks juba kajastatud allahindluse summat.

5.4. Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et Kontsern ei suuda oma vajalikke kulusid ja investeringuid katta rahavoo puudujäägi tõttu. Juhatus jälgib pidevalt rahavooprognose, kasutades Kontserni rahaliste vahendite olemasolu ja piisavust võetud kohustuste täitmiseks ning Kontserni strateegiliste eesmärkide finantseerimiseks.

Likviidsusriski maandatakse erinevate finantsinstrumentidega, nagu laenu ja kapitalirent. Majandusaasta lõpu seisuga oli Kontsernil vabu rahalisi vahendeid mahus 3,4 miljonit eurot, võlakohustusi mahus 2,4 miljonit eurot (lisa 17).

5.5. Kapitali juhtimine

Kontserni eesmärk kapitali juhtimisel on kaitsta Kontserni jätkusuutlikkust, et tagada tootlus aktsionäridele ja hüved teistele huvitatud osapooltele ning et säilitada optimaalne kapitalistruktuur kapitalikulu vähendamiseks.

Kapitalistruktuuri säilitamiseks või korrigeerimiseks võib Kontsern korrigeerida aktsionäridele makstavate dividendide summat, tagastada kapitali aktsionäridele, emiteerida uusi aktsiaid või müüa varasid võlgade vähendamiseks.

Vastavalt levinud praktikale kasutab Kontsern kapitali jälgimiseks võla ja kapitali suhet ning omakapitali osakaalu. Võla ja kapitali suhe arvutatakse netovõla suhtena kogukapitali. Netovõlg saadakse raha ja raha ekvivalentide lahutamisel kogu võlast (konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud lühi- ja pikaajalised intressikandvad võlakohustused). Kogukapital on konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud omakapitali ja netovõla summa. Omakapitali suhe saadakse omakapitali jagamisel varade kogumahuga.

Kontserni omakapitali suhe:

EUR'000	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Intressikandvad võlakohustused	17	2 381	3 814
Raha ja rahaekvivalendid	7	-3 352	-815
Netovõlg		-971	2 999
Kokku omakapital		50 136	42 034
Kokku kapital		49 165	45 033
Võla ja kapitali suhe		-2,0%	6,7%
Varad kokku		59 609	52 920
Omakapitali osakaal		84%	79%

Kontserni Emaettevõtte asukohamaa seadustest tulenevalt on kehtestatud miinimumnõuded ettevõtete omakapitali piirmääradele. Seaduse kohaselt peab ettevõtte omakapitali suurus moodustama vähemalt poole aktsiakapitalist, aga mitte vähem kui 25 tuhat eurot. Aruandeperioodil on Kontsern täitnud kõiki seadustest tulenevaid nõudeid omakapitali suurusega seotud usaldusnormatiividele.

5.6. Õiglase väärtuse hindamine (lisa 6)

Sularaha, debitorsete võlgnevuste, lühiajaliste laenu ja võlakohustuste õiglased väärtused ei erine oluliselt nende raamatupidamisväärtusest, sest need tasutakse 12 kuu jooksul arvestatuna finantsseisundi aruande kuupäevast. Pikaajaliste laenu ja võlakohustuste õiglane väärtus ei erine oluliselt nende raamatupidamisväärtusest, kuna nende intressimäärad vastavad turul kehtivatele intressimääradele.

Eeldatakse, et äritegevusega seotud nõuete ja kohustuste bilansiline maksumus, millest on maha arvatud väärtuse langus, on ligilähedane nende õiglasele väärtusele. Finantskohustuste õiglase väärtuse hindamiseks avalikustamise eesmärgil diskonteeritakse tulevasi lepingulisi rahavooge hetkel kehtiva turu intressimääraga, mis on Kontsernile kättesaadav seoses sarnaste finantsinstrumentidega.

Aktiivsetel turgudel kaubeldavate finantsinstrumentide (müügivalmis väärtpaberid) õiglase väärtus põhineb bilansipäeval noteeritud turuhindadel.

6 Finantsinstrumendid

6.1. Finantsinstrumendid kategooriate lõikes

EUR '000	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Finantsvarad			
Raha ja pangakontod	7	3 352	815
Äritegevuse ja muud nõuded	8	6 493	7 848
Müügivalmis finantsvara	12	21 386	16 023
Kokku		31 231	24 686
Finantskohustused			
Võlakohustused	17	2 381	3 814
Võlad tarnijatele ja muud võlad	19	5 902	6 268
Kokku		8 283	10 082

6.2. Finantsinstrumentide õiglase väärtus

EUR'000	Lisa	Laenu ja nõuded	Müügi-kõlblik	Muud fi-nants-kohustused	Jääkväärtus	Õiglase väärtus
31. detsember 2012						
Raha ja pangakontod	7	3 352	0	0	3 352	3 352
Äritegevuse ja muud nõuded	8	6 493	0	0	6 493	6 493
Müügivalmis finantsvara	12	0	21 386	0	21 386	21 386
KOKKU		9 845	21 386	0	31 231	31 231
Võlakohustused	17	0	0	-2 381	-2 381	-2 381
Võlad tarnijatele ja muud võlad	19	0	0	-5 902	-5 902	-5 902
Kokku		0	0	-8 283	-8 283	-8 283
31. detsember 2011						
Raha ja pangakontod	7	815	0	0	815	815
Äritegevuse ja muud nõuded	8	7 848	0	0	7 848	7 848
Müügivalmis finantsvara	12	0	16 023	0	16 023	16 023
KOKKU		8 663	16 023	0	24 686	24 686
Võlakohustused	17	0	0	-3 814	-3 814	-3 814
Võlad tarnijatele ja muud võlad	19	0	0	-6 268	-6 268	-6 268
Kokku		0	0	-10 082	-10 082	-10 082

6.3. Finantsvarade krediidikõlblikkus

Nõuded ostjatele vanuseline analüüs:

EUR '000	31.12.2012	31.12.2011
Maksetähtaeg tulevikus	5 405	7 065
Kuni 3 kuud üle tähtaja	568	390
3 kuni 6 kuud üle tähtaja	70	67
Rohkem kui 6 kuud üle tähtaja	300	194
KOKKU	6 343	7 716

7 Raha ja pangakontod

EUR '000	31.12.2012	31.12.2011
Sularaha kassas	6	5
Arvelduskontod pankades	2 946	807
Lühiajalised deposiidid	400	3
Raha ja raha ekvivalendid kokku	3 352	815

Raha ja pangakontod valuutade järgi:

EUR '000	31.12.2012	31.12.2011
EUR	2 826	571
LTL	435	141
SEK	91	103
Kokku	3 352	815

8 Äritegevuse ja muud nõuded

EUR '000	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Nõuded ostjatele			
Ostjatelt laekumata arved		6 343	7 716
Ebatõenäoliselt laekuvad arved		-62	-61
Kokku nõuded õiglasel väärtuses		6 281	7 655
Nõuded sidusettevõtte vastu	30	209	132
Muud lühiajalised nõuded		0	2
Muud viitlaekumised		3	59
Nõuded kokku		6 493	7 848

Kontserni äritegevuse ja muude nõuete bilansiline maksumus jaotub alusvaluutade lõikes alljärgnevalt:

EUR '000	31.12.2012	31.12.2011
EUR	5 292	6 408
LTL	1 081	1 433
SEK	120	7
Kokku	6 493	7 848

Nõuded hinnatakse alla siis, kui mõistlikul alusel on põhjust eeldada, et Kontsern ei saa tagasi kõiki nõuete esialgsete tingimuste kohaselt saadaolevaid summasid. Nõude väärtuse langusele viitavateks asjaoludeks loetakse võlgniku olulisi finantsraskusi, võlgniku pankroti tõenäosust ja maksete maksmata jätmist või maksmisega viivitamist (makse hilineb üle 180 päeva).

Muutused ebatähtselt laekuvates summates

EUR '000	1. jaanuar – 31. detsember	
	2012	2011
Algsaldo	-61	-61
Kuludesse kantud ebatähtselt laekuvad arved	-86	-2
Laekunud ebatähtselt laekuvad arved	0	2
Lootusetuks kantud ebatähtselt laekuvad arved	85	0
Lõppsaldo	-62	-61

Kulu ebatähtselt laekuvate nõuete allahindlusest on kantud koondkasumiaruandes turustus- kuludesse muude kulude reale (lisa 25).

Äritegevuse ja muude nõuete koosseisus olevad teised kirjed ei sisalda allahinnatud varasid.

9 Ettemaksed

EUR '000	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Maksude ettemaksed	20	78	29
Ettemakstud kulud		154	95
Ettemaksed kokku		232	124

10 Varud

EUR '000	31.12.2012	31.12.2011
Tooraine ja materjal	3 271	3 480
Lõpetamata toodang	1 460	1 783
Valmistoodang	1 184	992
Ostetud kaubad müügiks	480	403
Kokku	6 395	6 658
Allahinnatud varud	262	204
Kulu varude allahindlusest perioodil 1.1. – 31.12.	38	30

11 Investeering sidusettevõttesse

Ettevõtte nimi	Tegevusala	Asukohamaa	
Draka Keila Cables AS	Kaablite tootmine ja hulgimüük	Eesti	
<i>Draka Keila Cables AS aktsia</i>		2012	2011
Aktsiate arv (tk)		884	884
Osalus (%)		34,0	34,0
Aktsia nimiväärtus 31. detsembri seisuga (EUR)		639	639
EUR '000		2012	2011
Soetusmaksumus 31. detsembri seisuga		565	565
Bilansiline maksumus aasta alguses		1 177	680
Kapitaliosaluse kasum		1 118	497
Bilansiline maksumus aasta lõpus		2 295	1 177
Omakapital aasta lõpus		6 752	3 466
Investeeriija osa omakapitalis		2 296	1 178
Realiseerimata kasumid		-1	-1

Finantskokkuvõte

Varad 31. detsembri seisuga	11 478	13 296
Kohustused 31. detsembri seisuga	4 726	9 830
Müügitulud perioodi kohta	51 746	45 404
Puhaskasum perioodi kohta	3 286	1 464

Sidusettevõtte aktsiad ei ole börsil noteeritud.

12 Muud pikaajalised finantsinvesteeringud

EUR '000	31. detsembri seisuga	
	2012	2011
Müügivalmis aktsiad	21 365	16 002
Muud aktsiad	21	21
Kokku	21 386	16 023

1. Müügivalmis aktsiad

Bilansiline maksumus aasta alguses	16 002	21 518
Müüdud aktsiad müügihinna	-189	0
Müügikasum	14	0
Kasum/-kahjum õiglase väärtuse muutusest	5 538	-5 516
Bilansiline maksumus aasta lõpus	21 365	16 002

2. Muud aktsiad

Bilansiline maksumus aasta alguses	21	21
Bilansiline maksumus aasta lõpus	21	21

Kokku bilansiline maksumus aasta lõpus **21 386** **16 023**

	2012	2011
<i>PKC Group Oyj aktsia</i>		
Aktsiate arv (tk '000)	1 385	1 400
Osalus (%)	6,4	6,6
Aktsia turuhind 31. detsembri seisuga (EUR)	15,43	11,43

PKC Group Oyj aktsia on noteeritud Helsingi Börsil ja klassifitseeritud müügivalmis finantsvaraks ja seetõttu on need finantsseisundi aruandes hinnatud õiglases väärtuses (lisa 3.3.b). Aktsia õiglaseks väärtuseks on turuhind. Finantsvarade õiglase väärtuse muutustest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse muus koondkasumis. Aktsia turuhinna muutus võib avaldada olulist mõju Kontserni varade väärtusele ja omakapitalile. Informatsioon pangalaenude tagatiseks panditud PKC aktsiate kohta on esitatud lisa 18. PKC Group Oyj maksis majandusaastal dividende 0,60 eurot (2011: 0,55 eurot) aktsia kohta.

Muud aktsiad on finantsseisundi aruandes hinnatud soetusmaksumuses, kuna finantsinvesteeringu õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt kindlaks määrata.

13 Kinnisvarainvesteeringud

EUR '000	Maa	Ehitised	KOKKU
31.12.2010 seisuga			
Soetusmaksumus	568	10 868	11 436
Kogunenud kulum	0	-2 733	-2 733
Jääkmaksumus	568	8 135	8 703
Lõpetamata ehitus	0	8	8
Kokku	568	8 143	8 711
1. 1. - 31.12.2011 toimunud liikumised			
Soetatud	253	2 252	2 505
Arvestatud kulum	0	-383	-383
Liikumised kokku	253	1 869	2 122
31.12.2011 seisuga			
Soetusmaksumus	821	13 034	13 855
Kogunenud kulum	0	-3 022	-3 022
Jääkväärtus	821	10 012	10 833
1. 1. - 31.12.2012 toimunud liikumised			
Soetatud	0	61	61
Arvestatud kulum	0	-440	-440
Liikumised kokku	0	-379	-379
31.12.2012 seisuga			
Soetusmaksumus	821	13 095	13 916
Kogunenud kulum	0	-3 462	-3 462
Jääkväärtus	821	9 633	10 454

Kontserni kinnisvarainvesteeringuteks on tootmis- ja kontorihooned, mis paiknevad Keilas ja Haapsalus (Eesti). Kinnisvaraobjektid on ehitatud spetsiifiliste tootmiste tarbeks. Nimetatud piirkondades on samaväärse kinnisvaraga tehtavad tehingud ebaregulaarsed või samaväärne kinnisvara puudub, mistõttu ei pruugi õiglase väärtuse määramine anda usaldusväärset tulemust ning on kinnisvaraobjektide suurest hulgast tingituna kulukas. Seetõttu ei ole kinnisvarainvesteeringute hindamisi sõltumatute hindajate poolt läbi viidud. Juhtkonna hinnangul oli kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtus 31.12.2012 seisuga 12,5 miljonit eurot.

Kinnisvarainvesteeringute otsesed ülalpidamis- ja remondikulud olid 2012. aastal 0,24 (2011: 0,22) miljonit eurot. Saadud renditulude kohta on informatsioon esitatud lisas 15.

14 Materiaalne põhivara**14.1. Materiaalse põhivara liikumine**

EUR '000	Maa	Ehitised	Masinaid ja seadmed	Muud	Kokku
31.12.2010 seisuga					
Soetusmaksumus	208	7 547	7 186	832	15 773
Kogunenud kulum	0	-1 159	-4 817	-527	-6 503
Jääkmaksumus	208	6 388	2 369	305	9 270
Lõpetamata ehitus	0	0	79	1	80
Kokku	208	6 388	2 448	306	9 350
1.1. - 31.12.2011 toimunud liikumised					
Soetatud	0	39	372	96	507
Arvestatud kulum	0	-287	-505	-79	-871
Müüdüd põhivara jääkväärtuses	0	0	0	-1	-1
Ümberklassifitseerimine	0	-5	83	-78	0
Liikumised kokku	0	-253	-50	-62	-365
31.12.2011 seisuga					
Soetusmaksumus	208	7 574	7 669	808	16 259
Kogunenud kulum	0	-1 439	-5 277	-564	-7 280
Jääkmaksumus	208	6 135	2 392	244	8 979
Lõpetamata ehitus	0	0	6	0	6
Kokku	208	6 135	2 398	244	8 985
1.1. - 31.12.2012 toimunud liikumised					
Soetatud	0	177	134	175	486
Arvestatud kulum	0	-284	-521	-114	-919
Müüdüd põhivara jääkväärtuses	0	0	-6	0	-6
Ümberklassifitseerimine	0	0	-5	5	0
Liikumised kokku	0	-107	-398	66	-439
31.12.2012 seisuga					
Soetusmaksumus	208	7 896	6 617	895	15 616
Kogunenud kulum	0	-1 906	-4 619	-585	-7 110
Jääkmaksumus	208	5 990	1 998	310	8 506
Lõpetamata ehitus	0	38	2	0	40
Kokku	208	6 028	2 000	310	8 546

Seisuga 31.12.2012 oli täielikult amortiseerunud kasutuses oleva põhivara soetusmaksumus 2 609 tuhat eurot ja 2 207 tuhat eurot 31.12.2011 seisuga.

14.2. Kapitalirendi tingimustel ostetud põhivara

EUR '000	Soetus- maksumus	Kulum	Jääkväärtus
31.12.2010 seisuga	2 663	-207	2 456
Soetatud	13	0	13
Arvestatud kulum	0	-145	-145
Rent lõpetatud	-74	54	-20
31.12.2011 seisuga	2 602	-298	2 304
Soetatud	28	0	28
Arvestatud kulum	0	-121	-121
Rent lõpetatud	-15	17	2
31.12.2012 seisuga	2 615	-402	2 213

Informatsioon kapitalirendi võlgnevuste ja tingimuste kohta on esitatud lisas 17.

14.3. Kasutusrendi tingimustel rendile antud vara

EUR '000	31. detsembri seisuga	
	2012	2011
Masinad ja seadmed		
Kasutusrendile antud vara soetusmaksumus	17	19
Kasutusrendile antud vara akumulieeritud kulum	-7	-6
Jääkmaksumus aasta lõpus	10	13

Kontsern on kasutusrendi tingimustel rendile andnud tootmisseedmeid.

15 Kasutusrent

EUR '000		1. jaanuar - 31. detsember	
	Lisa	2012	2011
Renditulud			
- kinnisvarainvesteeringult		2 178	2 062
- masinatelt ja seadmetelt		2	2
KOKKU	25	2 180	2 064
Rendikulud			
Maa		35	32
Büroo-, kaubandus- ja tootmisruumid		74	62
Transpordivahendid		113	87
Muud		4	4
KOKKU		226	185

Renditulu kajastub koondkasumiaruandes müügituludes, rendiobjektidega seotud kulud ja amortisatsioon on müüdüde toodete kuludes.

Mittekatkestatavate kasutusrentide tuleviku rendimaksete summa lepingutähtaegade alusel

EUR '000		2012	2011
31. detsembri seisuga			
Renditulud			
< 1 aasta		2 160	2 126
1-5 aastat		3 482	4 035
> 5 aasta		2 958	3 097
Kokku renditulud		8 600	9 258
Rendikulud			
< 1 aasta		87	100
1-5 aastat		156	215
Kokku rendikulud		243	315

16 Immateriaalne põhivara

EUR '000	Arengu- väljaminekud			Litsentsid	Muud	KOKKU
31.12.2010 seisuga						
Soetusmaksumus	145	691	0			836
Kogunenud kulum	-91	-324	0			-415
Jääkmaksumus	54	367	0			421
1.1. - 31.12.2011 toimunud liikumised						
Soetused	20	36	44			100
Arvestatud kulum	-15	-76	-8			-99
Liikumised kokku	5	-40	36			1
31.12.2011 seisuga						
Soetusmaksumus	166	719	44			929
Kogunenud kulum	-107	-392	-8			-507
Jääkmaksumus	59	327	36			422
1.1. - 31.12.2012 toimunud liikumised						
Soetused	5	135	0			140
Arvestatud kulum	-33	-70	-7			-110
Kursivahe	0	-0	-1			-1
Liikumised kokku	-28	65	-8			29
31.12.2012 seisuga						
Soetusmaksumus	170	848	43			1 061
Kogunenud kulum	-139	-456	-15			-610
Jääkmaksumus	31	392	28			451

Arenguväljaminekud on uute konkreetsete toodete valmistamise ja katsetustega seotud otsesed kulud. Muu immateriaalne põhivara on põhiliselt tootevalmistuslitsentsid ja arvutitarkvara.

17 Võlakohustused**17.1. Võlakohustused 31. detsembri seisuga**

EUR '000	2012	2011
Võlakohustused		
Lühiajalised pangalaenu	796	1 975
Pikaajaliste liisingkohustuste tagasimaksed järgmisel perioodil	279	270
Kokku lühiajalised võlakohustused	1 075	2 245
Pikaajalised liisingkohustused	1 306	1 569
Kokku pikaajalised kohustused	1 306	1 569
Võlakohustused kokku	2 381	3 814
Võlakohustused perioodi alguses	3 814	3 367
Perioodi 1.01. – 31.12. jooksul toimunud liikumised		
Lühiajaliste laenukohustuste kasv(+)/vähenemine (-)	-1 179	771
Pikaajalise pangalaenu tasumine	0	-65
Uued liisingkohustused	28	13
Pikaajaliste liisingkohustuste tasumine	-282	-272
Võlakohustused perioodi lõpus	2 381	3 814

17.2. Lühiajaliste pangalaenu tingimused

31. detsembri seisuga

Alusvaluuta	Laenukiit alusvaluutas		Intressimäär		2012	2011
	2012	2011	2012	2011		
EUR'000	600	600	1k euribor+0,5%	+0,5%	275	544
EUR'000	1 200	1 200	1k euribor+0,4%	+0,4%	521	1 085
EUR'000	33	33	Nordea baasmäär +1,75%	+1,75%	0	0
EUR'000	500	500	1k euribor+0,4%	+0,4%	0	346
Kokku lühiajalised pangalaenu					796	1 975

Pangalaenu garanteerimiseks panditud varade kohta on informatsioon esitatud lisas 18.

17.3. Kapitalirendikohustus

Rendimaksede nüüdisväärtus

EUR '000	Algmaksumus	Tasutud	Nüüdisväärtus
Jääk seisuga 31.12.2010	2 515	-417	2 098
Uued kohustused	13	0	13
Tasutud rendimaksed	0	-251	-251
Rent lõpetatud	-38	17	-21
Jääk seisuga 31.12.2011	2 490	-651	1 839
Uued kohustused	28	0	28
Tasutud rendimaksed	0	-282	-282
Jääk seisuga 31.12.2012	2 518	-933	1 585

Rendilepingute alusvaluutaks on valdavalt euro. Kapitalirendikohustus, mille alusvaluutaks on Leedu lüht, oli 31.12. 2012 seisuga 22 tuhat eurot ja 31.12. 2011 seisuga 12 tuhat eurot. Kapitalirendilepingute intressimäärad olid 31.12.2012 seisuga vahemikus 1,4 – 3,1% (31.12.2011 seisuga 1,4 – 9,9%). Kapitalirendikohustuse kaalutud keskmine efektiivne intressimäär oli 2012. aastal 1,7% ja võrreldaval perioodil 1,6%.

17.4. Kapitalirendikohustus tagasimaksetähtaja järgi

EUR '000	<1 aasta	1-5 aastat	> 5 aastat	Kokku
Seisuga 31.12.2011				
Rendimaksete miinimumsumma	303	1 082	597	1 982
Realiseerimata finantskulu	-33	-85	-25	-143
Rendimaksete nüüdisväärtus	270	997	572	1 839
Seisuga 31.12.2012				
Rendimaksete miinimumsumma	308	1 003	407	1 718
Realiseerimata finantskulu	-29	-78	-26	-133
Rendimaksete nüüdisväärtus	279	925	381	1 585

Rendimakseid tasutakse igakuiselt.

18 Laenude tagatised ja panditud vara

Panditud vara	Seisuga	Arvelduskrediidilimiit	
PKC Group Oyj aktsiad	31. detsember	2012	2011
830 638 aktsiat	EUR'000	1 134	1 100

Bilansipäeva 31.12.2012 seisuga oli panditud väärtpaberite raamatupidamisväärtus 12,8 miljonit eurot. Kontsern pandib aktsiad pangale kuni kõik laenulepingutega võetud kohustused on panga ees täielikult täidetud. Vastavalt pandilepingu tingimustele on Kontsernil kohustus pantida kohehelt aktsiaid lisaks, kui panditud aktsiate turuväärtus langeb ja ei ületa laenu jääki vähemalt 50% ulatuses. Informatsioon PKC Group Oyj aktsia kohta on esitatud lisas 12.

19 Võlad tarnijatele ja muud võlad

EUR '000	31. detsembri seisuga	
	2012	2011
Võlad tarnijatele	3 411	4 271
Viitvõlad		
Võlad töövõtjatele	1 378	1 519
Intressivõlad	1	2
Muud viitvõlad	143	157
Kokku	1 522	1 678
Ostjate ettemaksed	858	216
Võlad sidusettevõtetele (kaubad ja teenused)	56	1
Muud lühiajalised kohustused	55	102
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	5 902	6 268

Võlad tarnijatele

EUR '000	31. detsembri seisuga	
	2012	2011
Võlad tarnijatele		
Võlg kaupade ja teenuste eest	3 405	4 194
Võlg materiaalse põhivara eest	0	5
Tasumata kinnisvarainvesteeringud	6	45
Võlg immateriaalse põhivara eest	0	27
Kokku	3 411	4 271

20 Maksud

EUR '000	31. detsembri seisuga	
	2012	2011
Ettemaks		
Käibemaks	76	9
Ettevõtte tulumaks	0	20
Sotsiaalmaks	2	0
KOKKU	78	29
Maksuvõlg		
Käibemaks	556	263
Ettevõtte tulumaks	75	29
Üksikisiku tulumaks	183	178
Sotsiaalmaksud	285	292
Muud maksud	25	25
KOKKU	1 124	787

21 Lühiajalised eraldised

EUR'000	Garantiieraldis		Muud eraldised		KOKKU	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Saldo 1. jaanuar	5	89	12	0	17	89
Lisatud eraldis	34	18	15	12	49	30
Kasutatud eraldis	-31	-102	-12	0	-43	-102
Saldo 31. detsember	8	5	15	12	23	17

Garantiieraldis on moodustatud potentsiaalsete garantiikulude katteks. Müügilepingute kohaselt annab Kontsern müüdüd toodetele garantii, kohustudes aasta jooksul tasuta parandama või välja vahetama mittekvaliteetsed või defektidega tooted.

22 Tingimuslikud kohustused

22.1. Tulumaks

EUR '000	31. detsembri seisuga	
	2012	2011
Jaotamata kasum	15 008	12 672
Omanikele maksimaalselt võimalik väljamakstav dividendisumma	11 856	10 011
Dividendide väljamaksmisega kaasnev tulumaksukulu	3 152	2 661

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustuse arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavate netodividendide ja tasumisele kuuluva tulumaksu summa ei või ületada jaotuskõlblikku kasumit seisuga 31. detsember 2012. Tingimusliku tulumaksukohustuse arvutamisel on aluseks võetud maksumäär, mis kehtib alates 1. jaanuarist 2012 (2011: alates 1. jaanuarist 2010). Kui aktsionäride üldkoosolek kinnitab juhatuse kasumi jaotamise ettepaneku maksta dividendidena välja 1 566 tuhat eurot, kaasneb sellega maksimaalne tulumaksukohustus summas 416 tuhat eurot.

23 Aktsiakapital ja reservid

23.1. Aktsiakapital ja ülekurs

31. detsembri seisuga	Ühik	2012	2011
Aktsiakapital	EUR '000	12 180	11 760
Aktsia nimiväärtus	EUR	0,70	0,70
Aktsiate arv (tasutud täies ulatuses)	'000	17 400	16 800
Ülekurs	EUR '000	240	0

3. mail 2012 toimunud aktsionäride üldkoosolek otsustas realiseerida 23. aprillil 2009 toimunud üldkoosoleku poolt heaks kiidetud optiooniprogrammi, milline oli suunatud ASiga Harju Elekter samasse Kontserni kuuluvate äriühingute töötajatele ning sidusäriühingu juhatuse liikmetele.

Aktsiate märkimine viidi läbi 1.06-15.06. 2012. Märkimisest said osa võtta need, kellel oli eelnevalt sõlmitud aktsiate märkimise leping. Märgiti kõik 600 tuhat aktsiat 0,70-eurose nimiväärtusega. Aktsiate eest tasumine toimus märkimisega samaaegselt. Aktsiate väljalaske hind oli 1,10 eurot. 15. juuniks 2012 laekus aktsiate eest 660 tuhat eurot, millest ülekurs moodustas 240 tuhat eurot. Emissiooni toimumise järel on ASi Harju Elekter aktsiakapital 12 180 tuhat eurot, mis jaguneb 17,4 miljoniks lihtaktsiaks. Põhikirjajärgne maksimaalne lubatud aktsiate arv on 20 miljonit. Emitteeritud aktsiad annavad õiguse dividendidele 2012. aasta eest.

Aktsiakapitali suurendamise kanne tehti Äriregistrisse 06.07.2012.

23.2. Dividend aktsia kohta

Kasumijaotamise ettepaneku kohaselt maksti 2012. aastal 2011. aasta eest dividende 0,07 eurot aktsialt kokku 1 176 tuhat eurot. Dividendid maksti välja 22. mail 2012. Võrreldaval perioodil maksti 2010. aasta eest dividende 0,06 eurot aktsialt kokku 1 008 tuhat eurot.

Kasumijaotamise ettepaneku kohaselt makstakse 2012. aasta eest dividende 0,09 eurot aktsialt kokku 1 566 tuhat eurot. Väljamaksmisele kuuluvad dividendid kajastatakse siis, kui kasumi jaotamise ettepanek on üldkoosoleku poolt kinnitatud.

23.3. Üle 5% aktsiatega määratud hääli omavad aktsionärid

31. detsembri seisuga	2012	2011
AS Harju KEK	31,70%	32,14%
ING Luxembourg S.A	10,92%	11,31%
Lembit Kirsme	8,10%	8,33%
Endel Palla	6,06%	6,11%
Citibank (London)/Pohjola Bank PLC	4,54%	5,10%
Muud	38,68 %	37,01%

23.4. AS Harju Elekter nõukogu ja juhatuse liikmete osalus

		Aktsiate kogus	Otsene osalus	Kaudne osalus
Palla, Endel	Nõukogu esimees	1 053 828	6,06%	0,34%
Talgre, Madis	Nõukogu liige	31 000	0,18%	0,00%
Kabal, Ain	Nõukogu liige	13 660	0,08%	0,00%
Toome, Andres	Nõukogu liige	10 000	0,06%	0,06%
Tombak, Triinu	Nõukogu liige	10 000	0,06%	0,00%
Allikmäe, Andres	Juhataja	196 800	1,13%	0,00%
Kokku		1 315 288	7,57%	0,40%

Aktsionäride omanduses olevate aktsiate arv ja osaluse protsent on fikseeritud 31.12.2012 kell 23:59 seisuga. Vastavalt Tallinna Börsi reglemendi nõuetele on emitent kohustatud majandusaasta aruandes esitama teabe oma juhatuse ja nõukogu liikmetele (otsene osalus) ning nende lähikondsetele (kaudne osalus) kuuluvate emitendi aktsiate arvu kohta majandusaasta lõpu seisuga. Kaudse osalusena käsitletakse ka aktsionäri poolt kontrollitavale äriühingule kuuluvate aktsiatega esindatud hääli. Lähikondseteks on juhtorgani liikme abikaasa, alaealine laps või liikmeka ühist majapidamist omav isik.

24 Segmendiaruanne

Emaettevõtte ASi Harju Elekter juhatuse jälgib Kontserni sisemisi aruandeid hindamaks tulemuslikkust ja langetamaks otsuseid ressursside osas. Juhatuse on määranud ärisegmendid antud aruannete alusel.

Konsolideeritud finantsaruannetes eristatakse kahte segmenti – tootmine ja kinnisvara.

Tootmine - elektrienergia jaotus- ja juhtimisseadmete tootmine ja müük, samuti nendega seotud tegevused. Sellesse harusse kuuluvad Kontserni ettevõtetest AS Harju Elekter Elektrotehnika, AS Harju Elekter Teletehnika, UAB Rifas ning Satmatic Oy.

Kinnisvara - kinnisvara arendamine, hooldus ja rentimine, kinnisvara ja tootmisvõimsuste ülalpidamisega seotud teenused ja teenuste vahendamine. Kinnisvara on klassifitseeritud eraldiseisvaks segmentiks, sest tema varade maksumus on rohkem kui 10% kõigi segmentide varade maksumusest kokku.

Muud tegevused - Kontserni ja temaga seotud ettevõtete toodete ning muude elektriinstallatsioonitöödeks vajalike kaupade müük peamiselt jaeklientidele ja väiksema ning keskmise suurusega elektripaidalidusfirmadele; juhtimisalased teenused. Muud tegevusalad on Kontserni seisukohalt väheolulised ja ükski neist ei moodusta eraldiseisvat segmenti aruandluse tarbeks.

2012	EUR'000	Lisa	Tootmine	Kinnis- vara	Muud tegevused	Eliminee- rimine	Konsoli- deeritud
Müügitulu kontsernivälistelt klientidelt		25	47 728	2 395	2 678	0	52 801
Tulu teistelt segmentidelt			464	1 003	300	-1 767	0
Segmendi äritulud			48 192	3 398	2 978	-1 767	52 801
Ärikasum			1 280	1 140	-367	-83	1 970
Segmendi varad			22 402	10 886	3 303	-812	35 779
Jagamatud varad							23 830
Varad kokku							59 609
Segmendi kohustused			9 330	179	423	-812	9 120
Jagamatud kohustused							353
Kohustused kokku							9 473
Investeeringud põhivarasse		13,14,16	461	61	165	0	687
Põhivara amortisatsioon		13,14,16	887	440	143	-1	1 469
2011							
Müügitulu kontsernivälistelt klientidelt		25	41 833	2 400	2 441	0	46 674
Tulu teistelt segmentidelt			484	951	269	-1 704	0
Segmendi äritulud			42 317	3 351	2 710	-1 704	46 674
Ärikasum			1 245	1 827	-941	-106	2 025
Segmendi varad			24 043	11 107	2 132	-385	36 897
Jagamatud varad							16 023
Varad kokku							52 920
Segmendi kohustused			10 052	136	455	-385	10 258
Jagamatud kohustused							628
Kohustused kokku							10 886
Investeeringud põhivarasse		13,14,16	497	2 505	110	0	3 112
Põhivara amortisatsioon		13,14,16	845	383	126	-1	1 353

Kontsern hindab tegevussegmentide tulemust segmenti müügitulu ja ärikasumi alusel. Välises aruandluses kasutab juhatus ka EBITDA marginaali. Emaettevõtte juhtkonna hinnangul toimuvad segmentidevahelised tehingud tavapärastel turutingimustel ning ei erine oluliselt tingimustest, millega on tehing tehtud kolmandate osapooltega.

Tootmissegmenti varad sisaldavad antud segmenti otseseid ja segmentile omistatud varasid. Kinnisvara segmenti ja muude tegevuste vara koosneb põhiliselt antud tegevuste ärinõuetest, varudest ja põhivarast. Jagamatud varad on Emaettevõtte (Eesti) raha, mitmesugused nõuded ja ettemaksed ning muud finantsinvesteeringud.

Tootmissegmendi kohustused sisaldavad antud segmendi otseseid ja segmendile omistatud kohustusi. Kinnisvara segmendi ja muude tegevuste kohustused koosnevad põhiliselt antud tegevustega seotud võlgnevustest kaupade, teenuste ning põhivarade eest, tellijate ettemaksetest ja ettemakstud tulevaste perioodide tuludest. Jagamatud kohustused on Emaettevõtte (Eesti) võlakohustused, maksu- ja viitvõlad.

Investeeringud põhivarasse sisaldavad kinnisvarainvesteeringute (lisa 13), materiaalse (lisa 14) ja immateriaalse põhivara (lisa 16) soetust.

EUR '000	Lisa	2012	2011
MÜÜGITULUD TURGUDE VIISI			
Eesti		17 744	17 997
Soome		25 525	21 347
Leedu		3 024	4 283
Rootsi		1 246	270
Muud EL liikmesriigid		2 639	1 060
EL välised riigid		2 623	1 717
KOKKU	25	52 801	46 674

25 Koondkasumiaruande kirjete selgitused

EUR '000	Lisa	2012	2011
MÜÜGITULUD TEGEVUSALADE VIISI			
Elektriseadmed		44 079	37 887
Lehtmetalltooted ja teenused		1 143	1 251
Telekommunikatsiooni tooted ja teenused		1 057	868
Elektrikaupade ja komponentide vahendusmüük		3 586	3 916
Teenuste vahendusmüük		372	406
Renditulu	15	2 180	2 064
Muud teenused		384	282
KOKKU	24	52 801	46 674

MÜÜDUD TOODETE KULUD

Kaubad ja materjalid		-32 933	-29 160
Teenused		-1 730	-1 725
Tööjõukulu (vt alljärgnev)		-7 583	-7 155
Põhivara kulum		-1 172	-1 102
Muud kulud		-711	-288
Lõpetamata ja valmistoodangu varude kasv		-19	542
KOKKU		-44 148	-38 888

TURUSTUSKULUD

Ostuteenused		-482	-333
Tööjõukulu (vt alljärgnev)		-1 916	-1 594
Põhivara kulum		-33	-36
Muud kulud		-370	-410
KOKKU		-2 801	-2 373

	2012	2011
ÜLDHALDUSKULUD		
Ostuteenused	-546	-329
Tööjõukulu (vt alljärgnev)	-2 362	-2 143
Põhivara kulum	-264	-215
Muud kulud	-704	-665
KOKKU	-3 876	-3 352
- sealhulgas arenduskulud	-556	-470
<i>Tööjõukulud müüidud toodete, turustus- ja üldhalduskuludes:</i>		
Töötasud	-9 142	-7 699
Sotsiaal- ja muud maksud palgakulult	-2 557	-2 398
Aktsiapõhine hüvitis	-85	-106
Reservid	-77	-689
KOKKU	-11 861	-10 892
MUUD ÄRITULUD		
Kasum materiaalse põhivara müügist	6	1
Saadud trahvid ja viivised	6	10
Muud äritulud	37	5
KOKKU	49	16
MUUD ÄRIKULUD		
Trahvid, viivised ja muud kahjud	-11	-7
Kulutused kingitustele ja annetustele	-28	-26
Muud ärikulud	-16	-19
KOKKU	-55	-52
FINANTSTULUD		
Intressitulu	9	11
Dividenditulu	854	795
Netokasum valuutakursi muutustest	4	0
Tulu finantsinvesteeringute müügist	175	0
KOKKU	1 042	806
FINANTSKULUD		
Intressikulu	-45	-60
Netokahjum (-) valuutakursi muutustest	0	-2
KOKKU	-45	-62

26 Tulumaks ja edasilükkunud tulumaks**Tulumaksu kulu**

EUR'000	2012	2011
Tulumaksukulu	454	353
Edasilükkunud tulumaksu tulu/-kulu	28	-35
Tulumaksu kulu koondkasumiaruandes	482	318

Kontserni kasumilt arvestatud teoreetiline tulumaks erineb tegelikust tulumaksukulust erinevatel põhjustel, mis on esitatud alljärgnevas tabelis.

Tulumaks regioonide lõikes seisuga 31. detsember 2012

EUR '000	Eesti	Soome	Leedu	Rootsi	KOKKU
Kasum/-kahjum enne maksustamist	3 522	405	264	-106	4 085
Tulumaksumäär	0%	24,5%	15,0%	26,3%	
Teoreetiline tulumaks	0	99	40	-28	111
Dividendide tulumaks	274	0	0	0	274
Edasikantavate maksukahjumite realiseerumine	0	0	0	28	28
Maksuvaba tulu mõju	0	0	-10	0	-10
Mittemahaarvatavate kulude mõju	0	28	19	0	47
Bilansis kajastatud edasilükkunud tulumaksuvara muutus	0	-1	0	33	32
Tulumaksukulu	274	126	49	33	482
Bilansiväliselt kajastatud edasilükkunud tulumaksuvara muutus	0	0	0	61	61

Tulumaks regioonide lõikes seisuga 31. detsember 2011

EUR '000	Eesti	Soome	Leedu	Rootsi	KOKKU
Kasum/-kahjum enne maksustamist	2 674	338	357	-103	3 266
Tulumaksumäär	0%	26%	15%	26,3%	
Teoreetiline tulumaks	0	88	53	-27	114
Dividendide tulumaks	231	0	0	0	231
Edasikantavate maksukahjumite realiseerumine	0	0	-6	0	-6
Maksuvaba tulu mõju	0	0	-46	0	-46
Mittemahaarvatavate kulude mõju	0	27	6	0	33
Edasilükkunud tulumaksuvara muutus	0	-3	0	-5	-8
Tulumaks	231	112	7	-32	318

Muutus edasilükkunud tulumaksuvaras seisnes 2012. aastal põhiliselt hinnangu muutuses tõenäosuses, millises määras on tulumaksuvara tulevikus realiseeritav.

Edasilükkunud tulumaksu vara seisuga 31. detsember 2012

EUR '000	Leedu	Soome	Rootsi	KOKKU
Edasilükkunud tulumaksu vara pikaajaline osa, sh	4	1	0	5
materiaalselt põhivaralt	0	1	0	1
edasilükkunud maksukahjumilt	4	0	0	4

Edasilükkunud tulumaksu vara seisuga 31. detsember 2011

EUR '000	Leedu	Soome	Rootsi	KOKKU
Edasilükkunud tulumaksu vara pikaajaline osa, sh	0	3	32	35
materiaalselt põhivaralt	0	3	0	3
edasilükkunud maksukahjumilt	0	0	32	32

Edasikantavatelt maksukahjumitelt arvestatud edasilükkunud tulumaksu vara realiseerumine sõltub tütarettevõtete tulevaste perioodide maksustatavatest kasumitest, mis ületavad bilansipäevaks akumu-leerunud edasikantavaid kahjumeid. Aastaruande koostamisel viidi läbi tütarettevõtete tulevaste perioodide kasumi analüüs. Kasumi tekkimise eelduseks on iga tütarettevõtte strateegiliste eesmärkide saavutamine. Edasilükkunud tulumaksu vara kajastati summas, mille realiseerumine läbi tulevaste perioodide kasumi on tõenäoline.

Kontsern ei kajasta finantsseisundi aruandes edasilükkunud tulumaksuvara summas 61 tuhat eurot (31.12.2011: 0 tuhat eurot), mis tekkis edasikantavatelt maksukahjumitelt summas 220 tuhat eurot ning mida on võimalik kasutada tulevaste kasumite maksuvähendusena. Edasikantavad maksukahjumid summas 220 tuhat eurot aeguvad järgneva kümne aasta jooksul peale bilansipäeva.

27 Tava- ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta

Tavapuhaskasum aktsia kohta on leitud jagades aruandeperioodi puhaskasumi perioodi kaalutud keskmise emiteeritud aktsiate arvuga.

Lahustatud puhaskasumi leidmiseks on võetud arvesse potentsiaalselt emiteeritavad aktsiad. 31.12.2012 seisuga oli Kontsernil 434,96 tuhat potentsiaalselt emiteeritavat lihtaktsiat. Kooskõlas 3. mail 2012 toimunud aktsionäride üldkoosoleku otsusega fikseeriti aktsia hind tasemel 2,36 eurot. Aktsiapõhiste hüvitiste suhtes, mille kohta kehtivad IFRS 2 nõuded, hõlmab aktsiate märkimishind ka tulevikus töötajate poolt aktsiapõhiste hüvitiste eest osutatavate teenuste maksumust. Sõltumatu eksperdi poolt hinnati teenuse väärtuseks ühe emiteeritava aktsia kohta 0,50 eurot. Seega on IFRS 2 mõistes aktsia märkimishind 2,86 (2,36+0,50) eurot ja potentsiaalsed aktsiad muutuvad lahustuvaks alles pärast seda, kui nende perioodi keskmine turuhind ületab 2,86 eurot.

Aktsia keskmine turuhind 2012. aastal oli 2,48 eurot ja võrreldaval perioodil 2,84 eurot. Seega ei ole potentsiaalsetel aktsiatel aruandeaastal lahustuvat mõju.

	Ühik	2012	2011
Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist	EUR '000	3 517	2 773
Perioodi keskmine aktsiate arv	Tk'000	17 093	16 800
Tavapuhaskasum Emaettevõtte omanike aktsia kohta	EUR	0,21	0,17
Perioodi korrigeeritud keskmine aktsiate arv	Tk'000	17 093	17 042
Lahustatud puhaskasum aktsia kohta	EUR	0,21	0,16

28 Sihtfinantseerimine

EUR'000	2012	2011
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	14	59
sh masinad ja seadmed	14	59
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	14	40
sh koolituskulud	4	21
arenduskulud	10	19
KOKKU	28	99

Soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseeringu summa. Tegevuskulude osas kajastatakse saadud summasid vastava kulu vähendusena. (Lisa 3.20)

29 Rahavoogude aruande kirjete selgitused

		EUR '000	
1. jaanuar kuni 31. detsember	Lisa	2012	2011
Ettevõtte tulumaks			
Tulumaksukulu koondkasumiaruandes	26	-482	-318
Tulumaksu ettemaksu vähenemine (+)/ kasv (-) ja võla vähenemine (-)/ kasv (+)	20	66	-10
Edasilükkunud tulumaksu tulu		28	-34
Makstud ettevõtte tulumaks		-388	-362
Makstud intressid			
Intressikulu koondkasumiaruandes	25	-45	-60
Intressivõla vähenemine (-)/ kasv (+)	19	-1	1
Makstud intressid		-46	-59
Tasutud kinnisvarainvesteeringute eest			
Soetus	13	-61	-2 505
Soetusega seotud võla vähenemine (-)/ kasv (+)	19	-39	45
Tasutud kinnisvarainvesteeringute eest		-100	-2 460
Tasutud materiaalse põhivara eest			
Materiaalse põhivara soetus	14	-486	-507
Kapitalirendi korras soetatud	14	28	13
Põhivara ostuga seotud võla vähenemine (-)/ kasv (+)	19	-5	5
Tasutud materiaalse põhivara eest		-463	-489
Laekus põhivara müügist			
Müüdud põhivara jääkväärtus	14	6	1
Kasum põhivara müügist		6	1
Laekus põhivara müügist		12	2
Tasutud immateriaalse põhivara eest			
Soetus	16	-140	-100
Soetusega seotud võla vähenemine (-)/ kasv (+)	19	-27	27
Kursivahe		-1	0
Tasutud immateriaalse põhivara eest		-168	-73

30 Seotud osapooled

ASi Harju Elekter seotud osapoolteks on sidusettevõtte AS Draka Keila Cables, Kontserni juhtkonna liikmed, nende lähikondsed ning AS Harju KEK, kelle omanduses on 31,7 % ASi Harju Elekter aktsiastest. Kontserni juhtkond on Emaettevõtte nõukogu ja juhatuse liikmed. Juhatus on 1-liikmeline ja nõukogu 5-liikmeline.

Tehingud seotud osapooltega

1. jaanuar kuni 31. detsember	EUR '000	
	2012	2011
Kaupade ja teenuste ost seotud osapooltelt:		
- Sidusettevõttelt	474	436
- Harju KEK'lt	67	343
KOKKU	541	779
<i>Sealhulgas:</i>		
- kaubad ja materjalid	474	436
- põhivara rentimine	65	65
- muud teenused	2	3
- põhivara ost	0	275
Kaupade ja teenuste müük seotud osapooltele:		
- Sidusettevõttele	722	765
- Harju KEK'le	5	3
KOKKU	727	768
<i>Sealhulgas:</i>		
- kaubad ja materjalid	18	43
- põhivara rentimine	680	685
- muud teenused	29	40
Saldod seotud osapooltega		
Nõuded sidusettevõttega: kaubad ja teenused	209	132
Kohustused sidusettevõttele: kaubad ja teenused	56	1
Nõukogu ja juhatuse liikmetele makstud tasud		
- palk, preemia, muud sarnased tasud	192	198
- erisoodustused	15	11
KOKKU	207	209
Aktsiapõhised hüvitised		
- sidusettevõtte juhtkonnale	1	2
- Harju KEK'i juhtkonnale	3	7
- ASi Harju Elekter nõukogu ja juhatuse liikmetele	17	15
KOKKU	21	24

Juhataja ei saa Kontsernilt pensioniga seotud õigusi. Juhatajal on õigus saada lahkumishüvitist kuni 10 kuu juhatuse liikme tasu ulatuses.

2012. aasta juunikuus realiseerunud optsiooniprogrammi käigus märkis iga ASi Harju Elekter nõukogu (va Triinu Tombak) ja juhatuse liige 10 tuhat aktsiat – kokku 50 tuhat aktsiat. 3. mail 2012 toimunud aktsionäride üldkoosoleku poolt kuulutati aastateks 2012 kuni 2015 välja uus optsiooniprogramm. Igale nõukogu ja juhatuse liikmele väljastati optsioon maksimaalselt lubatud 20 tuhande aktsia märkimisõiguse kohta, kokku 120 tuhat aktsiat.

Aktsiapõhine hüvitis

23. aprillil 2009 toimunud aktsionäride üldkoosolek otsustas korraldada 01.06. – 15.06.2012. aastal Kontserni töötajatele ja Kontserni ning Kontserniga seotud äriühingute juhtorganite liikmetele suunatud aktsiaemissiooni, mille käigus lasti välja 600 tuhat uut nimelist aktsiat nimiväärtusega 0,70 eurot. Aktsiate väljalaskehinnaks määrati ajavahemikus 4. maist kuni 29. maini 2009 ASi Harju Elekter aktsia börsipäevade keskmine hind Tallinna Väärtpaberibörsil eurodes (EUR) pluss kümme protsenti (+10 %) eelnimetatud hinnast. Aktsia väljalaske hinnaks kujunes 1,10 eurot. Aktsiate märkimisõiguste kajastamisel rakendati IFRS 2 põhimõtteid. Kontsern kasutas töötajatelt aktsiate eest saadaolevate teenuste (tööpanuse) hindamisel märkimisõiguse õiglast väärtust eellepingute sõlmimise hetkel, mille väärtuse määras sõltumatu ekspert 0,55 eurole ühe aktsia märkimisõiguse kohta. Kontsern kajastas 2012. aastal aktsiapõhiseid makseid tööjõukuludes summas 49 tuhat eurot.

3. mail 2012 toimunud aktsionäride üldkoosolek otsustas korraldada 2015. aastal Kontserni töötajatele ja Kontserni ning Kontserniga seotud äriühingute juhtorganite liikmetele suunatud aktsiaemissiooni. Märkimisõiguse planeeritavast aktsiaemissioonist osavõtuks annab nendega sõlmitud eelleping ning aktsiate märkimise perioodil kehtiv töö- või ametisuhe kuni aktsiate märkimise kuupäevani kaasa arvatud. 18. juunist 29. juunini 2012 toimunud eellepingute sõlmimise käigus registreeriti märkimisõigusi 434 960 aktsiale.

Aktsiate väljalaskehinnaks määrati ajavahemikus 1. juunist kuni 15. juunini 2012 ASi Harju Elekter aktsia börsipäevade keskmine hind Tallinna Väärtpaberibörsil eurodes (EUR). Aktsia väljalaske hinnaks kujunes 2,36 eurot.

Aktsiate märkimisõiguste kajastamisel on rakendatud IFRS 2 põhimõtteid. Kontsern kasutas töötajatelt aktsiate eest saadaolevate teenuste (tööpanuse) hindamisel märkimisõiguse õiglast väärtust eellepingute sõlmimise hetkel. Sõltumatu ekspert määras väärtuseks 0,50 eurot ühe aktsia märkimisõiguse kohta. 2012. aastal on tööjõukuluna kajastatud aktsiapõhiste maksete summa 36 tuhat eurot. Koos 2009. aasta optiooniprogrammiga, mis realiseerus 2012 juunikuus, oli aktsiapõhiste hüvitiste maksumus kokku 85 (2011: 106) tuhat eurot.

Õiglase väärtuse hindamisel kasutati Black-Scholes hindamismudelit. Hinna määramisel on arvesse võetud kaalutud keskmist aktsia turuhinda (2,36 EUR), aktsia eeldatavat volatiilsust (35%), riskivaba intressimäära (1%), prognoositavaid dividende ning perioodi pikkust eellepin gute sõlmimise ja planeeritava aktsiate märkimishetke vahel (3 aastat).

31 Täiendava osaluse soetamine tütarettevõttes UAB Rifas

Vastavalt 30. novembril 2012 sõlmitud kokkuleppele soetas AS Harju Elekter täiendavalt 11,7 % tütarettevõtte UAB Rifas aktsiatest, suurendades seeläbi oma osalust 62,7%-ni. Aktsiate eest tasuti 391 tuhat eurot. Väheosana bilansiline maksumus oli 404 tuhat eurot. Soetusmaksumuse ja raamatupidamisliku väärtuse vahe 13 tuhande euro võrra suurendati jaotamata kasumit omakapitalis. Vastavalt lepingus fikseeritud tingimuste täitumisel 2013. ja 2014. aastal eksisteerib Emaettevõttel potentsiaalne kohustus tasuda lisaks veel 84 tuhat eurot 2014. ja 2015. aastal, mis kajastatakse omakapitalis jaotamata kasumi vähendusena. Juhtkond hindab seda võimalust vähetõenäoliseks.

1991. aastal asutatud UAB Rifas põhitegevus on tööstusautomaatikaseadmete ning elektrienergia jaotus- ja ülekandeseadmete tootmine ja turustamine. UAB Rifas omab 51% list osalust projekteerimisega tegelevas tütarettevõttes Automatikos Iranga UAB.

32 Emaettevõtte põhiaruanded

Vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele esitatakse Emaettevõtte konsolideerimata põhiaruanded (koondkasumiaruanne, finantsseisundi aruanne, rahavoogude aruanne ja omakapitali muutuste aruanne) konsolideeritud aruande lisades (lisa 2).

FINANTSSEISUNDI ARUANNE

EUR '000	31. detsembri seisuga	
	2012	2011
Raha ja pangakontod	850	203
Nõuded ostjate vastu	412	406
Nõuded seotud osapoolte vastu	1 190	589
Muud lühiajalised nõuded ja ettemaksud	53	45
Varud	333	338
Käibevara kokku	2 838	1 581
Investeeringud tütarettevõtetesse	3 326	2 935
Investeeringud sidusettevõttesse	565	565
Muud pikaajalised finantsinvesteeringud	21 386	16 023
Kinnisvarainvesteeringud	13 021	13 383
Materiaalne põhivara	411	389
Immateriaalne põhivara	300	278
Põhivara kokku	39 009	33 573
VARAD KOKKU	41 847	35 154
Kohustused		
Võlakohustused	0	346
Võlad tarnijatele	345	399
Võlad seotud osapooltele	107	0
Maksuvõlad	117	78
Muud võlad ja saadud ettemaksud	197	206
Lühiajalised kohustused kokku	766	1 029
Muud pikaajalised kohustused	44	0
Kohustused kokku	810	1 029
Omakapital		
Aktsiakapital	12 180	11 760
Ülekurss	240	0
Reservid	21 353	15 874
Jaotamata kasum	7 264	6 491
Omakapital kokku	41 037	34 125
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	41 847	35 154

KOONDKASUMIARUANNE

EUR '000	1. jaanuar – 31. detsember	
	2012	2011
Müügitulu	5 845	5 899
Müüdüd toodete kulud	-3 370	-3 498
Brutokasum	2 475	2 401
Muud äritulud	6	4
Turustuskulud	-352	-358
Üldhalduskulud	-1 215	-1 023
Muud ärikulud	-33	-33
Ärikasum	881	991
Tulu tütarettevõtetest	344	274
Tulu müügivalmis finantsvaradelt		
-dividenditulu	854	795
-investeeringute müügist	175	0
Intressitulu	13	11
Intressikulud	-2	-2
Kasum valuutakursi muutusest	8	0
Kasum majandustegevusest	2 273	2 069
Tulumaks	-221	-188
Aruandeaasta puhaskasum	2 052	1 881
Muu koondkasum		
Müügikõlblike finantsvarade õiglase väärtuse netomuutus	5 376	-5 516
Aruandeaasta koondkasum	7 428	-3 635

RAHAVOOGUDE ARUANNE

EUR '000	2012	2011
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum	881	991
Korrigeerimised		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	703	632
Kasum põhivara müügist	-4	0
Äritegevusega seotud nõuete muutus	-116	234
Varude muutus	5	-69
Äritegevusega seotud kohustuste muutus	69	-12
Makstud ettevõtte tulumaks	-221	-188
Makstud intressid	-2	-2
Kokku rahavood äritegevusest	1 315	1 586
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud põhivara eest	-431	-2 561
Tütaretevõtte ost	-391	0
Laekunud finantsinvesteeringute müügist	189	0
Laekunud põhivara müügist	6	0
Antud laen	-431	-308
Laekunud intressid	11	9
Laekunud dividendid	1 198	1 069
Kokku rahavood investeerimistegevusest	151	-1 791
Rahavood finantseerimistegevusest		
Aktsiate emiteerimine	660	0
Muud pikaajalised kohustused	43	0
Saadud laenud	0	346
Laenude tagasimaksed	-346	0
Makstud dividendid	-1 176	-1 008
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-819	-662
Kokku rahavood	647	-867
Raha jääk perioodi algul	203	1 070
Rahajääkide muutus	647	-867
Raha jääk perioodi lõpus	850	203

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

	Aksia- kapital	Üle- kurss	Reserv- kapital	Ümber- hindluse reserv	Jaota- mata kasum	KOKKU
EUR '000						
Saldo 31.12.2010	10 737	383	1 073	20 317	6 258	38 768
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	0	1 881	1 881
Muu koondkasum	0	0	0	-5 516	0	-5 516
2011.a. koondkasum	0	0	0	-5 516	1 881	-3 635
Aksiakapitali suurendamine	1 023	-383	0	0	-640	0
Makstud dividendid	0	0	0	0	-1 008	-1 008
Saldo 31.12.2011	11 760	0	1 073	14 801	6 491	34 125
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	0	2 052	2 052
Muu koondkasum	0	0	0	5 376	0	5 376
2012.a. koondkasum	0	0	0	5 376	2 052	7 428
Sissemaks aksiakapitali	420	240	0	0	0	660
Reservkapitali suurendamine	0	0	103	0	-103	0
Makstud dividendid	0	0	0	0	-1 176	-1 176
Saldo 31.12.2012	12 180	240	1 176	20 177	7 264	41 037
EUR'000					2012	2011
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31. detsembri seisuga					41 037	34 125
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste:						
-bilansiline väärtus					-3 891	-3 500
-bilansiline väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil					11 636	9 688
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31. detsembri seisuga					48 782	40 313

Vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele on summa, millest aktsiaselts võib teha aktsionäridele väljamakseid, leitav järgmiselt: korrigeeritud konsolideerimata omakapital, millest on maha arvatud aksiakapital, ülekurs ja reservid.

JUHATAJA KINNITUS KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Juhataja kinnitab, et lehekülgedel 5 kuni 36 toodud juhatuse tegevusaruanne annab õige ja õiglase ülevaate aruandeperioodi jooksul toimunud olulistest sündmustest ning nende mõjust raamatupidamisaruandele, sisaldab majandusaasta järelejäänud perioodi peamiste riskide ja ebaselguste kirjeldust ning kajastab olulise tähtsusega tehinguid seotud osapooltega.

Juhataja kinnitab, et lehekülgedel 37 kuni 81 toodud ASi Harju Elekter 2012. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise õigsust ja täielikkust ning, et:

- raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt;
- raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt emattevõtja ja kontserni finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid;
- AS Harju Elekter ja tema tüdarettevõtte on jätkuvalt tegutsevad.

Andres Allikmäe
juhataja
„ 4. „, aprill 2013

ALLKIRJAD 2012.a. MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Juhatus on koostanud ASi Harju Elekter ja kontserni 2012. aasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande.

Andres Allikmäe
juhataja
„ 4. „, aprill 2013

Nõukogu on juhatuse poolt koostatud majandusaasta aruande (lk. 5-81), mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

Endel Palla	nõukogu esimees		„ 10. „, aprill 2013
Ain Kabal	nõukogu liige		„ 10. „, aprill 2013
Madis Talgre	nõukogu liige		„ 10. „, aprill 2013
Triinu Tombak	nõukogu liige		„ 10. „, aprill 2013
Andres Toome	nõukogu liige		„ 10. „, aprill 2013

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS Harju Elekter aktsionäridele

Oleme auditeerinud AS Harju Elekter konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2012, konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, konsolideeritud aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud lehekülgedel 37 kuni 81.

Juhtkonna kohustus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindluse selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud arv näitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeaudiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamaks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditiarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS Harju Elekter konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2012 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Tallinn, 4. aprill 2013

Andrijs Jegers
Vandeaudiitor, litsents nr 171

Indrek Alliksaar
Vandeaudiitor, litsents nr 446

KPMG Baltics OÜ
Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17.
Narva mnt. 5, Tallinn 10117

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

ASi Harju Elekter omanikele kuuluv jaotamata kasum on:

	EUR '000
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	11 491
2012.a. puhaskasum	3 517
Kokku jaotuskõlbulik kasum seisuga 31.12.2012	<u>15 008</u>

Juhatus teeb ettepaneku kasumi jaotamiseks alljärgnevalt:

Dividendideks (0,09 eurot aktsialt)	1 566
Reservkapitali suurendamine	42
Jaotamata kasumi jääk peale kasumi jaotamist	<u>13 400</u>

Andres Allikmäe
juhataja

„4.“ aprill 2013